

No

พ ๑๓๓

คณพา วิทยา

กรม ราชบัณฑิต

เลข มุล คึกษา

ของ

นาย ว.ย. ขอนลิน

พิมพ์ครั้งที่ ๑๐๐,๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๖๒

ปลัด กระทรวง ราชบัณฑิต ๔๔ สังกัด

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์อักษรนิติ บางขุนพรหม

มีกรรมสิทธิ์ตาม พระราชบัญญัติ

ป

๓๗๒.๗

ป

พ ๑๖๖

ก ๐๒๗๘๖

คณา วิทยา
กรม ราช บัณฑิต

สมุดราชบัณฑิต

เลข มุล ศึกษา

ของ

นาย ว.ย. ขอนลัน

พิมพ์ครั้งที่สอง ๒๐,๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๖๒

ปก กระดาษ ราคาเล่มละ ๕๔ สตางค์

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์อักษรนิติ บางขุนพรหม

มีกรรมสิทธิ์ ตาม พระราชบัญญัติ

ก ๐๒๗๘๖

คำนำ

ในการที่จะแนะนำ ดั้งสอนศิษย์ตามวิธีเลข ซึ่งมีอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ครูจะต้องถือหลักอย่างหนึ่งเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องสอนให้คิด คิดว่า เมื่อถึงคราวที่เด็กจะคิดได้โดยลำพังตนเอง ถ้าย่ำรับบทให้เสียก่อน ขอบายที่จะทำให้เด็กใช้ความคิดนั้น ครูจะต้องผ่อนผันให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดให้เป็นลำดับกันไป ตามลำดับจับจากง่ายไปหายาก และทั้งไรท์ก็ต้องใช้ความคิดให้คำนวณให้มาก ๆ โจทย์เหล่านั้นถ้าจะให้คิด จะต้องตั้งเขียนเพิ่มเติมตามเรื่อง ที่เด็กได้ยื่นได้ฟังอยู่เสมอทุกเช้า ถ้าจำนวนเลขที่จะใช้ก็ต้องซ้ำให้มากมายนัก เพราะวิธีนี้เด็ก ถ้าเขามีจำนวนมาก ก็ย่อมจะทำให้ถนัดและเข้าใจ .

วิธีนี้ยัง อย่างหนึ่ง เมื่อจะต้องให้นักเรียนทำเลข ครูควรจะให้คิดเลขในใจเสีย ดั้งเดิม หรือเขียนทำเป็นใบของตน เพื่อเป็นการเตรียมใจไว้ ให้พอจะแสดงสำหรับ การที่จะคำนวณ โจทย์เลขต่อไปลงเป็น อย่างที่สอน อีกคร

จึงจะขอให้นักเรียนคิดเลขในคราวเดียวมากเกินไปจน

บัญชีเรื่อง

ภาคที่ ๑

หน้า

บทที่ ๑	บอกอย่างง่าย	—	—	—	—	๑
บทที่ ๒	ลบอย่างง่าย	—	—	—	—	๔
บทที่ ๓	เขียนจำนวนเลข	—	—	—	—	๘
บทที่ ๔	การเขียนจำนวนเลขถึง ๙๙	—	—	—	—	๙
บทที่ ๕	บอกอย่างง่าย	—	—	—	—	๑๑
บทที่ ๖	วิธีบวก	—	—	—	—	๑๓
บทที่ ๗	ลบอย่างง่าย (ไม่ต้องขอยืม)	—	—	—	—	๑๘
บทที่ ๘	แบบเลขลบสำหรับให้นักเรียนจำ	—	—	—	—	๒๓
บทที่ ๙	ลบอย่างขอยืม	—	—	—	—	๒๕
บทที่ ๑๐	การฝึกหัด	—	—	—	—	๓๑
บทที่ ๑๑	การเขียนเลขจำนวน ๑๐๐	—	—	—	—	๓๕
บทที่ ๑๒	การฝึกหัด	—	—	—	—	๓๘
	แบบสอนซ่อม ภาคที่ ๑	—	—	—	—	๔๑

ภาคที่ ๒

		หน้า
บทที่ ๑๓	คุณอย่างง่าย	๔๔
บทที่ ๑๔	คุณอย่างง่าย	๖๒
บทที่ ๑๕	คุณ ด้วย ๒	๖๖
บทที่ ๑๖	คุณ ด้วย ๓	๗๐
บทที่ ๑๗	วิชิตคุณ	๗๓
บทที่ ๑๘	คุณ ด้วย ๔	๗๖
บทที่ ๑๙	คุณ ด้วย ๕	๘๐
บทที่ ๒๐	คุณ ด้วย ๖	๘๓
บทที่ ๒๑	คุณ ด้วย ๗	๘๖
บทที่ ๒๒	คุณ ด้วย ๘	๙๐
บทที่ ๒๓	คุณ ด้วย ๙	๙๔
บทที่ ๒๔	วิชิตเขียนเลขจำนวน ๑๐๐๐	๙๘
บทที่ ๒๕	วิชิตคุณ	๑๐๑
บทที่ ๒๖	วิชิตคุณ	๑๐๕
บทที่ ๒๗	หาวิธีอย่างง่าย	๑๑๑

หน้า

บทที่ ๒๘	หารสั้นอย่างง่าย (ไม่มีเศษ)	๑๑๕
บทที่ ๒๙	หารสั้นอย่างง่าย (มีเศษ)	๑๑๗
บทที่ ๓๐	หารสั้นอย่างง่าย (มีเศษ)	๑๒๐
บทที่ ๓๑	หารสั้น	๑๒๔
บทที่ ๓๒	หารสั้น (มีเศษ)	๑๒๘
บทที่ ๓๓	วิธีตรวจคูณและหาร	๑๓๐
	แบบตอบข้อภาคที่ ๒	๑๓๔

ภาคที่ ๓

บทที่ ๓๔	มาตราเงิน	๑๓๘
บทที่ ๓๕	วิธีเขียนเงินบาทและสตางค์	๑๔๒
บทที่ ๓๖	วิธีบวกลบเงินบาทและสตางค์	๑๔๕
บทที่ ๓๗	วิธีคูณหารเงินบาทและสตางค์	๑๕๓
บทที่ ๓๘	วิธีแตกเงินตั้งเป็นสตางค์	๑๕๙

ตัวอย่างข้อสอบไล่และมุลึกษา	๑๖๙
เฉลยตอบ	๑๗๐
บทเพิ่มเติม เป็นพิเศษ ว่าด้วยทศนิยม	๒๐๒

เลขมูลศึกษา

ภาคที่ ๑

กองการ
รวมการ

บทที่ ๑ บวกอย่างง่าย

คำอธิบาย วิธี สอน

- (๑) ที่แรกอย่าให้นักเรียน เขียนอะไรเลย.
- (๒) เวลาสอนให้ใช้ของจริง ๆ เช่น กับ เมล็ดข้าว, ใบไม้, ไม่ขีดไฟ, ก้อนหินเล็ก ๆ, สดางค์, เมล็ดต่าง ๆ, หนังสือ ฯลฯ ฯลฯ.
- (๓) อย่าใช้จำนวนเลขมากกว่า ๒๐ (ยี่สิบ).
- (๔) ที่แรกแจกของให้นักเรียนหัดนับ กับ ให้จำจำนวน เลขถึง ๒๐.
- (๕) เมื่อนักเรียนทุกคนนับได้ถึง ๒๐ แล้ว ให้หัดบวก ของที่แจกให้ แต่อย่าให้มีจำนวนมากกว่า ๒๐ เช่น กับ ตัวอย่าง ต่อไปนี้.

ตัว อย่าง

๑. เขา เม็ดธเข้าวางลงในฝ่ามือข้างขวา ๔ เม็ดธ
ในฝ่ามือข้างซ้าย ๓ เม็ดธ แล้วให้รวมไว้
ในมือเดียวกัน จะมีเม็ดธรวมกันเท่าใด.
 ๒. หยิบไม้ขีดไฟไว้ในมือ ๕ อัน เติมอีก ๔ อัน
แล้วถามว่ามีเท่าใด.
 ๓. เขา ๘ ทางค์ ๖ ๘ ทางค์ รวมไว้กับ ๘ ทางค์ ๕ ๘ ทางค์
จะเป็น ๘ ทางค์ เท่าใด.
 ๔. เขาหนึ่งสี่องอาจไว้บนโต๊ะ ๘ เถ็ม แล้วเขาวาง
อีก ๔ เถ็ม ให้นับว่ามีหนึ่งสี่บนโต๊ะ กี่เถ็ม.
- (๖) เมื่อนักเรียนได้หัดบวกจำนวนอย่างนี้หลายหนแล้ว ควร
จะเลิกใช้ของจริง ๆ ให้นักเรียนคิดบวกเลขในใจ
แต่อย่าให้มีจำนวนมากกว่า ๒๐ ให้ตอบด้วยปากเปล่า
อย่าให้ลงมือเขียนเลย.

แบบฝึกหัดที่ ๑.

(ใจหัดต่อไปนี้เป็นตัวอย่างที่ ครู ควร จะให้นักเรียน คิด
ในใจ และ ตอบด้วยปาก).

- (๑) ฉันมีเงินอยู่ในกระเป๋าสี ๕ บาท พ่อให้ฉัน
อีก ๓ บาท เดี๋ยวนี้ฉันมีเงินเท่าใด.
- (๒) บนโต๊ะมีสตางค์ ๗ สตางค์ ถ้าจะเอามาเพิ่ม
อีก ๔ สตางค์ จะเป็นกี่สตางค์.
- (๓) เด็ก ๓ คนมีเงินคนละ ๓ สตางค์ รวม^๕ ทั้ง ๓ คน
จะมี^๕ กี่สตางค์.
- (๔) นายแดงมีควาย ๖ ตัว พี่ชายมี ๕ ตัว ทั้ง^๕
สองคน รวมกันจะมี^๕ กี่ตัว.
- (๕) ในนามีม้า ๘ ม้า ขุนมาปด้อยอีก ๔ ม้า^๕
รวม^๕ ทั้งต้นจะมี^๕ กี่ม้า.
- (๖) เวลาเช้านายยิ้มจับปลาได้ ๗ ตัว เวลาบ่าย
ได้^๕ อีก ๔ ตัว เวลาเย็นได้^๕ อีก ๒ ตัว อยาก
จะ^๕ รู้ว่าวันนี้เขาจับได้^๕ กี่ตัว.
- (๗) เด็กคนหนึ่งเก็บมะม่วงมาจากสวนแห่งหนึ่ง ๘ ลูก
และ^๕ สวน^๕ อีก^๕ แห่ง^๕ หนึ่ง ๗ ลูก รวม^๕ ทั้ง^๕ สอง^๕ แห่ง^๕
ได้^๕ มะม่วง^๕ มา^๕ กี่^๕ ลูก.
- (๘) ในกลักไม้ขีดไฟมีไม้ขีดไฟ ๑๒ ชิ้น ถ้าจะ
เขา^๕ เพิ่ม^๕ ลง^๕ อีก^๕ ๖ ชิ้น จะเป็น^๕ เท่า^๕ ไດ.

เลข มุตศึกษา

(๙) นายตุกทำ การ ใน วันจันทร์ ๖ ชั่วโมง วันอังคาร ๕ ชั่วโมง วันพุธ ๔ ชั่วโมง วันพฤหัสบดี ๓ ชั่วโมง การ ก็แล้ว หมายความว่า เขาทำการ รวม ทั้งสิ้น ๖ ชั่วโมง.

(๑๐) ในเวลาเช้า แม่เลี้ยงม รวยมร พั่วได้ ๘ ลูก เวลาเย็น ๙ ลูก รวม ทั้ง หมดย รวยมร ได้ ๑๗ ลูก.

บทที่ ๒ ทบอย่างง่าย

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ขยำเพื่อให้นักเรียน เขียน ตัวเลขโดย.
- (๒) ขยำใช้จำนวนเลขมากกว่า ๒๐.
- (๓) ในชั้นแรกให้นักเรียนใช้ของจริง ๆ และให้มีกัณฑ์ความตัวอย่างต่อไป.

ตัวอย่าง.

๑. ในมือขวามี เมล็ดข้าว ๕ เมล็ด ถ้าเขาออกไปหยิบ ๓ เมล็ด จะคงเหลือกี่ เมล็ด.

ลบ อย่างง่าย

๕

๒. มีตัวเลขที่ อยู่ ๑๐ ตัวต่างก็ ถ้าเอาออกเสีย ๔
ตัวเลขก็ จะคงเหลืออีก ๕ ตัว.

๓. ในกลดัก ไม่ใช้ไฟ มีไม้ขีดไฟ ๑๒ อัน ถ้าเอาออก
เสีย ๖ อัน จะคงเหลืออีก ๖ อัน.

(๔) เมื่อนักเรียนได้ ทำหัด ทำ เลขอย่างนี้ หายหมดแล้ว ควรจะ
เลิกใช้ ของจริง ๆ ให้นักเรียน คิดเองในใจ
และ ตอบ ด้วยปากเปล่า แต่อย่าใช้จำนวนเลข
มากกว่า ๒๐.

แบบฝึกหัดที่ ๒.

(โจทย์เลขต่อไปนี้ เป็น ตัวอย่าง ที่ครู ควร จะให้นักเรียน
คิดในใจ และ ตอบด้วยปาก).

(๑) ฉันมีเงิน คิดกระเป๋ายู่ ๖ บาท ถ้าซื้อของเสีย
๔ บาท จะคงเหลือเท่าไร.

(๒) บน โถง มีตัวเลขที่ อยู่ ๘ ตัวต่างก็ ถ้าให้เด็กไป
เสีย ๔ ตัวต่างก็ จะคงเหลืออีก ๔ ตัว.

(๓) นายขาวมีทรายอยู่ ๑๒ คัน เกิดโรคภัยเสีย
๕ คัน จะคงเหลืออีกกี่คัน.

เลขมูลศึกษา

- (๔) เขามีม้า ๑๔ ตัว แกลยเสีย ๗ ตัว จะคงเหลือม้ากี่ตัว.
- (๕) แม่สอน มีปลาอยู่ในกระชาก ๑๓ ตัว ถ้าหามาขายเขาไปกินเสีย ๕ ตัว จะคงเหลือปลาที่กี่ตัว.
- (๖) บนคันมะพร้าวมีมะพร้าว ๑๘ ลูก นายเป๊ะมีขึ้นไปเก็บเสีย ๖ ลูก จะยังมีเหลืออยู่บนคันที่กี่ลูก.
- (๗) ครูซื้อหนังสือ ๑๔ เล่ม ถ้าแจกให้นักเรียน ๘ เล่ม ครูจะมีหนังสือเหลืออยู่ที่กี่เล่ม.
- (๘) ที่ท่าเรือเวลาเช้ามีเรือจอดอยู่ ๑๗ ลำ เวลาบ่ายเห็นจอดอยู่แค่ ๘ ลำ จะเป็นเรือที่ออกไปแล้วกี่ลำ.
- (๙) ในโรงพักแห่งหนึ่งมีตำรวจภูธร ๑๒ คน ถ้านายตำรวจสั่งให้ไปจับขโมยเสีย ๘ คน จะคงเหลือตำรวจภูธรอยู่ที่กี่คน.

- (๑๐) ครูสั่งให้นายขาวเขียนหนังสือ ๑๕ บรรทัด นาย
ขาวเขียนแล้ว ๑๐ บรรทัด ที่ยังไม่ได้เขียน
อีกก็ บรรทัด.

บทที่ ๓ เขียนจำนวน เลข

คำอธิบายวิธี สอน

- (๑) ในบทก่อนเรายังไม่ได้ให้นักเรียนเขียนตัวเลขเลย มี
แต่บอกจำนวน ด้วยปาก มาบัดนี้ ครู ควร จะ หัก
นักเรียนให้เขียนตัวเลข ถึงจำนวน ๒๐ (ยี่สิบ)
เท่านั้น.
- (๒) ควร จะ หัก ให้ นักเรียน เขียน ตัวเลข เหล่านี้ ลง เป็น
ตัวหนังสือ ด้วย.

ตัวอย่าง.

๑. ให้ ครู เขียน เลข ลง บน กระดาษ คำ เช่น กับ ๕,
๘, ๑๑, ๑๕, ฯลฯ แล้ว ให้ นักเรียน อ่าน ขึ้น
ดัง ๆ.

เลขมูลศึกษา

๒. ครูควรบอกให้นักเรียนเขียนจำนวนเลข ตามคำ
ของ ครู.
๓. ให้ครูเขียนตัวเลขข้อ ไป นี้ลงบนกระดานดำ ๗,
๑๒, ๑๔, ๑๘, แล้วบอกให้นักเรียนเขียนเป็น
ตัวหนังสือ.

แบบฝึกหัด ที่ ๓.

- (๑) สิบแปด, แปด, สิบเจ็ด, สิบสาม, สิบเก้า, ยี่สิบ,
ให้เขียนเป็นตัวเลข.
- (๒) จำนวนเลขข้อ ไป นี้ ให้เขียนเป็นตัวหนังสือ ๑๒,
๗, ๑๘, ๑๕, ๔, ๒๐, ๑๗.
- (๓) ให้นักเรียนเขียนจำนวนเลขตั้งแต่ ๑ ถึง ๒๐ ลง
เป็นตัวเลข และ เป็นตัวหนังสือ ด้วย.

การเขียนจำนวนเลข ถึง ๙๙

๙

บทที่ ๔ การเขียนจำนวน เลข ถึง ๙๙

คำอธิบาย วิธี สอน

(๑) ควรให้นักเรียน หัก จำนวน ๑๐ ถึง ๙๐ อย่างนี้.

๑๐	เรียกว่า	สิบ	๑	๐
๒๐	"	ยี่สิบ	๒	๐
๓๐	"	สามสิบ	๓	๐
๔๐	"	สี่สิบ	๔	๐
๕๐	"	ห้าสิบ	๕	๐
๖๐	"	หกสิบ	๖	๐
๗๐	"	เจ็ดสิบ	๗	๐
๘๐	"	แปดสิบ	๘	๐
๙๐	"	เก้าสิบ	๙	๐

(๒) อธิบายให้เห็นว่า ตัวเลขที่บอกจำนวน สิบ อยู่ใน
ช่องที่ ๒ เสมอ จะอยู่ในช่องที่ ๑ ไม่ได้ คือ นับ
เก้าสิบ มา ห้า ซ้าย.

- (๓) ถ้านักเรียนเข้าใจแล้ว ให้หัดเขียนเลขถึง ๙๙ และให้หัดเขียนลง เป็น ตัว หนังสือ ด้วย.

ตัวอย่าง.

๑. ครูต้องบอกจำนวนเลข เช่นกับ ๔๓, ๓๙, ๔๖, ๕๗, ๖๓, ๗๑, ๘๐, ๙๑ ให้ นักเรียน เขียน ลง เป็น ตัว เลข.
๒. เขียนจำนวน เลข ต่อไปนี้เป็น กระดานดำ แล้วให้ นักเรียน เขียน เป็น ตัว หนังสือ ๓๒, ๙๓, ๖๔, ๑๗, ๘๘, ๙๑.

แบบฝึกหัดที่ ๑.

- (๑) ยึดสิบหก, สามสิบสี่, ห้าสิบ จำนวนเหล่านี้ให้ นักเรียน เขียน เป็น ตัว เลข.
- (๒) ให้เขียนจำนวน ต่อไปนี้เป็น ตัว หนังสือ ๓๕, ๗๑, ๘๐, ๙๑, ๑๔, ๒๗.
- (๓) ให้นักเรียนเขียนตัวเลข ตั้งแต่ ๓๐ ถึง ๔๖.
- (๔) ให้นักเรียนเขียนตั้งแต่ เจ็ดสิบ ถึง เก้าสิบ ลง เป็น ตัว เลข และเป็น ตัว หนังสือ ด้วย.

บทที่ ๕ บวกอย่างง่าย

คำอธิบาย วิธี สอน

- (๑) ครู ต้อง อธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เครื่องหมาย
 อย่าง $+$ เป็นเครื่องหมายบอกให้รู้ว่าบวก คือ
 ประสม หรือ รวม กันเข้า ถ้า อยู่ ใน ระหว่าง จำนวน
 เลข สอง จำนวน หมายถึงให้บวก เลข สอง จำนวนนั้น
 เข้า เข้ากัน.

$๓ + ๔$ หมายถึงให้บวก เลข สอง จำนวน นี้ คือ ๓ กับ ๔

$๖ + ๘$,, ,, ,, ,, ,, ,, คือ ๖ กับ ๘

- (๒) ต่อไปนี้ให้ เขียน เลข บน กระดานดำ ให้นักเรียนคิด
 ในใจ และ ตอบ ด้วยปาก เข้ากัน.

$$๔ + ๕ + ๖ =$$

$$๗ + ๘ + ๓ =$$

- (๓) เมื่อได้ ให้นักเรียนฝึกหัด คิดบวก เลข อย่างใน ข้อ ๒ แล้ว
 ควร สอน ให้นักเรียน เขียน วิธี บวก ลง ถึง ต่อไปนี้.

$$\begin{array}{rcl}
 ๔ + ๕ + ๖ & \text{เขียนอย่างนี้} & ๔ \\
 & & ๕ \\
 & & ๖ \\
 & & \hline
 \text{รวม} & & ๑๕
 \end{array}$$

- (๔) ได้นักเรียนเขียน และคิดเลข ตามตัวอย่าง ต่อไปนี้
 กว่าเจ้านายทุก ๆ คน เกือบใช้จำนวนมากกว่า
 ๑๐ (สิบ).

ตัวอย่าง

$$\begin{array}{l}
 ๗ + ๕ + ๓ + ๙ = \\
 ๒ + ๔ + ๘ + ๓ + ๗ = \\
 \text{๑๐๑} \qquad \text{๑๐๑} \qquad \text{๑๐๑.}
 \end{array}$$

แบบฝึกหัดที่ ๕.

- (๑) $๒ + ๓ + ๔ =$
- (๒) $๕ + ๖ + ๓ =$
- (๓) $๗ + ๘ + ๔ =$
- (๔) $๒ + ๔ + ๖ + ๘ =$

วิธีบวก

๑๓

$$(๕) ๕ + ๓ + ๒ + ๙ =$$

$$(๖) ๘ + ๒ + ๗ + ๓ =$$

$$(๗) ๙ + ๘ + ๕ + ๖ + ๔ =$$

$$(๘) ๗ + ๖ + ๘ + ๓ + ๙ =$$

$$(๙) ๔ + ๘ + ๗ + ๙ + ๖ =$$

$$(๑๐) ๓ + ๗ + ๙ + ๘ + ๖ =$$

บทที่ ๖ วิธีบวก

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ครูจะต้องสอนวิธีบวกเลขที่มีจำนวนสิบ ตามตัวอย่างต่อไปนี้.

$$๘ + ๑๙ + ๒๔ =$$

- (๒) ให้เขียนบนกระดานดำอย่างนี้.

๘	๑๙	๒๔
๑	๙	๔
๒	๘	๓

อธิบายให้นักเรียนเห็นว่าตัว ๘ อยู่ตรงที่ ๑

อยู่ในช่องที่ ๒ ไม่ได้ เพราะว่า ช่องที่ ๑ รองรับ
ลงจำนวนสิบเท่านั้น.

- (๓) ต่อไปต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีบวก คือ เขา
จำนวนเลขที่อยู่ในช่องที่ ๑ รวมกันก่อน เช่น
 $๘ + ๘ + ๔ = ๒๐$

$$\begin{array}{r} ๘ \\ ๘ \\ ๔ \\ \hline ๒๐ \end{array}$$

ได้ผล ๒๐ (คือ $๒๐ + ๑$) ตัวเลข ๑ นั้นให้ลง
ในช่องที่ ๑.

ต่อไปให้บวกตัวเลขที่อยู่ในช่องที่ ๒ (คือจำนวนสิบ)
 $๑ + ๒ = ๓$. แต่ตัว ๓ นี้เรา ยัง ลงไม่ได้
เพราะว่ายังมีจำนวน ๒๐ เหลือจากช่องที่ ๑ ที่
จะต้องเอามารวมกับจำนวน ๓ (คือ ๓๐) ใน
ช่องที่ ๒ เมื่อบวกกัน ($๓ + ๒$) ก็ได้ ๕ เลข
ตัว ๕ นี้ควรจะลงไว้ในช่องที่ ๒.

	๘
๑	๙
๒	๙
รวมได้	๕ ๑

	๘
๑	๙
๒	๙
๒	
๕	๑

- (๔) ข้อสำคัญที่ควรควรจะเข้าใจได้ให้มาก คือจำนวนสิบ ที่ได้จากผลของเลขในช่องที่ ๑ ซึ่ง รวมกัน ผลนี้ ควรเอาไปรวมกับ เลขจำนวนสิบ ที่ อยู่ในช่องที่ ๒.
- (๕) เวลาฝึกหัดนั้น ขอให้ ใช้จำนวนเลข มากกว่า ๙๙ เดยเป็น ต้นขาด.

แบบฝึกหัด ที่ ๖.

- (๑) $๗ + ๑๓ + ๒๔ =$
- (๒) $๑๔ + ๑๕ + ๑๖ =$
- (๓) $๒๓ + ๑๔ + ๔๕ =$
- (๔) $๑๙ + ๒๐ + ๕๑ =$
- (๕) $๓๖ + ๑๑ + ๒๗ + ๒๕ =$

$$(๖) ๑๔ + ๑๘ + ๓๔ + ๑๗ =$$

$$(๗) ๗๓ + ๑๗ + ๗ + ๑ =$$

$$(๘) ๓๗ + ๒๐ + ๑๐ + ๑๘ =$$

$$(๙) ๔๘ + ๓๑ + ๒๙ + ๑๔ =$$

$$(๑๐) ๑๑ + ๑๒ + ๑๓ + ๑๔ + ๑๕ =$$

- (๑๑) ฉันมีเงินอยู่ ๓ กุญ ในกุญหนึ่งมี ๒๔ บาท
อีกกุญหนึ่งมี ๓๙ บาท และอีกกุญหนึ่งมี
๑๓ บาท ถ้าฉันเอาเงินทั้งหมดยุกัน
เป็นกุญเดียว ในกุญนั้นจะมีเงินกี่ บาท.

- (๑๒) ในเมืองแห่งหนึ่ง ในสี่ปด้าที่ฉันมีกลายเป็นโรค
ตาย ๒๓ ตัว ถัดมาอีกสี่ปด้าที่หนึ่งตาย ๓๗
ตัว และในสี่ปด้าที่สามตายอีก ๑๓ ตัว
ทั้งนี้ฉันจะรู้ว่า ในเมืองนั้นตายตายกี่ตัว.

- (๑๓) นายขงมีนา ๔ แห่ง แห่งที่หนึ่ง ๑๘ ไร่
แห่งที่สอง ๒๕ ไร่ แห่งที่สาม ๓๗ ไร่
แห่งที่สี่ ๑๙ ไร่ รวมทั้งหมด ๔ แห่งนั้นเป็น
กี่ไร่.

(๑๔) โรงเรียนโรงหนึ่ง แบ่งนักเรียน ออกเป็น ๕ ชั้น
 ชั้นที่หนึ่ง มี ๓๓ คน ชั้นที่สอง ๓๐ คน
 ชั้นที่สาม ๑๘ คน ชั้นที่สี่ ๑๖ คน และ
 ชั้นที่ห้า ๘ คน ในโรงเรียนนี้มีนักเรียน
 รวมหมดด้วยกันกี่คน.

(๑๕) ในกติกไม้ขีดไฟ ๓ กติก กติกหนึ่ง มีไม้ขีด
 ไฟ ๓๗ อัน อีกกติกหนึ่ง มี ๒๘ อัน และ
 อีกกติกหนึ่ง มี ๑๘ อัน รวมหมดด้วยกัน
 ทั้ง ๓ กติกจะมีไม้ขีดไฟกี่อัน.

(๑๖) เดือนเมษายน มี ๓๐ วัน เดือนพฤษภาคม
 มี ๓๑ วัน เดือนมิถุนายน มี ๓๐ วัน ทั้ง
 ๓ เดือนรวมกันเป็นกี่วัน.

(๑๗) นายเพิ่มขายควาย ๔ ตัว ๆ ละ ๑๘ บาท รวม
 ราคาควายทั้ง ๔ ตัว จะเป็นเงินกี่บาท.

(๑๘) ถ้าเขาขายตัวละ ๒๓ บาท ๒ ตัว และตัว
 ละ ๑๕ บาท อีก ๓ ตัว เขาจะได้รับเงิน
 เท่าใด.

(๑๙) กุติ ๕ คน ได้เงินเดือนคนละ ๑๔ บาทต่อเดือน รวมเงินเดือนของ คนทั้ง ๕ คนจะเป็นเท่าใด.

(๒๐) มีเข้าถึง ตระ ๒๑ ทนนานอยู่ ๒ ถึง กับอีกถึงหนึ่งมี ๑๙ ทนนาน รวมเข้าทั้ง ๓ ถึงจะเป็นกี่ ทนนาน.

บทที่ ๗ ลง อย่างง่าย (ไม่ต้องขอเขียน).

คำอธิบายวิธีสอน

(๑) ครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เครื่องหมายอย่างนี้ — เป็นเครื่องหมายบอกว่า ให้ลบกัน คือถ้าเครื่องหมายอย่างนี้ อยู่ในระหว่างจำนวนเลข ๒ จำนวน ก็ให้หักเลขจำนวนที่ ๒ ออกจากเลขจำนวนที่ ๑ เช่นตัวอย่างต่อไปนี้.

๖ — ๒ คือให้เอา ๒ หักออกจาก ๖.

๗ — ๕ „ ๕ „ „ ๗.

๓๕ — ๑๔ „ ๑๔ „ „ ๓๕.

ลบ อย่างง่าย (ไม่ต้อง ขอ ยืม)

๑๘๘

- (๒) ให้นักเรียนฝึกหัด ทำ เลข อย่าง นี บน กระดาษ คำนวณ
 อย่าให้ ใช้ จำนวน เลข มากกว่า ๘๘๘ และอย่าให้
 ตัว เลข ที่ จะ เป็น ตัว ลบ มากกว่า ตัว เลข ที่ เป็น ตัว บวก
 ควร เขียน ตัว อย่าง ให้นัก เรียน ดู บน กระดาษ คำนวณ ดัง
 ต่อไปนี้.

๓๕	—	๑๔	เขียน อย่าง นี้	จาก	๓๕
				หัก	<u>๑๔</u>
				คง เหลือ	<u><u>๒๑</u></u>

- (๓) ขอบายวิธี ทำ เป็น ชั้น ๆ อย่าง นี้.

ชั้น ที่ ๑	จาก ๕	๓	๕
	หัก ๔	๑	๔
	เหลือ ๑		๑
ชั้น ที่ ๒	จาก ๓	๓	๕
	หัก ๑	๑	๔
	เหลือ ๒	๒	

ชั้นที่ ๓

เมื่อ ทำ เลข แดง คง เป็น อย่าง น.

จาก ๓๕

หัก ๑๔

คง เหลือ ๒๑

- (๔) ให้นักเรียน ผูกหัด ทำ เลข ดัง ตัวอย่าง ต่อไปนี้
ให้ รำนาญ ตี.

แบบ ผูกหัด ที่ ๗.

(๑) ๒๗ - ๑๓ =

(๒) ๔๘ - ๒๕ =

(๓) ๕๓ - ๖๐ =

(๔) ๗๔ - ๓๔ =

(๕) ๘๘ - ๔๖ =

(๖) ๗๗ - ๔๓ =

(๗) ๖๐ - ๑๐ =

(๘) ๕๕ - ๔๐ =

(๙) ๑๕ - ๑๕ =

(๑๐) ๘๗ - ๕๔ =

ลบอย่างง่าย (ไม่ต้องขอขึ้น)

๒๑

(๑๑) ฉันมีเงิน อยู่ ๔๖ บาท ถ้าเขาซื้อเสื้อ
ดำหนึ่งเป็นเงิน ๒๓ บาท ฉันจะคงมีเงินเหลือ
อยู่เท่าใด.

(๑๒) ชาวนาคนหนึ่งมีควายอยู่ ๗๘ ตัว ถ้าเขา
ขายเสีย ๒๖ ตัว เขาจะมีควายเหลืออยู่กี่ตัว
ถ้าต่อมาขายเสียอีก ๑๒ ตัว จะคงเหลือ
ควายกี่ตัว.

(๑๓) ในโรงทหารแห่งหนึ่ง มีทหาร ๙๖ คน นาย
ทหารได้ปล่อยให้ไปบ้านเสีย ๔๕ คน จะคง
เหลือทหารกี่คน.

(๑๔) เรือลำหนึ่ง ได้บรรทุกเข้ามา ๙๗ ถึง เจ้า
ของได้ขายเสีย ๔๕ ถึง ดังนั้นจะคงมีเรือ
เหลืออยู่กี่ลำ.

(๑๕) เดือนเมษายนมี ๓๐ วัน ในเดือนนั้นนายแดง
ได้ไปโรงเรียนแต่ ๑๐ วัน อยากจะรู้ว่าเรา
ขาดโรงเรียนกี่วัน.

- (๑๖) มีไม้ไผ่อยู่ ๘๘ ถ้ำ ถ้าขายเสีย ๓๕ ถ้ำ
จะคงเหลือไม้ไผ่ที่ถ้ำ.
- (๑๗) หนังสือเล่มหนึ่งมีหน้าอยู่ ๘๗ หน้า ฉันท
อ่านไปแล้ว ๔๓ หน้า ดังนั้นจะต้องอ่านอีก
กี่หน้าหนังสือเล่มนี้จึงจะจบ.
- (๑๘) เขาได้ไล่ช้างไปเข้าพระนิเวศที่กรุงเก่า ไชยงหนึ่ง
มี ๘๘ ตัว ถ้าหนีไปได้ ในกลางทาง ๓๔ ตัว
ดังนั้น ยากจะรู้ว่า คงเหลือช้างไปเข้าพระนิเวศ
กี่ตัว.
- (๑๙) ในวันจันทร์มีคนไปตลาด ๗๙ คน ในวัน
อังคารมีแค่ ๕๔ คนเท่านั้น ยากจะรู้ว่าคน
ที่ไปตลาด ในวันจันทร์จะมากกว่าคนที่ไปในวัน
อังคารเท่าใด.
- (๒๐) ในเมืองแห่งหนึ่งมีวัด ๖๕ วัด วัดเหล่านี้
ที่มีโรงเรียนมีแค่ ๒๕ วัด ยากจะรู้ว่า
วัดที่ไม่มีโรงเรียนจะมีสักกี่วัด.

บทที่ ๘ แบบ เลขโดด สำหรับให้นักเรียน จำ

คำอธิบายวิธี สอน

- (๑) ก่อนที่จะสอนวิธี ลงต่อไป ควรให้นักเรียนเล่าท่องเลข
เหล่านี้ ให้จำไว้ให้ได้.

$$๑๐ - ๑ = ๑๑ - ๒ = ๑๒ - ๓ = ๑๓ - ๔ =$$

$$๑๐ - ๒ = ๑๑ - ๓ = ๑๒ - ๔ = ๑๓ - ๕ =$$

$$๑๐ - ๓ = ๑๑ - ๔ = ๑๒ - ๕ = ๑๓ - ๖ =$$

$$๑๐ - ๔ = ๑๑ - ๕ = ๑๒ - ๖ = ๑๓ - ๗ =$$

$$๑๐ - ๕ = ๑๑ - ๖ = ๑๒ - ๗ = ๑๓ - ๘ =$$

$$๑๐ - ๖ = ๑๑ - ๗ = ๑๒ - ๘ = ๑๓ - ๙ =$$

$$๑๐ - ๗ = ๑๑ - ๘ = ๑๒ - ๙ =$$

$$๑๐ - ๘ = ๑๑ - ๙ =$$

$$๑๐ - ๙ =$$

$$๑๔ - ๕ = ๑๕ - ๖ = ๑๖ - ๗ = ๑๗ - ๘ =$$

$$๑๕ - ๖ = \quad ๑๕ - ๗ = \quad ๑๖ - ๘ = \quad ๑๗ - ๙ =$$

$$๑๕ - ๗ = \quad ๑๕ - ๘ = \quad ๑๖ - ๙ =$$

$$๑๕ - ๘ = \quad ๑๕ - ๙ =$$

$$๑๕ - ๙ =$$

$$๑๕ - ๙ =$$

แบบฝึกหัด ที่ ๕.

ให้นักเรียน คิดเลข ต่อไปนี้ในใจ และ ตอบด้วยปาก.

$$(๑) \quad ๑๐ - ๕ = \quad ๑๐ - ๙ = \quad ๑๐ - ๑ =$$

$$(๒) \quad ๑๓ - ๕ = \quad ๑๓ - ๘ = \quad ๑๓ - ๓ =$$

$$(๓) \quad ๑๑ - ๕ = \quad ๑๕ - ๙ = \quad ๑๖ - ๘ = \quad ๑๕ - ๖ =$$

บทที่ ๙ ลบ อย่าง ขอ ยี่ม

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ก่อนที่จะสอนต่อไป ครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีแยกจำนวนลบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้.

ตัวอย่างที่ ๑.

๒๕ แยกออกได้เป็น $๑๐ + ๑๕$ คือหัก ๑๐ (หนึ่งสิบ)

ออกจาก ๒๐ แล้วบวกกับ ๕ ได้ ๑๕.

เพราะฉะนั้น $๒๕ = ๑๐ + ๑๕$.

ตัวอย่างที่ ๒.

๔๖ แยกออกได้เป็น $๓๐ + ๑๖$ คือหัก ๑๐ (หนึ่งสิบ)

ออกจาก ๔๐ แล้วบวกกับ ๖ ได้ ๑๖.

เพราะฉะนั้น $๔๖ = ๓๐ + ๑๖$.

ตัวอย่างที่ ๓.

๓๘ แยกออกได้เป็น $๒๐ + ๑๘$.

ตัวอย่างที่ ๔.

$๗๕ = ๖๐ + ๑๕$.

- (๒) ให้นักเรียน ฝึก หัก แยก จำนวน เลข ตาม ตัวอย่าง ใน ข้อ
ที่ ๑. ให้ชำนาญ
- (๓) เมื่อนักเรียน ทุก ๆ คน เข้าใจ วิธี นี้ แล้ว ให้ครู ลง
มือ ดอน วิธี ทำ เลข ทั้ง ตัวอย่าง ต่อ ไป นี้

$$๔๖ - ๒๘ =$$

วิธีทำ

ขั้นที่ ๑. ให้เขียน ลง บน กระดาษ คำ ดังนี้

$$\begin{array}{r} ๔ \\ ๒ \end{array}$$

ขั้นที่ ๒.

เขา ๘ หัก ออก จาก ๖ นักเรียน คง เห็น ว่า ลง ไม่ได้
เพราะ เลข ๖ น้อย กว่า เลข ๘ ถ้า เป็น ดังนี้ จะ ทำ
อย่างไร

ขั้นที่ ๓.

นักเรียน ได้ เขียน มา แล้ว ว่า จำนวน ๔๖ แยก ออก ได้
เป็น ๓๐ + ๑๖ และ ๒๘ เป็น ๒๐ + ๘ ให้ ตั้ง
เลข ลง ใหม่ ดัง ต่อ ไป นี้

๔ ๖

๓๐ + ๑๖

๒ ๘

เหมือนกับ

๒๐ + ๘

๕๘
ชนบท ๔.

หัก ๘ ออกจากจำนวน ๓๖ คงเหลือ ๘ ให้เขียน
เลข ๘ ลงดังนี้.

$$30 + 16$$

$$20 + 8$$

คงเหลือ ๘

๕๙
ชนบท ๕.

หัก ๒๐ ออกจากจำนวน ๓๐ คงเหลือ ๑๐ ให้
เขียน ๑๐ ลงดังนี้.

$$30 + 16$$

$$20 + 8$$

คงเหลือ $10 + 8 = 18$

๖๐
ชนบท ๖.

เมื่อทำเลขนั้นเสร็จแล้ว ให้ตอกลงใหม่ดังนี้

๒๘

เลขมูลศึกษา

จาก ๔๖

หัก ๒๘

คงเหลือ ๑๘

(๔) ให้หัดทำเลขบน กระดานดำ ตามวิธี ต่อไปนี้.
ตัวอย่างที่ ๑.

$$๕๓ - ๒๗ =$$

๕๓	๔๐ + ๑๓	๕๓
<u>๒๗</u>	เหมือนกับ <u>๒๐ + ๗</u> ก็	<u>๒๗</u>
	<u>๒๐ + ๖</u> คงเหลือ	<u>๒๖</u>

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๘๒ - ๖๙ =$$

๘๒	๗๐ + ๑๒	๘๒
<u>๖๙</u>	เหมือนกับ <u>๖๐ + ๙</u> ก็	<u>๖๙</u>
	<u>๑๐ + ๓</u> คงเหลือ	<u>๑๓</u>

ตัวอย่าง ที่ ๓.

$$๙๐ - ๗๙ =$$

๙๐	๙๐ + ๑๐	๙๐
๗๙ เหมือนกับ	๗๐ + ๙ ก็	๗๙
๑๐	๑๐ + ๑ คงเหลือ	๑๑
๑๐	๑๑	๑๑

(๕) ในเวลานี้ ขย่ำเพื่อใช้จำนวนเลขมากกว่า ๙๙.

แบบ ผกทศ ที่ ๙.

(เลข ๑๐ ขึ้นนี้) ให้นักเรียน ทำตาม ตัวอย่างใน ข้อ ๔ ข้างบน)

(๑) ๒๔ - ๑๖ = (๒) ๔๓ - ๒๙ = (๓) ๙๒ - ๓๖ = (๔) ๗๐ - ๑๔ = (๕) ๘๗ - ๖๘ =	(๖) ๙๘ - ๘๙ = (๗) ๔๐ - ๓๑ = (๘) ๗๐ - ๙๖ = (๙) ๗๔ - ๔๗ = (๑๐) ๔๓ - ๓๔ =

(๑๑) นายแจ้งซื้อเรือดำหนึ่งเป็นเงิน ๓๕ บาท ภายหลัง
ขายได้เงิน ๕๒ บาท อยากจะทราบว่านายแจ้ง
ได้กำไรเท่าใด.

- (๑๒) ไม่วัดไฟ ก่อของหนึ่ง มีไม่วัดไฟ ๗๐ ชิ้น ถ้า
ใช้ไปแล้ว ๓๗ ชิ้น จะเหลือกี่ชิ้น.
- (๑๓) แม่เพิ่ม มีมะม่วง ๔๒ ผล ถ้าขายไปเสีย
๔๕ ผล จะเหลือมะม่วงกี่ผล.
- (๑๔) ในเวลาเช้า นัมนัคน ที่เกี่ยวข้องเข้าได้ถึง ๖๕ คน
เดี๋ยวนี้มีเหลือแต่ ๑๘ คน ขยาก็ทราบว่
คนที่เลิกเกี่ยวข้องไปเสียนั้นกี่คน.
- (๑๕) นายแดงรับเงินเดือน ๖ ๗๕ บาท ใช้
ไปเสียเดือนละ ๔๘ บาท ในเดือนหนึ่ง นาย
แดง จะเก็บเงินไว้ได้สักเท่าใด.
- (๑๖) ในเรือดำหนึ่ง มีคนโดยสาร ๘๔ คน ขณะ
เมื่อแล่นไปในทะเล ได้โดนหินแตก คนจมน
น้ำตายเสีย ๓๘ คน จะเป็นคนที่รอดชีวิตได้
สักกี่คน.
- (๑๗) นายขาวอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง ซึ่งมีหน้า ๗๓ หน้า
ถ้าอ่านไปถึงหน้า ๖๗ แล้ว หนังสือที่เขา ยัง
ไม่ได้อ่านจะมีเหลืออีกสักกี่หน้า.

(๑๘) เมื่อเข้าชั้น ครูของเราซื้อดินสอมา ๖๐ แท่ง
แจกให้นักเรียนเสีย ๑๘ แท่ง ครูคงมีดินสอ
เหลืออยู่อีกกี่แท่ง.

(๑๙) นายยิ้มขายม้าตัวหนึ่งเป็นเงิน ๘๕ บาท แล้ว
เขาไปซื้อควายเสีย ๖๗ บาท จะคงเหลือเงิน
อยู่เท่าไร.

(๒๐) ทหาร ๘๔ คน ยกออกไปรบกับข้าศึกตายเสีย
๖๘ คน จะคงเหลือทหารอยู่กี่คน.

บทที่ ๑๐ การฝึกหัด

คำอธิบายวิธีสอน

ในเวลานี้ ควรจะให้นักเรียนฝึกหัดทำเลขอย่างที่ได้เรียน
มาแล้ว ให้ใช้เลขในแบบต่อไปนี้เป็นตัวอย่าง.

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

ให้คิดเลขในใจและตอบด้วยปาก

(๑) $๕ + ๖ + ๓ + ๗ =$

$$(๒) \quad ๗ + ๕ + ๘ + ๑๑ =$$

$$(๓) \quad ๙ + ๗ + ๔ + ๑๐ =$$

$$(๔) \quad ๓ + ๑๒ + ๖ + ๙ =$$

$$(๕) \quad ๑๕ - ๙ =$$

$$(๖) \quad ๑๗ - ๘ =$$

$$(๗) \quad ๒๓ - ๖ =$$

$$(๘) \quad ๔๐ - ๑๑ =$$

โจทย์ เลข ค่อยไปนี้ ให้เขียน ลงบนกระดานดำ แล้ว
ให้นักเรียน คิด และ เขียน ตอบ ความ วิธี ที่ได้ เรียน มา แล้ว.

$$(๙) \quad ๑๕ + ๒๔ + ๒๖ =$$

$$(๑๐) \quad ๒๗ + ๑๘ + ๔๕ =$$

$$(๑๑) \quad ๓๑ + ๑๓ + ๔๘ =$$

$$(๑๒) \quad ๗๖ - ๓๗ =$$

$$(๑๓) \quad ๕๙ - ๓๘ =$$

$$(๑๔) \quad ๙๕ - ๒๘ =$$

$$(๑๕) \quad ๗๖ - ๖๗ =$$

$$(๑๖) \quad ๗๑ - ๖๙ =$$

การฝึกหัด

๓๓

- (๑๗) นายแดง มีเงินอยู่ ๘๕ บาท ถ้าจะซื้อผ้า
ตัวหนึ่ง ราคา ๒๗ บาท จะคงเหลือเงินอยู่
เท่าใด.
- (๑๘) นายขาว มีเงินอยู่ ๒๓ บาท พ่อให้อีก ๓๑
บาท รวมทั้งต้นนายขาวจะมีเงินเท่าใด.
- (๑๙) ชาวนา คนหนึ่งขายข้าวได้เงิน ๘๕ บาท แล้ว
ไปซื้อเรือดำหนึ่ง ต้นเงิน ๒๗ บาท จะเหลือ
เงินอยู่เท่าใด.
- (๒๐) นายปุก มีควายอยู่ ๑๔ ตัว แล้วซื้อมาอีก
๑๔ ตัว ภายหลังเกิดโรคตายเสีย ๖ ตัว จะ
คงมีควายเหลืออยู่กี่ตัว.
- (๒๑) ฉันทมีสตางค์อยู่ ๓๕ สตางค์ พี่ชายฉันทมี ๑๖
สตางค์ น้องสาว ๒ คน มีคนละ ๘ สตางค์ ถ้า
จะเอาสตางค์ของ ทั้ง ๔ คนนี้ มารวมกันเข้า จะ
เป็น สตางค์ กี่ สตางค์.

(๒๒) $๗๕ - ๓๖ = ๓๙$ ที่เขียน ดังนี้ จะผิดถูก

อย่างไร ถ้าผิดจงแก้เสียให้ถูก.

(๒๓) มีเด็กนักเรียน เข้า สอบได้ ๒๓ คน ที่ได้ได้

๑๕ คน จะ เป็น นักเรียน ที่ตกอีก คน.

(๒๔) ฉันอยาก จะ ซื้อ มา ตัว หนึ่ง ราคา ๕๐ บาท แต่

เดี๋ยวนี้ฉัน มีเงิน อยู่ ๖๕ บาท เท่านั้น จะต้องหา

เงินเพิ่ม อีกเท่าไร จึงจะ พอ กับ ราคา มา ตัว นั้น.

(๒๕) ใน กระดาษ ๔ ใบ มี มะม่วง กระดาษ ละ ๑๔ ผล

รวม ทั้ง ต้น จะ เป็น มะม่วง กี่ ผล.

(๒๖) หนังสือ เล่ม หนึ่ง ราคา ๑๗ สตางค์ ถ้าจะ ซื้อ อีก

๕ เล่ม จะต้อง ใช้ สตางค์ อีก กี่ สตางค์.

บรรดา โจทย์ เลข ที่ ครู จะ ตั้ง ให้ นักเรียน ทำ ใน เวลานี้ อย่า

ใช้ จำนวน เลข มากกว่า ๙๙ ไม่ ว่า เป็น ตัว ตั้ง หรือ จำนวน ตอบ.

บทที่ ๑๑ การเขียน เลข จำนวน ๑๐๐

คำอธิบายวิธีสอน

(๑) ในบทก่อน ๆ ยังไม่ได้ให้นักเรียนใช้จำนวนเลข
มากกว่า ๙๙ มาบัดนี้สมควรที่จะให้นักเรียน
เขียนเลขถึงจำนวนร้อยได้แล้ว.

(๒) ในชั้นแรกให้นักเรียนหัดเขียนตั้งแต่จำนวน ๑๐๐
ถึง ๙๐๐ ดังนี้.

๑๐๐	เรียกว่า	ร้อยหนึ่ง
๒๐๐	..	สองร้อย
๓๐๐	..	สามร้อย
๔๐๐	..	สี่ร้อย
๕๐๐	..	ห้าร้อย.

(๓) คงอธิบายให้นักเรียนเข้าใจให้ดีกว่า ในเวลา
จะเขียนจำนวนเลขที่เป็นจำนวนร้อย จะต้อง
ขีดเลข ๓ ขีดเสมอ คือเกินช่วง ๓ ช่วง.

(๔) แล้วให้นักเรียนหัดเขียนตัวเลข ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๔๖ กิน ช่อ ๒ ช่อ เรียกว่า สี่สิบหก.

๓๔๖ กิน ช่อ ๓ ช่อ ,, สามร้อยสี่สิบหก

ก็ในจำนวน ๔๖ เราได้เพิ่มอีก ๓๐๐ และ ตัว
เลข ๓ นั้นได้เขียนลงในช่อที่ ๓.

	ร้อย	สิบ	หน่วย
๓ ๔ ๖.		๔	๖
	๓	๐	๐
	๓	๔	๖

(๕) ให้เขียนเลขที่เป็นจำนวนร้อยลงในกระดานคำ แล้ว

ให้นักเรียนอ่านดังตัวอย่างต่อไปนี้.

$$๒๓๕ = ๒๐๐ + ๓๐ + ๕.$$

$$๔๖๘ = ๔๐๐ + ๖๐ + ๘.$$

$$๗๑๕ = ๗๐๐ + ๑๐ + ๕.$$

(๖) ภายหลังให้นักเรียนหัดเขียนจำนวนเลข ทั้งเป็น ตัว
เลข และ ตัว หนังสือ ตามแต่ที่ครูจะบอกให้เขียน.

แบบฝึกหัด ที่ ๑๑

- (๑) ให้ ครู เขียน เลข ต่อไปนี้ ลงใน กระดาษดำ แล้วให้
นักเรียน อ่าน.

๓๒๙, ๔๑๖, ๕๐๓, ๕๑๐, ๕๐๐, ๗๐๘, ๖๐๙.

- (๒) ให้ ครู เขียน จำนวน เลข ลงใน กระดาษดำ เป็น ตัว
หนังสือ แล้วให้ นักเรียน เขียน ลง เป็น ตัว เลข.

เช่น กับ สองร้อยแปด, เจ็ดร้อยห้าสิบ, เก้าร้อย
สิบแปด, สี่ร้อยแปดสิบแปด.

- (๓) ให้ ครู เขียน จำนวน เลข ลงใน กระดาษดำ เป็น ตัว เลข
แล้วให้ นักเรียน เขียน เป็น ตัว หนังสือ.

เช่น กับ ๓๐๙, ๗๕๐, ๖๔, ๕๑๘, ๗๙๑, ๖๐๑.

- (๔) ให้ ครู เขียน เลข ลงใน กระดาษดำ ตาม วิธี ต่อไปนี้
เป็น ตัวอย่าง.

๗๒๕	เท่ากับ	๗๐๐
		๒๐
		๕
		๗๒๕

เมื่อเขียนแล้ว ให้นักเรียนหัดเขียน ตามแต่ให้
ใช้จำนวนเลขต่อไปนี้เป็นตัวอย่าง.

๔๕๓, ๕๑๘, ๗๔๐, ๖๐๑, ๑๑๑,

เมื่อนักเรียนเข้าใจดีแล้ว ครูควรให้ฝึกหัด อีก
หลาย ๆ ครั้งจนกว่าจะชำรุด.

—๗๕๕—

บทที่ ๑๒ การฝึกหัด

คำอธิบายวิธีสอน

ถ้านักเรียนเข้าใจบทที่เรียนมาก่อน ๆ ดีแล้ว ก็คง
สามารถบอก เลขที่ มีจำนวนไม่เกิน ๙๙๙ ได้ ก่อน
ที่ครูจะสอนต่อไป (คือสอนวิธีคูณและหาร) ควรให้
นักเรียน ทำฝึกหัดโจทย์บอก ตอบให้ มาก ๆ โจทย์ที่ครูจะ
คิดแต่งให้นักเรียนทำนั้น ควรให้เป็นโจทย์ที่เกี่ยวข้องแก่
ความจริงจังจะดี.

แบบฝึกหัดที่ ๑๒.

$$(๑) ๓๑๙ + ๙๘ + ๒๐๘ + ๑๐๙ =$$

$$(๒) ๘๗ + ๑๐๘ + ๒๙๐ + ๔๑๖ + ๕๖ =$$

(๓) ให้บวกจำนวนเลขต่อไปนี้.

เก้าสิบแปด, หกร้อยเจ็ดสิบ, ร้อยเจ็ด, สิบห้า,
เจ็ดสิบเจ็ด.

$$(๔) ๔๐๗ - ๑๙๗ =$$

$$(๕) ๗๐๗ - ๑๙๘ =$$

$$(๖) ๖๖๐ - ๕๖๑ =$$

$$(๗) ๘๐๑ - ๗๙๒ =$$

$$(๘) ๕๐๐ - ๑๑ =$$

$$(๙) ๗๗๗ - ๗๖๘ =$$

$$(๑๐) ๓๑๕ - ๙๘ =$$

(๑๑) นายแดงซื้อเรือ ๓ ลำ ๆ หนึ่งราคา ๑๖๘ บาท
ลำหนึ่งราคา ๒๐๙ บาท และอีกลำหนึ่งราคา
๘๐ บาท นอกจากนี้ยังซื้อพายด้วยอีก ๖ เถาม
ราคา ๓๐ บาท อยากทราบว่าเขาจะต้องออก
เงินไปเท่าใด.

(๑๒) ถ้าขายม้าแดงได้เงิน ๕๔๐ บาท แล้วเอา
เงินนั้นไปซื้อแหวนวงหนึ่งชิ้น ๓๘๐ บาท เงิน

ที่ยังคงมีเหลืออยู่นั้นเท่าใด.

- (๑๓) แพไม้ไผ่แพหนึ่ง มีไม้ไผ่ ๔๐๐ ลำ ถ้าเรือ
โดนแตกขาดลอยน้ำไปเสีย ๑๘๗ ลำ จะคงเหลือ
ไม้ไผ่กี่ลำ.
- (๑๔) มีทหาร ๗๐๐ คน ยกออกไปรบกับพวกข้าศึก ที่
เหลือกลับมาเพียง ๓๕๐ คน ขยาดทราบว่า
ทหารที่ตายนั้นกี่คน.
- (๑๕) ชาวนาคนหนึ่ง ได้ขายข้าว ในวันจันทร์ ๗๖ ถึง
วันอังคาร ๑๐๘ ถึง วันพุธ ๒๕๐ ถึง วันพฤหัสบดี
๑๑๗ ถึง และในวันศุกร์ ๖๔ ถึง ขยาดทราบว่า
ว่าใน ๕ วันนั้น เขาขายข้าวได้กี่ถึง.
- (๑๖) ให้บวก เก้าสิบเก้า ด้วยร้อยสิบสี่ แล้วเอาเจ็ด
สิบเจ็ด ลบ.
- (๑๗) ฉันจะซื้อข้าว ๓ ตำลึง เป็นเงิน ตำละ ๒๖๐ บาท
แต่เดี๋ยวนี้ฉัน มีเงินอยู่แค่เพียง ๕๒๔ บาท เท่านั้น
จะต้องหาเพิ่ม อีกเท่าใด จึงจะครบราคาข้าวนี้.

การฝึกหัด

๔๑

- (๑๘) ควายตัวหนึ่งราคา ๑๘๕ บาท ถ้าจะซื้อ ๕ ตัว
จะต้องให้เงินเขาเท่าใด.
- (๑๙) ต้นมะพร้าวต้นหนึ่งมีมะพร้าว ๑๗๖ ผล เกิดพายุ
ใหญ่ มะพร้าวหล่นเสีย ๓๗ ผล อยากจะทราบ
ว่าบนต้นจะยังเหลือมะพร้าวอยู่กี่ผล.
- (๒๐) แม่ทองสุกเก็บมะม่วงไว้ ๖๕๐ ผล ภายหลังถูก
ขโมยลักไปเสีย ๔๑ ผล และเน่าเสียอีก ๒๓ ผล
มะม่วงที่ดี ๆ ยังคงเหลืออีกกี่ผล.

จบ ภาค ที่ หนึ่ง

แบบ สอบ ขั้วม ภาคที่ ๑

- ๑) ให้เขียนจำนวนเลขต่อไปนี้ เป็นตัวหนังสือ ๗๐๐, ๔๑๙,
๕๔๑, ๓๒๑, ๑๐๑.
- ๒) ใ้บวก แปรสิบห้า, เจ็ดสิบเก้า, สิบแปด, สามร้อย
สิบแปด, เก้าสิบเก้าเข้าด้วยกัน.

(๓) $๙๙๐ - ๙๐๙ =$

(๔) $๓๐๗ + ๙๐ + ๑๑๙ + ๒๐๖ =$

(๕) ในวันขึ้น ๒ ค่ำ ฉันต้องเสียเงิน ๖๘ บาท ๓ ค่ำ ๙ บาท ๔ ค่ำ ๑๐๗ บาท กับยังมีเงินเหลืออยู่อีก ๔๐๗ บาท ขอยากรทราบว่าได้เงินเท่าไร.

(๖) แพไม้ไผ่ ๓ แพ มีไม้ไผ่แพละ ๒๗๕ ลำ รวมทั้ง ๓ แพ จะเป็นไม้ไผ่กี่ลำ.

(๗) ไม้ขีดไฟ ๔ กติ๊ก มีไม้ขีดไฟกติกละ ๘๓ ชิ้น ถ้าขีดเสียแล้ว ๒๑๖ ชิ้น จะเหลือที่ยังไม่ได้ขีดอยู่อีกกี่ชิ้น.

(๘) เขาได้ช้างเข้าพระเนยฆาตรองหนึ่ง เป็นช้าง ๒๐๗ ตัว ภายหลังคัดเขาไว้แต่ ๙ ตัว ส่วนที่เหลือนั้นได้กัฒบิณไปยั้งป่า ขอยากรทราบว่ามีช้างที่ได้เข้าป่าไปเสียกี่ตัว.

(๙) พ่อค้าคนหนึ่งมีร่ม ๓๐๐ คัน ในตำบลหนึ่งเขาขายได้ ๘๘ คัน อีกตำบลหนึ่งขายได้ ๗๖ คัน ร่มที่ยังไม่ได้ขายนั้นมีกี่คัน.

- ๑๐) มีข้าวอยู่ ๔๐๐ ถึง วันที่ ๑ ขายได้ ๓๘ ถึง วันที่ ๒ ขายได้ ๖๔ ถึง วันที่ ๓ ขายได้ ๒๑๒ ถึง จะยังเหลือข้าวอยู่กี่ถึง.
- ๑๑) ในวันหนึ่ง มี ๒๔ ชั่วโมง ถ้า ๗ วันจะมีกี่ชั่วโมง.
- ๑๒) ถัดขายผ้าตัวหนึ่งเป็นราคา ๘๔ บาท ราคาทุน ๒๖ บาท อยากจะทราบว่า ได้กำไรกี่บาท.
- ๑๓) ครูมีกระดาษ ๒๐๐ แผ่น แจกให้นักเรียน ๓ คนๆ ละ ๔๕ แผ่น ครูจะยังมีกระดาษเหลืออยู่กี่แผ่น.
- ๑๔) ถัดได้เงิน ๔๑๐ บาท ภายหลังใช้ไปเสีย ๓๑๑ บาท จะยังเหลือเงินอยู่เท่าใด.
- ๑๕) $๒๑๓ - ๑๑๔ = ๑๐๙$ ผลที่ได้นี้จะผิดถูกอย่างไร ถ้าไม่ถูกให้แก้เสียให้ถูก.
- ๑๖) $\begin{array}{r} ๓๐๔ \\ ๗๒ \\ \hline ๑๐๙ \end{array}$ ถามว่าเลขตอบนี้ ผิดตัวอะไร.
- $\begin{array}{r} ๒๘ \\ \hline ๘๓ \end{array}$

(๑๗) $๓๐๔ - ๑๑๗ = ๑๘๗$ ในช่วงที่ ๓ ต้องมี

เลขอะไรจึงจะถูก.

(๑๘) ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เมื่อต้นปีมีนักเรียน ๒๐๔ คน
ในระหว่าง ปีนั้น มีนักเรียน ออก จากโรงเรียน เสีย ๓๙ คน
และที่เข้าใหม่ ๔๖ คน ในต้นปี โรงเรียนนั้น จะมี
นักเรียน กี่ คน.

(๑๙) ชาวสวน คนหนึ่ง มีมะพร้าว ๓๐๐ ผล ในเวลาเช้าเขา
ขายได้ ๘๑ ผล เวลาเย็นขายได้อีก ๑๒๙ ผล
มะพร้าว ที่ยัง เหลือ อยู่ นั้น กี่ ผล.

(๒๐) เมื่อเวลา รถไฟ ออก มีคนโดยสาร ๑๒๑ คน เมื่อ
ถึง ที่พัก แห่ง หนึ่ง คนลงเสีย ๓๒ คน ถึงที่พัก
อีก แห่ง หนึ่ง คนลงเสียอีก ๑๙ คน เวลา รถเดิน
ต่อไป จากที่นั้น ยังมีคนเหลืออยู่เท่าใด.

(๒๑) $๖๗ + ๗๖ + ๘๘ + ๙๘ + ๔๕ + ๕๔ =$

(๒๒) $๒๐๐ - ๙ - ๙๑ =$

- ๒๓) ชาวนาคนหนึ่ง มีเงินอยู่ ๓๐๐ บาท ซื้อม้า ๒ ตัว
ละ ๘๑ บาท เขาจะ คงเหลือเงินอยู่เท่าใด.
- ๒๔) ชาวนาคนหนึ่ง มีควาย ๖๔ ตัว ในเดือนสิบเกิดโรค
ตายเสีย ๓๗ ตัว ภายหลังซื้อมาอีก ๑๗ ตัว
ชาวนาคนนั้นมีควายรวม ทั้งสิ้นกี่ตัว.
- ๒๕) พ่อค้าคนหนึ่ง ขายของได้เงิน ๓๑๙ บาท ยังจะ
ต้องขายของ ได้เงิน อีกเท่าไร จึงจะครบ ๕๐๐ บาท.
- ๒๖) ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เวลาสอบได้ มีเด็กช่วยมาไม่
ได้เสีย ๗ คน ที่ได้ได้ ๕๙ คน ที่ตก ๑๗ คน
อยากทราบว่าในโรงเรียนนั้น มีนักเรียน ทั้งหมดกี่คน
- ๒๗) ฉันเก็บเงินได้ ๑๐๐ บาท พวให้อีก ๙๑ บาท ฉัน
อยากจะซื้อแหวนวงหนึ่ง ราคา ๒๐๐ บาท เงินที่มี
อยู่เดี๋ยวนี้ จะพอหรือยัง ถ้ายังไม่พอจะ ต้องหาเพิ่ม
อีกเท่าไร.
- ๒๘) ชาวสวนคนหนึ่ง เก็บส้มได้ ๓๖๐ ผล แล้วขาย
ไปเสีย ๒๕๑ ผล จะยังเหลือส้มกี่ผล.

- (๒๙) พ่อค้าคนหนึ่ง ขายของได้ เมื่อวันแรกค้า ๑ เป็นเงิน ๗๘ บาท แรม ๒ ค้า ๑๕๖ บาท แรม ๓ ค้า ๒๐๙ บาท ๔ ค้าได้ ๙๒ บาท ๕ ค้าขายไม่ได้ ๖ ค้าขายได้ ๓๑๙ บาท รวมหมดด้วยกันขายได้เงินกี่บาท.
- (๓๐) ชาวนาคนหนึ่ง บรรทุกเข้าไป กรุงเทพฯ ขายได้เป็นเงิน ๘๐๐ บาท แล้วซื้อเครื่องแต่งตัวเป็นราคา ๓๘๘ บาท กับซื้อของอื่น ๆ เสียอีก ๒๐๑ บาท ชาวนาจะยังเหลือเงินอยู่เท่าใด.
- (๓๑) มีชาวนา อีกคนหนึ่ง บรรทุกเข้าไปขายใน กรุงเทพฯ เหมือนกัน ขายเข้าได้เงิน ๘๐๐ บาท แล้วเอาเงินนั้นไปเล่นไปเสีย จนเหลือเงินอยู่ ๑๘ บาทเท่านั้น ชาวนาได้เสียไปไปเท่าใด.
- (๓๒) ให้บวก สามสิบเจ็ด กับ สี่ร้อยยี่สิบสอง แล้วเอาสามร้อยยี่สิบเก้า ลบ ให้เขียนตอบ เป็นตัวหนังสือ.

- (๓๓) นักเรียน คน หนึ่ง ได้ ทำ เลข ดังนี้ $310 + 205 + 55 + 105 + 55 = 525$ จะ คิด ถูก อย่างไร ถ้า ไม่ ถูก ได้ คอบ คิด มาก น้อย ไป เท่า ไหร่.
- (๓๔) มี เงิน อยู่ ๗ กุญ บรรจุ เงิน ได้ กุญ ละ ๕๕ บาท ถ้า จะ แยก เงิน บรรจุ กุญ ทั้ง ๗ นั้น จะ ต้อง การ เงิน ดัง เท่า ไหร่.
- (๓๕) มี บุหรี่ ๕๖ ตัว สูบ วัน ละ ๒๒ ตัว สูบ อยู่ ๔ วัน จะ คง เหลือ บุหรี่ กี่ ตัว.
- (๓๖) ใน หัว เมือง แห่ง หนึ่ง ตก ลง ว่า จะ สร้าง สะพาน ราคา ๘๐๐ บาท ผู้ว่าราชการ จังหวัด ให้ ๒๒๐ บาท ข้าราชการอื่น ออก เงิน ๑๕๕ บาท และ เรียบ ไร ตาม ชาว บ้าน ได้ เงิน อีก ๓๐๕ บาท ดังนี้ เงิน ที่ ได้ นั้น พอ หรือ ยัง ถ้า ไม่ พอ ยัง ขาด อยู่ อีก เท่า ไหร่.
- (๓๗) มี เรือ ไฟ ลำ หนึ่ง บรรทุก ตัว ๒๓๖ ตัว จะ ส่ง ไป ขาย เมือง นอก พอ ถึง กลาง ทาง เกิด พายุ ใหญ่ วิวาห์ ตาย เสีย ๑๗ ตัว และ กระโดด น้ำ ตาย เสีย ๒๐ ตัว ดังนี้ จะ เหลือ ตัว อยู่ กี่ ตัว.

- (๓๘) มีพวกจีนเข้า มากรุงเทพ ฯ ๗๕๐ คน ในพวก
เหล่านี้ได้แยกกันไป ทำ การตามหัวเมืองเสีย ๕๕๐ คน
ชยาคจะทราบ ว่า คง เหลือ อยู่ ในกรุงเทพ ฯ กี่ คน.
- (๓๙) ในเมือง ฯ หนึ่ง มีควาย ๗๑๐ ตัว วัว ๓๒๐ ตัว
ในเดือนสิบควายเกิดโรคตายเสีย ๗๑ ตัว วัวตาย
เสีย ๓๒ ตัว ในเมืองนั้นคงเหลือสัตว์ทั้ง ๒ อย่าง
รวมกันเป็นเท่าไร.
- (๔๐) เสวฐิคน หนึ่งตาย มีมรดกอยู่ ๗๐๐ ชั่ง ได้
แบ่งให้ลูกผู้ชาย ๒๕๐ ชั่ง ให้เมีย ๑๗๐ ชั่ง
เหลือจากนั้นยกให้ลูกสาวทั้ง ๕ คน ลูกสาวจะได้
เท่าไร.
- (๔๑) นายคำซื้อ เรือยนต์ ๑ เป็นราคา ๗๕๐ บาท อยู่
มาตั้ง หน้อยก็ขายเสียขาดทุน ๕๖ บาท ชยาค
ทราบ ว่า ขาย เรือยนต์ นั้นเป็นราคาเท่าไร.
- (๔๒) ชาวนาคนหนึ่ง ซื้อม้า ๔ ตัว ๆ ละ ๖๕ บาท ถ้า
จะขายม้า ทั้ง ๔ ตัวนั้น ราคาตัวละ ๗๒ บาท
เราจะขายได้กำไรเท่าใด.

แบบสอบข้อภาคที่ ๑

๔๔

- (๔๓) ๓๐๐ - ๙๙ - ๙๑ - ๑๑๐ =
- (๔๔) นายแดงซื้อควาย ๔ ตัว ๆ ละ ๘๖ บาท กับวัว ๖ ตัว ๆ ละ ๒๓ บาท นายแดงสิ้นเงินเท่าไร
- (๔๕) นายขาวมีเงินอยู่ ๕๐๐ บาท ซื้อเรือ ๒ ลำ ๆ ละ ๘๐ บาท อีกลำหนึ่ง ๗๕ บาท ถ้านายแดงซื้อเครื่องแต่งตัวอีก เป็นเงิน ๒๑๖ บาท นายแดงจะมีเงินเหลืออยู่เท่าไร
- (๔๖) เข้าถึง ๑ มี ๒๓ ทนาน ถ้าเข้า ๘ ถึงจะมีกี่ทนาน
- (๔๗) เงินสี่ถึงหนึ่งเท่ากับ ๒๕ สตางค์ ถ้าเงิน ๖ สตางค์ จะเท่ากับกี่สตางค์
- (๔๘) ปีกกลายนี้ แม่ทองดีซื้อตอนไว้ ชนิดหนึ่ง เป็นเงิน ๒๖๕ บาท แม่ทองดีจะ ต้องขายอีกเท่าใด จึงจะได้กำไร ๗๕ บาท
- (๔๙) พ่อค้าคนหนึ่งขายเทียน ๔ วง ๆ ละ ๑๗๕ บาท รวมทั้งสิ้นเป็นเงินเท่าไร
- (๕๐) จะต้องเอาจำนวนอะไรบวกกับ ๙๙ จึงจะได้ ๕๐๐

(๕๑) หนูเพิ่ม ขี้หน้างูย่าน ๕ เล่ม ราคาเล่มละ ๔๘ สตางค์
รวมทั้ง ๕ เล่มจะสิ้นเงินเท่าใด

(๕๒) มีแพไม้ไผ่ ๔ แพ ใน ๒ แพมีไม้ไผ่แพละ ๒๑๘ ลำ
อีก ๒ แพมีไม้ไผ่แพละ ๑๙๖ ลำ รวมทั้ง ๔ แพ
จะมีไม้ไผ่กี่ลำ

(๕๓) $๓๑๑ - ๒๑๒ = ๑๐๙$ ดังนั้นจะผิดถูกอย่างไร

(๕๔) $๗๐๕ - ๑๐๗ = ๕๙๘$ ให้คิดว่า จะ ต้องเติม
เลขอะไรลงในระหว่างกลาง

(๕๕) $๓๑๙ + ๙๕ + ๑๐๗ + ๗๕ + ๖๓ =$ ให้
เขียนตอบ เป็นตัวหนังสือ

(๕๖) พรานคนหนึ่งเดินไปในป่า ในวันที่ ๑ - เดินได้
๓๐๖ เส้น วันที่ ๒ เดินได้ ๑๑๕ เส้น วันที่ ๓
เดินได้ ๒๙๘ เส้น ใน ๓ วันนั้นนายพรานเดินได้
กี่เส้น

(๕๗) $๒๐๕ - ๙๕ + ๔๐๘ =$

(๕๘) $๓๐๐ - ๑๑ + ๙๙ - ๒๗๙ =$

- (๕๙) จะต้องเอาจำนวนอะไรมาหัก ๔๐๐ จึงจะเหลือ ๒๐๑
- (๖๐) จินคนหนึ่งมีเงินอยู่ ๓๐๐ บาท เขาไปซื้อของ
ต่าง ๆ จนเหลือ ๑๐๑ บาท ของที่จิ้นซื้อนั้นเป็น
ราคาเท่าใด
- (๖๑) ครูสั่งให้นักเรียนเขียนเลข ๔๐๙ แต่นักเรียนเขียนเป็น
๔๙๙ ไปดังนี้ จะเขียนผิดไปเท่าไร
- (๖๒) มีนักเรียนอีกคนหนึ่ง ครูสั่งให้เขียนเลข ๓๐๕ แต่
เขียนเป็น ๓๕๐ ไปดังนี้ นักเรียนคนนั้นเขียนผิดไป
เท่าไร
- (๖๓) มีเรือใหญ่ ๕ ลำ บรรทุกวัวได้ลำละ ๑๗๖ ตัว
รวมวัวที่บรรทุกเรือทั้ง ๕ ลำนั้นจะเป็นกี่ตัว
- (๖๔) ทุเรียนขายตามตลาดราคาผลละ ๕๘ สตางค์ ถ้า
จะซื้อ ๗ ผล จะต้องเสียสตางค์เท่าใด
- (๖๕) ในโรงเรียนทหาร แห่งหนึ่ง มีทหาร ๔๐๐ คน ใน
เดือนก่อนนายทหารสั่งให้กลับกลับบ้านเสีย ๒๕๐ คน
และในเดือนนี้สั่งให้กลับไปอีก ๔๐๐ คน จะยังเหลือ
ทหารกี่คน

- (๖๖) หนังสืออ่าน ๖ เล่ม มีหน้าเล่มละ ๑๒๗ หน้าเท่า ๆ กัน ทั้ง ๖ เล่ม รวมทั้งสิ้นจะเป็นหนังสือกี่หน้า
- (๖๗) ชาวนาคนหนึ่งขายข้าวได้เงิน ๔๒๐ บาท และขายม้า ได้อีกตัวหนึ่ง ราคา ๗๕ บาท ถ้าชาวนาคนนั้น เอาเงินไปซื้อนาแปลงหนึ่ง เป็นเงิน ๓๗๕ บาท จะยังเหลือเงินอยู่เท่าใด
- (๖๘) คำนวณบุรุษ ๒ คน จะเดินไปไกรราช หนทางไกล ๘๑๒ เส้น เวลาเข้าเดินได้ ๓๖๐ เส้น เวลาบ่าย เดินไปได้อีก ๓๕๘ เส้น ดังนั้นจะต้องเดินไปอีกกี่เส้น จึงจะถึงไกรราช
- (๖๙) ให้เขียนจำนวนเลขตั้งแต่ ๙๙ ถึง ๑๐๖ แล้วให้เขาจำนวนเลขที่เขียนนั้นรวมกันเข้า
- (๗๐) $๙๐๐ - ๙๐ - ๑๙ - ๙ =$
- (๗๑) พ่อค้าคนหนึ่งขายของได้ ในวันทีหนึ่ง ๑๑๗ บาท วันที่สอง ๗๘ บาท วันที่สาม ๙๖ บาท วันที่สี่ ๒๐๘ บาท วันที่ห้า ๑๙๙ บาท ถ้าขายากจะ

ขายต่อไป ให้ได้เงิน ๘๐๐ บาท จะ ต้องขายได้ซัก
เท่าใดจึงจะครบ

- (๗๒) ต้องเอาอะไรบวกกับ ๑๑๙ จึงจะได้ ๒๐๐
- (๗๓) ให้เขียนเลขต่อไปนี้เป็นตัวหนังสือ ๗๐๑, ๔๕๐, ๓๑๙,
๗๒, ๙๙, ๑๐๑, ๑๑๑
- (๗๔) ถ้าจ้างปลูกเรือนหลังหนึ่ง เงิน ๒๐๘ บาท ถ้าจะ
ปลูกอีก ๔ หลัง จะเป็นเงินเท่าใด
- (๗๕) โรงเรียนแห่งหนึ่ง มีชั้นนักเรียน ๕ ชั้น ชั้นหนึ่ง ๆ
มีนักเรียน ๒๘ คน โรงเรียนนี้มีนักเรียนเท่าใด
- (๗๖) ในจังหวัด ๆ หนึ่ง เมื่อต้นปีมีพลเมือง ๗๖๐ คน ใน
ระหว่างปีนั้น ตายเสีย ๓๘ คน และเกิดใหม่อีก
๔๙ คน ในต้นปี จังหวัดนั้นจะมีพลเมืองกี่คน
- (๗๗) ในจังหวัด ๆ หนึ่ง ตกลงว่าจะสร้างสะพาน ราคา
๘๐๐ บาท มีพลเมือง ๓๗๐ คน เรือขายกัน
ออกคนละ ๒ บาท ส่วนที่ยังขาดอยู่ ท่านผู้ว่า
ราชการจังหวัดรับออกให้ทั้งนั้น ดังนั้นท่านผู้ว่าราชการ
จังหวัดจะต้องออกเงินเท่าไร

- (๗๘) ในเรือดำหนึ่ง มีมะพร้าว ๖๑๐ ผล เมื่อมาถาง
ทางถูกชะไมยเสีย ๔๘ ผล ครั้นมาถึงตลาดขายได้
๒๙๐ ผล ยังเหลือมะพร้าวอยู่ในเรือดำนั้นก็ผล
- (๗๙) ๗๘ - ๖๙ - ๓๕ กับ ๕๙ - ๖๗ - ๔๘
จำนวนไหน จะ มากกว่า กัน เท่าใด
- (๘๐) ในจังหวัด ๆ หนึ่ง มีเด็กที่อายุสมควรจะเข้าเรียน ได้
๙๕๑ คน แต่เห็นมาเข้าเรียน ตามโรงเรียน เพียง
๖๕๗ คนเท่านั้น ดังนั้นเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียน ยังมี
อีกกี่คน
- (๘๑) $๗๐๐ - ๑๐๙ =$ ให้เขียน ตอบ เป็น ตัวหนังสือ
- (๘๒) แม่กุหลาบไปเที่ยวซื้อของตามร้าน ซื้อมะม่วงมา
๕๖ ผลต่างก็ ซื้อส้มกันหนึ่ง ๕๔ ผลต่างก็ ซื้อตะเกียง
ดวงหนึ่ง ๔๖ ผลต่างก็ กับซื้อมด ๔ เต็ม ๆ ละ ๒๘
ผลต่างก็ รวมหมดด้วยกัน แม่กุหลาบสิ้นเงินเท่าใด
- (๘๓) ในปี ๑ มี ๓๖๕ วัน กุ๊ดคนหนึ่ง ทำการเพียง ๒๗๕ วัน
เท่านั้น ดังนั้น ในปีหนึ่ง กุ๊ดไม่ได้ ทำการกี่วัน

- (๘๔) ใน ชั่วโมง ๑ เด่มียน คนหนึ่งเขียนหนังสือได้ ๑๖๙ คำ
ใน ๔ ชั่วโมงเด่มียน คนนั้น จะ เขียนหนังสือได้กี่ คำ
- (๘๕) ถ้า นายงานคนหนึ่ง ได้เงิน เดือนละ ๑๔๕ บาท
ใน ๖ เดือน นายงานคนนั้นจะได้เงินเท่าใด
- (๘๖) ข้าราชการคนหนึ่ง ได้เงินเดือนๆ ละ ๔๐๐ บาท แต่
ต้อง เสีย ค่าเช่า บ้าน เดือนละ ๔๕ บาท ค่า กับเช่า
เดือนละ ๖๖ บาท นอกจาก นั้น ข้อ สิ่งของ เบ็ดเตล็ด เสีย
เดือนละ ๘๗ บาท ดังนั้น ข้าราชการผู้นั้น จะ เก็บเงินได้
เดือนละเท่าใด
- (๘๗) ชายผู้หนึ่งเสียค่าเช่า บ้านเดือนละ ๕๐ บาท ค่า
กับเช่าเดือนละ ๗๕ บาท ค่า ข้อ สิ่งของ เบ็ดเตล็ด
เดือนละ ๘๕ บาท แล้วเก็บไว้ได้เดือนละ ๑๙๐ บาท
อยากทราบ ว่าชายผู้นั้น ได้ เงินเดือนๆ ละเท่าไร
- (๘๘) ในโรงเรียน แห่งหนึ่ง มีชั้น นักเรียน ๔ ชั้น ชั้นหนึ่งๆ
มีนักเรียน ๒๕ คน ในการ สอบได้ นักเรียนชั้นหนึ่ง

แต่ละชั้นสอง ตกเสียชั้นละ ๔ คน ในชั้นตามชั้นตั้ง
 ตกเสียชั้นละ ๖ คน อยากทราบว่าโรงเรียนนั้น
 มีนักเรียนที่โตได้กี่คน

(๘๙) ๔ ๐ ๓

๘ ๓

๑ ๐ ๙ ให้นักเรียนตอบว่า เลขในช่องที่หนึ่ง
 ๙ ๖ คือเลขอะไร

๑ ๑ ๕

๘ ๑

(๙๐) พ่อค้าคนหนึ่งขายแหวน ๒ วง ๆ ละ ๑๕๖ บาท นา
 หิก ๒ เวียน ๆ ละ ๘๘ บาท ขายสร้อย ๑ สาย
 ๓๕๕ บาท รวมทั้งเงินพ่อค้าคนนั้นได้เงินเท่าไร

(๙๑) ชาวนาคนหนึ่งมีเงินอยู่ ๒๘๐ บาท แล้วขาย
 กล้วยอีก ๒ ตัง ได้เงินอีกตังละ ๘๖ บาท ภายหลัง
 ไปซื้อที่นา ๑๐ ไร่ ต้นเงิน ๔๐๘ บาท
 ดังนั้นจะมีเงินเหลืออยู่เท่าไร

- (๙๒) จิน คนหนึ่งขาย หมู ๔ ตัว ๆ ละ ๑๘ บาท ไข่ ๕
ตัว ๆ ละ ๒๒ บาท น้ำ ๓ ตัว ๆ ละ ๗๐ บาท
จะได้เงิน รวมหมด ด้วยกัน เป็น กี่ บาท
- (๙๓) ชาวสวน คนหนึ่ง มีเงินอยู่ ๘๐๐ บาท ซื้อที่ดิน
เงิน ๓๒๐ บาท ปลูกเรือนหลังหนึ่ง ขึ้น ๓๖๐ บาท
เงินเหลือจากนั้น ซื้อเครื่องเรือนทั้งชิ้น ยาก ทราบ ว่า
ค่าเครื่องเรือนเป็นเงิน เท่าใด
- (๙๔) ในชั่วโมง ๑ เรือ ๒ แกวเดินทางได้ ๑๕๔ เส้น ใน
๕ ชั่วโมง จะไปไกล กี่ เส้น
- (๙๕) ใน ที่ว่า การแข่งหนึ่ง มีเสมียน ๗ คน ที่ ได้เงิน เดือน
คนละ ๖๐ บาท มี ๔ คน ที่ ได้คนละ ๓๕ บาท
มี ๓ คน รวมเงิน เดือนของ เสมียน ทั้ง ๗ คนนี้
เป็น กี่ บาท
- (๙๖) ครู มี กระดาษ ๒๐๐ แผ่น แจกให้ นักเรียน ๖ คน ๆ
ละ ๑๘ แผ่น จะ คง เหลือ กระดาษ อยู่ ที่ ครู อีก
กี่ แผ่น

(๙๗) $๓๘๖ - ๓๘ - ๔๙ =$ ให้เขียนตอบเป็น ตัว

หนึ่งสี่

(๙๘) $๓๗๕ - ๘ - ๖๘ + ๔๐๙ - ๙๙ =$

(๙๙) บนกฎ พระรูป หนึ่ง มี หนังสือ ๔๖๘ เล่ม วันหนึ่ง เกิด
ไฟไหม้ หนังสือไหม้เสีย ๒๗๘ เล่ม หนังสือที่
ไม่ไหม้ นั้น เหลือ กี่ เล่ม

(๑๐๐) ถ้า มี เงิน อยู่ ๙๐๐ บาท จะ ซื้อ มา ๘ ตัว ๆ ละ
๗๕ บาท ซื้อ อีก ๖ ตัว ๆ ละ ๒๕ บาท จะ คง
เหลือ เงิน อยู่ เท่า ไหร่

ภาคที่ ๒

บทที่ ๑๓ คุณ อย่างง่าย

คำอธิบาย วิธี ลอน

- (๑) ให้ครูยกเลขต่อไปนี้ลง บนกระดานดำ แล้วให้นักเรียน คิด ตอบ โดย จำ พัง ตน เอง

๒+๒	คือ	๒ สอง หน =
๒+๒+๒	..	๒ สาม หน =
๒+๒+๒+๒	..	๒ สี่ หน =
๒+๒+๒+๒+๒	..	๒ ห้า หน =
๒+๒+๒+๒+๒+๒	..	๒ หก หน =
๒+๒+๒+๒+๒+๒+๒	..	๒ เจ็ด หน =
๒+๒+๒+๒+๒+๒+๒+๒	..	๒ แปด หน =
๒+๒+๒+๒+๒+๒+๒+๒+๒	..	๒ เก้า หน =

- (๒) คราวนี้ให้ เขียน ลงใหม่ ดังต่อไปนี้ แล้วอธิบายให้รู้ว่า เลขที่เขียนใหม่เป็นวิธี เขียนเลขข้างบนให้

ตั้งเข้า และ เครื่องหมายอย่างนี้ $\times$ เรียกว่า เครื่อง
หมายคูณ เมื่อตั้งนี้ วิชาคูณก็ เป็นวิชาบวกอย่างตั้ง
ขึ้นเอง

$$๒ \times ๒ \quad (\text{คือ } ๒ \text{ สองหน}) \quad = \quad ๔$$

$$๒ \times ๓ \quad (\text{คือ } ๒ \text{ สามหน}) \quad = \quad ๖$$

$$๒ \times ๔ \quad (\text{คือ } ๒ \text{ สี่หน}) \quad = \quad ๘$$

$$๒ \times ๕ \quad (\text{คือ } ๒ \text{ ห้าหน}) \quad = \quad ๑๐$$

$$๒ \times ๖ \quad (\text{คือ } ๒ \text{ หกหน}) \quad = \quad ๑๒$$

$$๒ \times ๗ \quad (\text{คือ } ๒ \text{ เจ็ดหน}) \quad = \quad ๑๔$$

$$๒ \times ๘ \quad (\text{คือ } ๒ \text{ แปดหน}) \quad = \quad ๑๖$$

$$๒ \times ๙ \quad (\text{คือ } ๒ \text{ เก้าหน}) \quad = \quad ๑๘$$

(๓) ให้นักเรียนท่องสูตรคูณต่อไปให้จำได้

$$๒ \text{ คูณ } ๒ \text{ เป็น } ๔$$

$$๒ \text{ คูณ } ๓ \text{ เป็น } ๖$$

$$๒ \text{ คูณ } ๔ \text{ เป็น } ๘$$

$$๒ \text{ คูณ } ๕ \text{ เป็น } ๑๐$$

$$๒ \text{ คูณ } ๖ \text{ เป็น } ๑๒$$

$$๒ \text{ คูณ } ๗ \text{ เป็น } ๑๔$$

$$๒ \text{ คูณ } ๘ \text{ เป็น } ๑๖$$

$$๒ \text{ คูณ } ๙ \text{ เป็น } ๑๘$$

- (๔) เมื่อนักเรียน ท่อง ได้ แล้ว ให้ทำ แบบ ผูกหัด ต่อไปใน
ใจ และให้ ตอบ ด้วยปาก

แบบ ผูกหัด ที่ ๑๓

- (๑) ๒ คุณ ๕ เป็นเท่าไร
(๒) ๒ คุณ ๗ เป็นเท่าไร
(๓) ๒ คุณ ๙ เป็นเท่าไร
(๔) ๒ คุณ ๖ เป็นเท่าไร
(๕) ๒ คุณ ๓ เป็นเท่าไร
(๖) ดินสอ แท่ง หนึ่ง ราคา ๒ สตางค์ ถ้า ๗ แท่ง
เป็น ราคา กี่ สตางค์
(๗) ตะเกียบ ดวง หนึ่ง ราคา ๒ สตางค์ ถ้า ๘ ดวง
เป็น เงิน กี่ สตางค์
(๘) เด็ก ๕ คน มีเงินคนละ ๒ บาท รวม
ทั้ง ห้า คน มี เงิน กี่ บาท
(๙) ช็อกโกแลต ๙ แท่ง ราคาแท่งละ ๒ บาท
รวม ทั้ง ห้า คน จะ มี เงิน กี่ บาท

- (๑๐) ร่ายกระดาศ ๔ แผ่น ๆ ละ ๒ ดั่งตังก รวม
ทั้ง ด้น ร่ายได้ก็ ดั่งตังก

คำแนะนำครู

ครูควรให้นักเรียนฝึกซ้อมท่องสูตรคูณ ที่ได้เรียน มา แล้ว
วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุก ๆ วัน

บทที่ ๑๔ คูณ อย่างง่าย

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ถ้านักเรียนท่องสูตรคูณ มาตรา ๒ ได้ทุกคนแล้ว ให้
ครูลงมือสอนวิธีคูณ ด้วยเลข ๒ ดังต่อไปนี้
ตัวอย่างที่ ๑.

$$๘๓ \times ๒ =$$

ขั้นที่ ๑.

ให้เขียน ดังนี้

$$๘๓ \times ๒$$

๒

คูณอย่างง่าย

๖๓

๕ ๙
ชั้นที่ ๒.

$$๒ \times ๓ = ๖$$

ให้ตั้งเลข ๖

๔	๓
	๒
	๖

๕ ๙
ชั้นที่ ๓.

$$๒ \times ๔ = ๘$$

ให้ตั้งเลข ๘

๔	๓
	๒
๘	๖

ตอบ $๔๓ \times ๒ = ๘๖$.

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๓๓ \times ๒ =$$

๕ ๙
ชั้นที่ ๑.

$$๒ \times ๓ = ๖$$

๓	๓	๔
		๒
		๘

៥ ៤
៣ ២ ១

$$២ \times ៣ = ៦$$

១	៣	៤
		៦
	៦	៩

៥ ៤
៣ ២ ១

$$២ \times ១ = ២$$

១	៣	៤
		៦
២	៦	៩

$$៣៣ \times ៣ = ៩៩$$

បែបដូច្នេះ ៣៣

(១) ៣៣ $\times$ ៣ =	(៦) ៣៣៣ $\times$ ៣ =
(២) ៣៣ $\times$ ៣ =	(៧) ៣៣៤ $\times$ ៣ =
(៣) ៣៣ $\times$ ៣ =	(៨) ៣៣៥ $\times$ ៣ =
(៤) ៣៣ $\times$ ៣ =	(៩) ៣៣៦ $\times$ ៣ =
(៥) ៣៣ $\times$ ៣ =	(១០) ៣៣៧ $\times$ ៣ =

- (๑๑) กวายนึ่งหนึ่งราคา ๗๔ บาท ถ้าซื้อ ๒ ตัว
จะสิ้นเงินเท่าใด
- (๑๒) ถ้าขายเรือ ๒ ลำ ๆ ละ ๕๓ บาท จะได้
เงินเท่าไร
- (๑๓) ม้าตัวหนึ่งราคา ๙๑ บาท ถ้า ๒ ตัวจะ
เป็นเงินเท่าไร
- (๑๔) เด็ก ๒ คนมีเงินอยู่คนละ ๘๐ บาท รวมกัน
ทั้งสองคน จะเป็นเงินกี่บาท
- (๑๕) ขายหนังสือเล่มหนึ่งได้สตางค์ ๕๔ สตางค์ ถ้า
ขาย ๓ เล่ม จะได้สตางค์กี่สตางค์
- (๑๖) เงินสี่ตัง ๑ เท่ากับ ๒๕ สตางค์ ถ้า ๒ บาท
เท่ากับสตางค์กี่สตางค์
- (๑๗) ถ้าซื้อไก่ ๒ ตัว ๆ ละ ๕๕ สตางค์ จะสิ้น
เงินเท่าไร

- (๑๘) ในหมู่บ้าน ๒ ตำบล มีจำนวน คนเท่า ๆ กัน
คือ มีตำบล ละ ๔๔๓ คน รวมทั้ง ๒ ตำบล
จะมี คน กี่คน
- (๑๙) ชาวสวน คนหนึ่ง ขายสวน ๒ แห่ง ๆ ละ ๓๓๔ บาท
ชาวสวน คน นั้น จะ ได้ เงิน เท่าไร
- (๒๐) ชาวนา คน หนึ่ง ขายข้าว ดำ ๒ วัน ๆ ละ ๑๐๔ ถัง
ใน ๒ วัน นั้น จะ ขายข้าว ได้ กี่ ถัง

คำแนะนำ ครู

ครู ควร ให้นักเรียนฝึก ข้อม ท่อง สูตร คูณ มาตรา ต่าง ๆ ตาม
ที่ได้เรียน มา แล้ว วัน ละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุก ๆ วัน

บทที่ ๑๕ คูณท้าย ๒

คำอธิบาย วิธี สอน

- (๑) ให้ ครู ลง มือ สอน ดัง ตัวอย่าง ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๓๙ \times ๒ =$$

ขั้นที่ ๑.

$$๒ \times ๙ = ๑๘.$$

๓	๙
	๘
๑	๘

ให้ลงเลข ๑๘ (คือ ๑๐+๘)

ขั้นที่ ๒.

$๒ \times ๓ = ๖$. (คือหกสิบ) ตัวทศนิยมนี้เรายัง
ลงไม่ได้ เพราะว่าในขั้นที่ ๑ มี หนึ่งสิบ ที่จะ
ต้องเขามาบวกกันด้วยดังนี้ $๖ + ๑ = ๗$.

๓	๙
	๒
๖+๑	๘
๗	๘

หรือ

๓	๙
	๒
๗	๘

$$\text{ตอบ } ๓๙ \times ๒ = ๗๘.$$

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๕๘ \times ๒ =$$

วิธีทำ ๑.

$$๒ \times ๘ = ๑๖.$$

๕	๘
	๖
๑	๖

วิธีทำ ๒.

$$๒ \times ๕ = ๑๐.$$

๕	๘
	๖
๑๐+๑	๖
๑๑	๖

หรือ

๕	๘
	๖
๑๑	๖

$$\text{ตอบ } ๕๘ \times ๒ = ๑๑๖.$$

ตัวอย่างที่ ๓.

$$๗๖ \times ๒ =$$

วิธีทำ ๑.

$$๒ \times ๖ = ๑๒.$$

๗	๖
	๒
๑	๒

คูณด้วย ๒

๖๘

๕
สิบ ๒.

$$๗ \times ๒ = ๑๔.$$

๗	๖
	๒
๑๔+๑	๒
๑๕	๒

หรือ

$$\begin{array}{r} ๗ \ ๖ \\ \times ๒ \\ \hline ๑๔ \ ๒ \end{array}$$

ตอบ $๗๖ \times ๒ = ๑๕๒.$

แบบฝึกหัดที่ ๑๕.

(ให้นักเรียน ทำ แบบฝึกหัด เช่น ตัวอย่าง ต่อไปนี้

แต่อย่าให้

เลขตั้ง มีจำนวน มากกว่า ๙๙)

(๑) $๕๘ \times ๒ =$

(๖) $๗๗ \times ๒ =$

(๒) $๖๗ \times ๒ =$

(๗) $๔๙ \times ๒ =$

(๓) $๘๐ \times ๒ =$

(๘) $๓๘ \times ๒ =$

(๔) $๘๕ \times ๒ =$

(๙) $๘๕ \times ๒ =$

(๕) $๙๖ \times ๒ =$

(๑๐) $๙๙ \times ๒ =$

คำแนะนำครู

ครู ควรให้นักเรียน ฝึกซ้อม ท่อง สูตร คูณ มาตราต่าง ๆ ตาม
ที่ได้เรียนมาแล้ว วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุก ๆ วัน

บทที่ ๑๖ คูณทั่ว ๓

คำอธิบายวิธีสอน

(๑) ให้ครูออกเลขเหล่านี้ ลงบนกระดานดำ แล้วให้นัก

เรียน คิด ตอบ โดยจำฟังตนเอง

๓+๓	คือ	๓ สองหน =
๓+๓+๓	„	๓ สามหน =
๓+๓+๓+๓	„	๓ สี่หน =
๓+๓+๓+๓+๓	„	๓ ห้าหน =
๓+๓+๓+๓+๓+๓	„	๓ หกหน =
๓+๓+๓+๓+๓+๓+๓	„	๓ เจ็ดหน =
๓+๓+๓+๓+๓+๓+๓+๓	„	๓ แปดหน =
๓+๓+๓+๓+๓+๓+๓+๓+๓	„	๓ เก้าหน =

(๒) ครั้นแล้ว ให้เขียนลงใหม่ดังนี้

$$๓ \times ๒ \quad (\text{คือ } ๓ \text{ สองหน}) = ๖$$

คูณ ด้วย ๓

๗๑

$$๓ \times ๓ \quad (\text{คือ } ๓ \text{ สามหน}) = ๙$$

$$๓ \times ๔ \quad (,, ๓ \text{ สี่ } ,,) = ๑๒$$

$$๓ \times ๕ \quad (,, ๓ \text{ ห้า } ,,) = ๑๕$$

$$๓ \times ๖ \quad (,, ๓ \text{ หก } ,,) = ๑๘$$

$$๓ \times ๗ \quad (,, ๓ \text{ เจ็ด } ,,) = ๒๑$$

$$๓ \times ๘ \quad (,, ๓ \text{ แปด } ,,) = ๒๔$$

$$๓ \times ๙ \quad (,, ๓ \text{ เก้า } ,,) = ๒๗$$

๓) ให้นักเรียน ท่องสูตร คูณ ต่อไปนี้ ให้จำได้จนชินใจ
ทุก ๆ คน

๓ คูณ ๒ เป็น ๖	๓ คูณ ๖ เป็น ๑๘
๓ ,, ๓ ,, ๙	๓ ,, ๗ ,, ๒๑
๓ ,, ๔ ,, ๑๒	๓ ,, ๘ ,, ๒๔
๓ ,, ๕ ,, ๑๕	๓ ,, ๙ ,, ๒๗

๔) เมื่อ นักเรียน ท่อง สูตร คูณ ข้าง บน นี้ จำได้ ชินใจ แล้ว กรุ
กักร ให้ ทำ แบบ ผูก หัก เช่น ตัวอย่าง ที่ มี อยู่ใน แบบ ผูก หัก
ที่ ๑๓ นั้น

(๕) กรณ แล้ว ให้ครู ลง มือ สอนวิธี คูณ ด้วย ๓ ดัง ตัวอย่าง
ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๓๙ \times ๓ =$$

๓ × ๙ = ๒๗,	๓	๙	๓ ๙
๓ × ๓ = ๙,	๓	๓	๓
	๙+๒	๗	๑๑ ๗
	๙	๗	๑๑ ๗

ตอบ $๓๙ \times ๓ = ๑๑๗,$

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๔๕ \times ๓ =$$

๓ × ๕ = ๑๕,	๔	๕	๔ ๕
๓ × ๔ = ๑๒,	๓	๕	๓
	๑๕+๑	๕	๑๕ ๕
	๑๕	๕	๑๕ ๕

ตอบ $๔๕ \times ๓ = ๑๓๕.$

วิธีคูณ

๗๓

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

(ขย่ำให้นักเรียน ทำเลข ซึ่งมีคอบมากกว่า ๙๙๙)

(๑) $๖๒ \times ๓ =$, $๓๕ \times ๓ =$, $๑๔ \times ๓ =$

(๒) $๗๙ \times ๓ =$, $๑๑๑ \times ๓ =$, $๑๐๕ \times ๓ =$

(๓) $๔๕ \times ๓ =$, $๒๗ \times ๓ =$, $๑๙ \times ๓ =$

(๔) $๖๕ \times ๓ =$, $๗๓ \times ๓ =$, $๒๐ \times ๓ =$

(๕) $๙๖ \times ๓ =$, $๒๙ \times ๓ =$, $๙๙ \times ๓ =$

คำแนะนำครู

ครูควรให้นักเรียนฝึกซ้อมท่องสูตรคูณมาตราต่างๆ ตามที่ได้เรียนมาแล้ว วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาทีทุก ๆ วัน

บทที่ ๑๗ วิธีคูณ

คำอธิบายวิธีสอน

(๑) ๒×๓ เท่ากับ ๓×๒ ก็คือ ๖
 ๓×๕ ,, ๕×๓ ,, ๑๕

- (๒) ให้ครูแนะให้นักเรียนเห็นว่า วิธีข้างบนนี้ ย่อม
เป็นจริงดังนั้นเสมอไป

$$\text{คือ } ๒ \times ๓ = ๒ + ๒ + ๒ = ๖,$$

$$๓ \times ๒ = ๓ + ๓ = ๖.$$

$$\text{เพราะฉะนั้น } ๒ \times ๓ = ๓ \times ๒.$$

และเดี๋ยวต่อไปนี้ ก็เป็นไปตามหลักอย่างเดียวกัน คือ

$$๓ \times ๕ = ๓ + ๓ + ๓ + ๓ + ๓ = ๑๕,$$

$$๕ \times ๓ = ๕ + ๕ + ๕ = ๑๕.$$

$$\text{เพราะฉะนั้น } ๓ \times ๕ = ๕ \times ๓.$$

- (๓) แล้วให้ครูสอบถามนักเรียน ตามหลักที่ได้เรียนมา
แต่บัดนี้

$$๒ \times ๔ \text{ เท่ากับอะไร (คงตอบว่า } ๔ \times ๒)$$

$$๒ \times ๘ \text{ (.. } ๘ \times ๒)$$

วิธีคูณ

๗๕

๓ X ๖ เท่ากับอะไร (คงตอบว่า ๖ X ๓)

๓ X ๘ (.. ๘ X ๓)

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

(๑) ๕ X ๒ เท่ากับอะไร	(๘) ๕ X ๓ เท่ากับอะไร
(๒) ๗ X ๒	(๙) ๗ X ๓
(๓) ๙ X ๒	(๑๐) ๙ X ๓
(๔) ๔ X ๒	(๑๑) ๔ X ๓
(๕) ๓ X ๒	(๑๒) ๖ X ๓
(๖) ๖ X ๒	(๑๓) ๘ X ๓
(๗) ๘ X ๒	

คำแนะนำครู

ครูควรให้นักเรียนฝึกซ้อมท่องสูตรคูณ มาตราต่างๆ ตาม
ที่ได้เรียนมาแล้ว วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาทีทุกๆ วัน

บทที่ ๑๘ คุณท้าว ๔

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ให้ครูออกเลขเหล่านี้ ลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียน คิด คอยโดย จำฝัง ตนเอง

$๔+๔$	คือ	๔ สองหน =
$๔+๔+๔$	„	๔ สามหน =
$๔+๔+๔+๔$	„	๔ สี่หน =
$๔+๔+๔+๔+๔$	„	๔ ห้าหน =
$๔+๔+๔+๔+๔+๔$	„	๔ หกหน =
$๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔$	„	๔ เจ็ดหน =
$๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔$	„	๔ แปดหน =
$๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔$	„	๔ เก้าหน =

- (๒) ครั้นแล้วให้เขียนลงใหม่ ดังนี้

$$๔ \times ๒ \quad (\text{คือ } ๔ \text{ สองหน}) = ๘$$

$$๔ \times ๓ \quad (,, ๔ \text{ สาม } ,,) = ๑๒$$

คูณ ด้วย ๔

๗๗

๔ X ๔	(คือ ๔ คูณ)	= ๑๖
๔ X ๕	(,, ๔ ห้า ,,)	= ๒๐
๔ X ๖	(,, ๔ หก ,,)	= ๒๔
๔ X ๗	(,, ๔ เจ็ด ,,)	= ๒๘
๔ X ๘	(,, ๔ แปด ,,)	= ๓๒
๔ X ๙	(,, ๔ เก้า ,,)	= ๓๖

(๓) ให้นักเรียน ของ ผู้ควบคุมต่อไปนี้ ให้จำได้จนขึ้นใจ
ทุกคน

๔ คูณ ๒ เป็น ๘	๔ คูณ ๖ เป็น ๒๔
๔ ,, ๓ ,, ๑๒	๔ ,, ๗ ,, ๒๘
๔ ,, ๔ ,, ๑๖	๔ ,, ๘ ,, ๓๒
๔ ,, ๕ ,, ๒๐	๔ ,, ๙ ,, ๓๖

(๔) เมื่อ นักเรียน ของ ผู้ควบคุม ข้าง บนนี้ จำ ได้ จนใจ แล้ว
ครู ควร ให้ ทำ แบบ ผูก หัด เช่น ตัวอย่าง ที่ มี อยู่ใน
แบบ ผูก หัด ที่ ๑๓ นั้น

(๕) ครั้นแล้ว ให้ครู ลงมือ สอนวิธีคูณ ด้วย ๔ ดัง ต่อไปนี้
ตัวอย่างที่ ๑.

$$๓๙ \times ๔ =$$

$๔ \times ๙ = ๓๖,$	๓	๙		๓	๙
$๔ \times ๓ = ๑๒,$		๔	คือ		๔
	๑๒+๓	๖		๑๕	๖

ตอบ $๓๙ \times ๔ = ๑๕๖.$

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๘๕ \times ๔ =$$

$๔ \times ๕ = ๒๐,$	๘	๕		๘	๕
$๔ \times ๘ = ๓๒,$		๔	คือ		๔
	๓๒+๒	๐		๓๔	๐

ตอบ $๘๕ \times ๔ = ๓๔๐.$

คูณด้วย ๔
แบบฝึกหัดที่ ๑๘

๑๗๘

(อย่าให้นักเรียนทำเลขที่มีคอบมากกว่า ๙๙๙)

(๑) $๖๒ \times ๔ =$, $๓๕ \times ๔ =$, $๑๔ \times ๔ =$

(๒) $๑๗๘ \times ๔ =$, $๑๑๑ \times ๔ =$, $๑๐๕ \times ๔ =$

(๓) $๔๕ \times ๔ =$, $๒๗ \times ๔ =$, $๑๙ \times ๔ =$

(๔) $๖๕ \times ๔ =$, $๑๗๒ \times ๔ =$, $๒๐ \times ๔ =$

(๕) $๙๖ \times ๔ =$, $๒๙ \times ๔ =$, $๙๙ \times ๔ =$

คำแนะนำ ครู

ครู ควร ให้นักเรียนฝึกซ้อมท่องสูตรคูณ มาตราต่างๆ ตาม
ที่ได้เรียนมาแล้ว วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุกวัน

บทที่ ๑๙ กฎท้าว ๕

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ให้ครู ถอดเลขเหล่านี้ลง บนกระดาน คำ แล้วให้นักเรียน เขียนตอบโดย ถ้าฟัง ตนเอง

๕+๕	คือ	๕ สอง หน =
๕+๕+๕	..	๕ สาม .. =
๕+๕+๕+๕	..	๕ สี่ .. =
๕+๕+๕+๕+๕	..	๕ ห้า .. =
๕+๕+๕+๕+๕+๕	..	๕ หก .. =
๕+๕+๕+๕+๕+๕+๕	..	๕ เจ็ด .. =
๕+๕+๕+๕+๕+๕+๕+๕	..	๕ แปด .. =
๕+๕+๕+๕+๕+๕+๕+๕+๕	..	๕ เก้า .. =

- (๒) ครั้นแล้วให้เขียน ลงใหม่ ดัง ต่อไปนี้

$$๕ \times ๒ \quad (\text{คือ } ๕ \text{ สอง หน}) = ๑๐$$

คูณ ด้วย ๕

๘๑

$$๕ \times ๓ \text{ (คือ ๕ สามหน) } = ๑๕$$

$$๕ \times ๔ \text{ („ ๕ สี่ „) } = ๒๐$$

$$๕ \times ๕ \text{ („ ๕ ห้า „) } = ๒๕$$

$$๕ \times ๖ \text{ („ ๕ หก „) } = ๓๐$$

$$๕ \times ๗ \text{ („ ๕ เจ็ด „) } = ๓๕$$

$$๕ \times ๘ \text{ („ ๕ แปด „) } = ๔๐$$

$$๕ \times ๙ \text{ („ ๕ เก้า „) } = ๔๕$$

(๓) ให้นักเรียน ท่อง สูตร คูณ มาตรา นี้ ให้ จำ ได้ ชัด ใจ

๕	คูณ	๒	เป็น	๑๐	๕	คูณ	๖	เป็น	๓๐
๕	„	๓	„	๑๕	๕	„	๗	„	๓๕
๕	„	๔	„	๒๐	๕	„	๘	„	๔๐
๕	„	๕	„	๒๕	๕	„	๙	„	๔๕

(๔) เมื่อนักเรียน ท่อง สูตร คูณ จำ ได้ แล้ว ให้ ทำแบบ ผูก หัด
ตั้ง ตัว อย่าง ซึ่ง มี อยู่ใน แบบ ผูก หัด ที่ ๑๓ นี้

(๕) แล้ว ให้ ครู ลง มือ สอน วิธี คูณ ด้วย เลข ๕ ตั้ง ค่อย ไป นี้

๔๒

เลข มุข ปักขา

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๓๙ \times ๕ =$$

$$๕ \times ๙ = ๔๕$$

$$๕ \times ๓ = ๑๕$$

๓	๙	๓๙
๕	๕	๕
๑๕ + ๔	๕	๑๙๕

ตอบ $๓๙ \times ๕ = ๑๙๕$.

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๔๕ \times ๕ =$$

$$๕ \times ๕ = ๒๕$$

$$๕ \times ๔ = ๒๐$$

๔	๕	๔๕
๕	๕	๕
๒๐ + ๒	๕	๒๒๕

ตอบ $๔๕ \times ๕ = ๒๒๕$.

แบบฝึกหัดที่ ๑๙.

(๑) $๖๓ \times ๕ =$ $๓๕ \times ๕ =$ $๑๔ \times ๕ =$

(๒) $๗๙ \times ๕ =$ $๑๑๑ \times ๕ =$ $๑๐๔ \times ๕ =$

(๓) $๔๕ \times ๕ =$ $๒๗ \times ๕ =$ $๑๙ \times ๕ =$

$$(๔) \quad ๖๕ \times ๕ = ๓๒๕ \times ๕ = ๑๖๒๕ \times ๕ =$$

$$(๕) \quad ๙๖ \times ๕ = ๔๘๐ \times ๕ = ๒๔๐๐ \times ๕ =$$

คำแนะนำครู

ครูควรให้นักเรียน ท่องสูตร คูณ มาตราต่าง ๆ ตามที่
ได้เรียน มา แล้ว วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุก ๆ วัน

บทที่ ๒๐ คูณ ด้วย ๖

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ให้ครู ยกเลขเหล่านี้ลง บนกระดานดำ แล้วให้
นักเรียน คิดตอบโดย ลำพัง ตนเอง

๖+๖	คือ	๖ ของ หก =
๖+๖+๖	..	๖ สาม .. =
๖+๖+๖+๖	..	๖ สี่ .. =
๖+๖+๖+๖+๖	..	๖ ห้า .. =
๖+๖+๖+๖+๖+๖	..	๖ หก .. =
๖+๖+๖+๖+๖+๖+๖	..	๖ เจ็ด .. =
๖+๖+๖+๖+๖+๖+๖+๖	..	๖ แปด .. =
๖+๖+๖+๖+๖+๖+๖+๖+๖	..	๖ เก้า .. =

(๒) ครั้นแล้วให้ครูเขียนลงใหม่ดังต่อไปนี้

$$๖ \times ๒ \quad (\text{คือ } ๖ \text{ สองหน}) = ๑๒$$

$$๖ \times ๓ \quad (,, ๖ \text{ สาม } ,,) = ๑๘$$

$$๖ \times ๔ \quad (,, ๖ \text{ สี่ } ,,) = ๒๔$$

$$๖ \times ๕ \quad (,, ๖ \text{ ห้า } ,,) = ๓๐$$

$$๖ \times ๖ \quad (,, ๖ \text{ หก } ,,) = ๓๖$$

$$๖ \times ๗ \quad (,, ๖ \text{ เจ็ด } ,,) = ๔๒$$

$$๖ \times ๘ \quad (,, ๖ \text{ แปด } ,,) = ๔๘$$

$$๖ \times ๙ \quad (,, ๖ \text{ เก้า } ,,) = ๕๔$$

(๓) ให้นักเรียนท่องสูตรคูณ มาควานให้จำได้ขึ้นใจ

๖	คูณ	๒	เป็น	๑๒	๖	คูณ	๖	เป็น	๓๖
๖	,,	๓	,,	๑๘	๖	,,	๗	,,	๔๒
๖	,,	๔	,,	๒๔	๖	,,	๘	,,	๔๘
๖	,,	๕	,,	๓๐	๖	,,	๙	,,	๕๔

คูณ ด้วย ๖

๔๕

- (๔) เมื่อนักเรียน ท่อง สูตร คูณ จำ ได้ แล้ว จง ให้ ทำ แบบ
ฝึกหัด ดัง ตัวอย่าง ซึ่ง มี อยู่ใน แบบ ฝึกหัด ที่ ๑๓ นั้น
- (๕) ครั้น แล้ว ให้ ครู ลง มือ สอน วิธี คูณ ด้วย เลข ๖ ดัง ต่อไปนี้

ตัวอย่าง ที่ ๑.

$$๓๙ \times ๖ =$$

๖ × ๙ = ๕๔	๓	๙	๓๙
๖ × ๓ = ๑๘	๖	๖	๖
๑๘ + ๕	๑๘ + ๕	๙	๒๓๔

ตอบ $๓๙ \times ๖ = ๒๓๔$.

ตัวอย่าง ที่ ๒.

$$๔๕ \times ๖ =$$

๖ × ๕ = ๓๐	๔	๕	๔๕
๖ × ๔ = ๒๔	๖	๖	๖
๒๔ + ๓	๒๔ + ๓	๐	๕๑๐

ตอบ $๔๕ \times ๖ = ๕๑๐$.

(๑) $๖๒ \times ๖ =$, $๓๕ \times ๖ =$, $๑๔ \times ๖ =$

(๒) $๗๙ \times ๖ =$, $๑๑๑ \times ๖ =$, $๑๐๕ \times ๖ =$

(๓) $๔๕ \times ๖ =$, $๒๗ \times ๖ =$, $๑๙ \times ๖ =$

(๔) $๖๕ \times ๖ =$, $๗๒ \times ๖ =$, $๒๐ \times ๖ =$

(๕) $๙๖ \times ๖ =$, $๒๙ \times ๖ =$, $๙๙ \times ๖ =$

คำแนะนำครู

ครูควรให้นักเรียนฝึกซ้อม ทั้ง คูศร ศูนย์ มาตราต่าง ๆ ตาม
ที่ได้เรียนมาแล้ว วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุก ๆ วัน

บทที่ ๒๑ : ศูนย์ท้าย ๗

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ให้ครูออกเลขเหล่านี้ ลง บนกระดานดำ แล้วให้
นักเรียน คิดตอบโดยลำพังตนเอง

๗+๗	ก๊อ	๗ ของ หน =
๗+๗+๗	..	๗ ดำม .. =
๗+๗+๗+๗	..	๗ ดี .. =
๗+๗+๗+๗+๗	..	๗ ห้า .. =
๗+๗+๗+๗+๗+๗	..	๗ หก .. =
๗+๗+๗+๗+๗+๗+๗	..	๗ เจ็ด .. =
๗+๗+๗+๗+๗+๗+๗+๗	..	๗ แปด .. =
๗+๗+๗+๗+๗+๗+๗+๗+๗	..	๗ เก้า .. =

(๒) ครั้น แล้ว ให้ ครู เขียน ลงใหม่ ดัง ต่อไปนี้

๗ X ๒	(ก๊อ ๗ ของ หน)	= ๑๔
๗ X ๓	(.. ๗ ดำม ..)	= ๒๑
๗ X ๔	(.. ๗ ดี ..)	= ๒๘
๗ X ๕	(.. ๗ ห้า ..)	= ๓๕
๗ X ๖	(.. ๗ หก ..)	= ๔๒

$$๗ \times ๗ \quad (\text{คือ } ๗ \text{ เจ็ด หน}) = ๔๙$$

$$๗ \times ๘ \quad (,, ๗ \text{ แปด } ,,) = ๕๖$$

$$๗ \times ๙ \quad (,, ๗ \text{ เก้า } ,,) = ๖๓$$

(๓) ให้นักเรียน ท่อง สูตร คูณ มาตรา นี้ ให้จำได้ขึ้นใจ

๗	คูณ	๒	เป็น	๑๔	๗	คูณ	๖	เป็น	๔๒
๗	,,	๓	,,	๒๑	๗	,,	๗	,,	๔๙
๗	,,	๔	,,	๒๘	๗	,,	๘	,,	๕๖
๗	,,	๕	,,	๓๕	๗	,,	๙	,,	๖๓

(๔) เมื่อ นักเรียน ท่อง สูตร คูณ จำได้ แล้ว จงให้ ทำ แบบฝึกหัด ตั้ง ตัวอย่าง ซึ่งมี อยู่ใน แบบฝึกหัด ที่ ๑๓ นั้น

(๕) ครั้น แล้ว ให้ ครู ลง มีด ตอน วิชิต คูณ ด้วย เลข ๗ ตั้ง ต่อไป

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๓๔ \times ๗ =$$

คูณด้วย ๗

๘๘

$$๗ \times ๘ = ๖๓$$

$$๗ \times ๓ = ๒๑$$

๓	๘	๓๘
	๗	๗
๒๑+๖	๓	๒๗๓

ตอบ $๓๘ \times ๗ = ๒๗๓$.

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๘๕ \times ๗ =$$

$$๗ \times ๕ = ๓๕$$

$$๗ \times ๘ = ๕๖$$

๘	๕	๘๕
	๗	๗
๕๖+๓	๕	๕๙๕

ตอบ $๘๕ \times ๗ = ๕๙๕$.

แบบฝึกหัดที่ ๒๑.

- (๑) $๖๓ \times ๗ =$, $๓๕ \times ๗ =$, $๑๔ \times ๗ =$
 (๒) $๗๘ \times ๗ =$, $๑๑๑ \times ๗ =$, $๑๐๕ \times ๗ =$
 (๓) $๔๕ \times ๗ =$, $๒๗ \times ๗ =$, $๑๘ \times ๗ =$
 (๔) $๖๕ \times ๗ =$, $๗๒ \times ๗ =$, $๒๐ \times ๗ =$
 (๕) $๘๖ \times ๗ =$, $๒๘ \times ๗ =$, $๙๙ \times ๗ =$

คำแนะนำ ครู

ครู ควรให้นักเรียนฝึกซ้อม ท่อง สูตร คุณ มาตรา ค้าง ๆ ตาม
ที่ได้เรียน มา แล้ว วัน ละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุก ๆ วัน

บทที่ ๒๒ คุณท้าว ๔

คำอธิบาย วิธี สอน

- (๑) ให้ครู ดยเลขเหล่านี้ ลง บน กระดานดำ แล้วให้
นักเรียน คิด ตอบ โดย ดำพิง ตน เอง

๔+๔	คือ	๔ ของ หน =
๔+๔+๔	..	๔ สาม .. =
๔+๔+๔+๔	..	๔ สี่ .. =
๔+๔+๔+๔+๔	..	๔ ห้า .. =
๔+๔+๔+๔+๔+๔	..	๔ หก .. =
๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔	..	๔ เจ็ด .. =
๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔	..	๔ แปด .. =
๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔+๔	..	๔ เก้า .. =

(๒) ครั้นแล้วครูฯ จึงเขียนดังใหม่ดังต่อไปนี้

$$๘ \times ๒ \quad (\text{คือ } ๘ \text{ สองหน}) = ๑๖$$

$$๘ \times ๓ \quad (,, ๘ \text{ สาม } ,,) = ๒๔$$

$$๘ \times ๔ \quad (,, ๘ \text{ สี่ } ,,) = ๓๒$$

$$๘ \times ๕ \quad (,, ๘ \text{ ห้า } ,,) = ๔๐$$

$$๘ \times ๖ \quad (,, ๘ \text{ หก } ,,) = ๔๘$$

$$๘ \times ๗ \quad (,, ๘ \text{ เจ็ด } ,,) = ๕๖$$

$$๘ \times ๘ \quad (,, ๘ \text{ แปด } ,,) = ๖๔$$

$$๘ \times ๙ \quad (,, ๘ \text{ เก้า } ,,) = ๗๒$$

(๓) ให้นักเรียน ท่องสูตรคูณ มาตรานี้ ให้จำได้ขึ้นใจ

๘	คูณ	๒	เป็น	๑๖	๘	คูณ	๖	เป็น	๔๘
๘	..	๓	..	๒๔	๘	..	๗	..	๕๖
๘	..	๔	..	๓๒	๘	..	๘	..	๖๔
๘	..	๕	..	๔๐	๘	..	๙	..	๗๒

- (๔) เมื่อนักเรียนท่องสูตรคูณข้างบนนี้จำได้ขึ้นใจแล้ว ควรให้ทำแบบฝึกหัด เช่นตัวอย่างที่มีอยู่ในแบบฝึกหัดที่ ๑๓ นั้น

- (๕) ครั้นแล้วให้ครูลงมือสอนวิธีคูณด้วยเลข ๘ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๓๑๔ \times ๘ =$$

$$\begin{array}{l} ๘ \times ๔ = ๓๒ \\ ๘ \times ๓ = ๒๔ \end{array}$$

๓	๘	๓๒
	๘	๘
๒๔+๓	๒	๓๑๒

ตอบ $๓๑๔ \times ๘ = ๓๑๒$.

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๘๕ \times ๘ =$$

คูณด้วย ๘

๘๓

$$\begin{array}{l} ๘ \times ๕ = ๔๐ \\ ๘ \times ๘ = ๖๔ \end{array}$$

๘	๕		๘๕
๖๔	๔	คือ	๘
๖๔ + ๔	๐		๖๘๐

ตอบ $๘๕ \times ๕ = ๖๘๐$.

แบบฝึกหัด ที่ ๒๒.

- (๑) $๖๒ \times ๘ =$, $๓๕ \times ๘ =$, $๑๔ \times ๘ =$
 (๒) $๗๘ \times ๘ =$, $๑๑๑ \times ๘ =$, $๑๐๕ \times ๘ =$
 (๓) $๔๕ \times ๘ =$, $๒๗ \times ๘ =$, $๑๙ \times ๘ =$
 (๔) $๖๕ \times ๘ =$, $๗๒ \times ๘ =$, $๒๐ \times ๘ =$
 (๕) $๙๖ \times ๘ =$, $๒๙ \times ๘ =$, $๙๙ \times ๘ =$

คำแนะนำครู

ครูควรให้นักเรียนฝึกซ้อม ท่อง สูตร คูณ มาตรา ต่าง ๆ ตาม
 ที่ได้เรียนมาแล้ว วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุก ๆ วัน

บทที่ ๒๓ คูณทั่ว ๓

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ให้ครู ยกเลขเหล่านี้ ลง บน กระดานดำ แล้วให้นักเรียน คิดตอบ โดย ตำหนิ คนเอง

๘+๘	คือ	๘ สอง หน =
๘+๘+๘	..	๘ สาม .. =
๘+๘+๘+๘	..	๘ ี่ .. =
๘+๘+๘+๘+๘	..	๘ ห้า .. =
๘+๘+๘+๘+๘+๘	..	๘ หก .. =
๘+๘+๘+๘+๘+๘+๘	..	๘ เจ็ด .. =
๘+๘+๘+๘+๘+๘+๘+๘	..	๘ แปด .. =
๘+๘+๘+๘+๘+๘+๘+๘+๘	..	๘ เก้า .. =

- (๒) ครั้นแล้ว ครู จะ เขียน ลงใหม่ ดัง ต่อไปนี้

$$๘ \times ๓ \quad (\text{คือ } ๘ \text{ สอง หน}) = ๑๘$$

คูณ ด้วย ๙

๙๕

$$๙ \times ๓ \text{ (คือ ๙ สามหน)} = ๒๗$$

$$๙ \times ๔ \text{ (.. ๙ สี่ ..)} = ๓๖$$

$$๙ \times ๕ \text{ (.. ๙ ห้า ..)} = ๔๕$$

$$๙ \times ๖ \text{ (.. ๙ หก ..)} = ๕๔$$

$$๙ \times ๗ \text{ (.. ๙ เจ็ด ..)} = ๖๓$$

$$๙ \times ๘ \text{ (.. ๙ แปด ..)} = ๗๒$$

$$๙ \times ๙ \text{ (.. ๙ เก้า ..)} = ๘๑$$

(๓). ให้นักเรียน ของ สูตร คูณ ต่อไปนี้ให้จำได้ทุกคน

๙	คูณ	๒	เป็น	๑๘	๙	คูณ	๖	เป็น	๕๔
๙	..	๓	..	๒๗	๙	..	๗	..	๖๓
๙	..	๔	..	๓๖	๙	..	๘	..	๗๒
๙	..	๕	..	๔๕	๙	..	๙	..	๘๑

(๔) เมื่อนักเรียนของ สูตร คูณ ข้างบนนี้จำได้ขึ้นใจแล้ว กรุ
 ณาให้ ทำ แบบฝึกหัด เช่น ตัวอย่าง ที่มี อยู่ใน แบบ
 ฝึกหัดที่ ๓๓ นั้น

(๕) กรณนี้แก้ให้ ครู ลงมือสอนวิธีคูณ ด้วยเลข ๙ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๓๙ \times ๙ =$$

$๙ \times ๙ = ๘๑$	๓	๙	๓๙
$๓ \times ๙ = ๒๗$		๙	๙
	$๒๗ + ๘$	๑	๓๕๑

ตอบ $๓๙ \times ๙ = ๓๕๑.$

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๔๕ \times ๙ =$$

$๙ \times ๕ = ๔๕$	๔	๕	๔๕
$๔ \times ๙ = ๓๖$		๙	๙
	$๓๖ + ๔$	๕	๔๐๕

ตอบ $๔๕ \times ๙ = ๔๐๕.$

แบบฝึกหัดที่ ๒๓.

(๑) $๖๒ \times ๙ =$, $๓๕ \times ๙ =$, $๑๔ \times ๙ =$

(๒) $๗๙ \times ๙ =$, $๑๑๑ \times ๙ =$, $๑๐๕ \times ๙ =$

(๓) $๔๕ \times ๙ =$, $๒๗ \times ๙ =$, $๑๙ \times ๙ =$

(๔) $๖๕ \times ๙ =$, $๗๒ \times ๙ =$, $๒๐ \times ๙ =$

(๕) $๙๖ \times ๙ =$, $๒๙ \times ๙ =$, $๙๙ \times ๙ =$

คำแนะนำครู

ครู ควรให้นักเรียนฝึกซ้อม ท่อง สูตร คูณ มาตราต่างๆ ตาม
ที่ได้เรียนมาแล้ว วันละ ๕ หรือ ๑๐ นาที ทุก ๆ วัน

บทที่ ๒๔ วิธี เขียน เลข จำนวน ๑๐๐๐

คำอธิบายวิธีสอน

(๑) ในบทที่ แฉ่ ๆ มา ครู ยังไม่ได้ ให้นักเรียน ใช้

จำนวน เดช มาก กว่า ๘๘๘ มา บัด นี้ จะ ให้ ใช้

เลข ที่ มี จำนวน พัน

(๒) ใน ชั้น แรก ให้ นักเรียน หัด เขียน จำนวน พัน ตั้ง

แต่ ๑๐๐๐ ถึง ๘๐๐๐ ดัง นี้

๑๐๐๐ เรียกว่า พัน หนึ่ง

๒๐๐๐ „ สอง พัน

๓๐๐๐ „ สาม พัน

๔๐๐๐ „ สี่ พัน

๘๐๐๐ „ เก้า พัน

(๓) จง อธิบาย ให้ นักเรียน เข้าใจ ให้ ดี ว่า ในการ ที่

จะ เขียน จำนวน เดช ที่ เป็น จำนวน พัน จะต้อง มี เลข

๔ ตัว เต็ม ช คือ กิณ ที่ ๔ ของ

- (๔) แล้วให้นักเรียนเขียนตัวเลขดัง ดัง ตัวอย่างต่อไปนี้
 ๔๖๐ ถิ่นที่ ๓ ของ เรียกว่า สี่ร้อยหกสิบ
 ๓๔๖๐ ,, ๔ ของ ,, สามพันสี่ร้อยหกสิบ
 คือ เพิ่ม ๓๐๐๐ ลงในจำนวน ๔๖๐ แต่เลข ๓
 นั้นเขียนลงในช่องที่ ๔ ดังนี้

๓๔๖๐

พัน	ร้อย	สิบ	หน่วย
	๔	๖	๐
๓	๐	๐	๐
๓	๔	๖	๐

- (๕) ครูจึงเขียนเลข ที่มี จำนวน พัน ลงในกระดานดำ แล้ว
 ให้นักเรียนอ่าน ดัง ๆ เช่น ตัวอย่างต่อไปนี้
 $๒๓๕๖ = ๒๐๐๐ + ๓๐๐ + ๕๐ + ๖$
 $๔๖๘๔ = ๔๐๐๐ + ๖๐๐ + ๘๐ + ๔$
 $๗๑๕๓ = ๗๐๐๐ + ๑๐๐ + ๕๐ + ๓$

- (๖) ภายหลังให้นักเรียนหัดเขียนจำนวนเลข ตามที่ครูบอก
ทั้งเป็นตัวเลข และ ตัวหนังสือด้วย

แบบฝึกหัดที่ ๓๔

- (๑) ให้ครูเขียนเลขต่อไปนี้ลงในกระดานดำ แล้ว
ให้นักเรียนอ่านดัง ๆ

๓๒๙๑, ๔๑๖๐, ๕๐๑๔, ๕๑๐๐, ๕๐๐๙,
๗๐๘๘, ๖๐๙๖.

- (๒) ให้ครูเขียนจำนวนเลขลงในกระดานดำเป็นตัวเลข
หนึ่งสี่ แล้วให้นักเรียนเขียนลงเป็นตัวเลข
เช่น กับ ตามพื้นสี่ร้อยเก้า, สี่พันแปดสิบหก,
เจ็ดพันแปดร้อยเก้าสิบ, ห้าพันเก้า, เก้า
พันเก้าร้อยเจ็ด

- (๓) ให้ครูเขียนจำนวนเลขลงในกระดานดำเป็นตัวเลข
แล้วให้นักเรียนเขียนลงเป็นตัวเลขหนึ่งสี่ เช่น กับ
๓๐๙๐, ๔๗๕๐, ๓๖๕, ๕๕๑๘, ๙๗๙๑,
๖๐๑๘, ๗๙๑๐.

- (๔) ให้ครูเขียนเลขลงในกระดานดำให้เป็นตัวอย่างแก่
นักเรียนตามแบบต่อไปนี้

$$\begin{array}{r}
 ๗๐๐๐ \\
 ๗๒๕๖ \quad \text{เท่ากับ} \quad ๒๐๐ \\
 ๕๐ \\
 \hline
 ๖ \\
 \hline
 ๗๒๕๖
 \end{array}$$

เมื่อเขียนแล้วให้นักเรียนหัดเขียนตามวิธีเดียวกัน

ใช้จำนวนเลขเช่นตัวต่อไปนี้

๓๔๕๓, ๕๕๒๘, ๔๗๔๐, ๙๖๐๑, ๑๑๑๑,
๙๐๙๐, ๙๙๐๙.

ให้นักเรียนฝึกหัดเขียนเลขอย่างข้างบนนี้หลาย ๆ ครั้ง
จนกว่าจะเข้าใจดี

บทที่ ๒๕ วิธีคูณ

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ถ้านักเรียนเข้าใจวิธีเขียนเลขจำนวน ๑๐๐๐ แล้วก็จง
จะตามารกคูณ เลขที่มีจำนวนไม่เกินกว่า ๙๙๙๙ ได้
- (๒) ให้เขียนเลขต่อไปนี้ลงในกระดานดำ

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๓๙๕ \times ๔ =$$

ขั้นที่ ๑.

$$๕ \times ๔ = ๒๐$$

๓ ๙ ๕

๔

เขียน ๐ ลง

๐

ขั้นที่ ๒.

$$๙ \times ๔ = ๓๖$$

๓ ๙ ๕

$$(๓๖ + ๒ = ๓๘)$$

๔

เขียน ๘ ลง

๘ ๐

ขั้นที่ ๓. $๓ \times ๔ = ๑๒$

$$(๑๒ + ๓ = ๑๕)$$

เขียนจำนวน ๑๕ ลง

พัน	ร้อย	สิบ	หน่วย
	๓	๙	๕
			๔
๑	๕	๘	๐

$$\text{ตอบ. } ๓๙๕ \times ๔ = ๑๕๘๐.$$

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๙๗๘ \times ๗ =$$

ขั้นที่ ๑. $๘ \times ๗ = ๕๖$

๙ ๗ ๘

๗

เขียน ๖ ลง

๖

๕ ๑
ขั้นตอนที่ ๒. $๗ \times ๗ = ๔๙$ ๙ ๗ ๘
(๔๙ + ๕ = ๕๔) ๗
เขียน ๔ ๑๓ ๔ ๖

๕ ๑
ขั้นตอนที่ ๓. $๙ \times ๗ = ๖๓$
(๖๓ + ๕ = ๖๘)
เขียนจำนวน ๖๘ ลง

พัน	ร้อย	สิบ	หน่วย
	๙	๗	๘
			๗
๖	๘	๔	๖

ตอบ $๙๗๘ \times ๗ = ๖๘๔๖$.

(๓) ให้ครูคิดหาเลขมาให้ นักเรียนฝึกหัดต่อไป ลงใช้เลข
ที่มีจำนวนคูณไม่มาก กว่า ๙๙๙๙
๙ ๙ ๙ ๙
แบบฝึกหัดที่ ๒๕

- ๓๔๕ $\times$ ๒ = , ๗๐๙ $\times$ ๓ = , ๓๔๔ $\times$ ๔ =
- ๑๙๘ $\times$ ๔ = , ๓๗๐ $\times$ ๕ = , ๒๘๗ $\times$ ๖ =
- ๕๐๗ $\times$ ๗ = , ๗๕๔ $\times$ ๘ = , ๒๔๗ $\times$ ๙ =
- ๗๔๓ $\times$ ๔ = , ๕๘๗ $\times$ ๓ = , ๔๐๙ $\times$ ๘ =
- ๙๙๙ $\times$ ๙ = , ๗๐๘ $\times$ ๙ = , ๘๗๔ $\times$ ๗ =

๖. $๓๔๕ \times ๘ =$, $๓๔๗ \times ๖ =$, $๗๐๘ \times ๗ =$
 ๗. $๑๑๓ \times ๘ =$, $๗๐๘ \times ๘ =$, $๔๕๗ \times ๖ =$
 ๘. $๑๘๐๗ \times ๓ =$, $๒๐๘๕ \times ๔ =$, $๒๐๐๘ \times ๔ =$
 ๙. $๑๐๗๐ \times ๗ =$, $๑๐๘๓ \times ๘ =$, $๗๔๖ \times ๖ =$
 ๑๐. $๘๘๘ \times ๔ =$, $๘๘๘ \times ๓ =$, $๑๐๘๘ \times ๗ =$
 ๑๑. ถ้ามีผ้า ๔ ตัว ขายได้ตัวละ ๑๒๕ บาท จะได้เงินเท่าใด
 ๑๒. ถ้ามีผ้า ๗ ตัว ขายได้ตัวละ ๘๘ บาท จะได้เงินเท่าใด
 ๑๓. ถ้ามีผ้า ๘ ตัว ขายได้ตัวละ ๑๖๐ บาท จะได้เงินเท่าใด
 ๑๔. ถ้าขายเรือ ๖ ลำ ๆ ละ ๓๔๐ บาท จะได้เงินเท่าใด
 ๑๕. ถ้าขายเรือ ๔ ลำ ๆ ละ ๒๘๕ บาท จะได้เงินเท่าใด
 ๑๖. ถ้าขายเรือไฟ ๒ ลำ ๆ ละ ๔๘๐ บาท จะได้เงินเท่าใด
 ๑๗. ถ้าซื้อควาย ๘ ตัว ๆ ละ ๘๖ บาท จะต้องเสียเงินเท่าใด

๑๘. ถ้าจะซื้อควาย ๘ ตัว ๆ ละ ๙๔ บาท จะต้องใช้เงินสักเท่าใด
๑๙. ถ้าจะซื้อควาย ๖ ตัว ๆ ละ ๑๐๗ บาท จะต้องใช้เงินสักเท่าใด
๒๐. ถ้าจะซื้อควาย ๔ ตัว ๆ ละ ๑๒๘ บาท จะต้องใช้เงินสักเท่าใด
๒๑. มีกระเจา ๘ ใบ ได้ผลไม้ใบละ ๑๕๔ ผล รวมหมดด้วยกันเป็นผลไม้กี่ผล
๒๒. มีกระเจา ๖ ใบ ได้ผลไม้ใบละ ๘๗ ผล รวมหมดด้วยกันเป็นผลไม้กี่ผล
๒๓. ต้นหมาก ๔ ต้น มีผลต้นละ ๒๕๗ ผล ถ้าวันเก็บทุกๆ ต้น จะได้หมากกี่ผล
๒๔. ต้นมะพร้าว ๙ ต้น มีผลต้นละ ๑๔๓ ผล ถ้าเก็บหมดทุกต้น จะได้มะพร้าวกี่ผล
๒๕. ต้นตะมุ ๘ ต้น มีผลต้นละ ๑๐๗๙ ผล ถ้าเก็บหมดทุกต้น จะได้ตะมุกี่ผล
๒๖. กองทหาร ๔ กอง มีพลทหารกองละ ๗๖๘ คน รวมหมดด้วยกันจะเป็นทหารกี่คน

๒๗. กองทหาร ๘ กอง มีพลทหาร กอง ละ ๖๕๕ คน
รวมหมดด้วยกันจะเป็นทหารกี่คน
๒๘. แะไม้ไผ่ ๗ แะ แะหนึ่งๆ มีไม้ไผ่ ๔๘๗ ลำ รวม
ทั้งต้นจะเป็นไม้ไผ่กี่ลำ
๒๙. แะไม้ไผ่ ๕ แะ แะหนึ่งๆ มีไม้ไผ่ ๖๕๘ ลำ รวม
ทั้งต้นจะเป็นไม้ไผ่กี่ลำ
๓๐. ชาวนา ๘ คน ขายข้าวได้คนละ ๕๐๗ บาท รวม
หมดด้วยกันเป็นเงินเท่าใด
๓๑. รวมกันหนึ่งราคา ๗ บาท ถ้าจะซื้อ ๓๕๐ คัน จะต้อง
เสียเงินเท่าใด
๓๒. ตามตลาดเขาขายมะม่วงผล ละ ๗ สตางค์ ถ้าขายได้
๔๖๓ ผล จะได้สตางค์กี่สตางค์
๓๓. พ่อค้าคนหนึ่งขายของได้วัน ละ ๕ บาท ถ้าขายอยู่
๓๖๕ วัน จะได้เงินเท่าใด
๓๔. นายคำเขาเงินได้หีบ ๖ หีบๆ ละ ๒๗๐ บาท รวม
ทั้งต้นนายคำ มีเงินอยู่เท่าใด
๓๕. มีเงินอยู่ ๓ ร้อยๆ ละ ๙๔๐ บาท, อีก ๔ ร้อยๆ ละ
๗๘๙ บาท รวมทั้งหมดจะเป็นเงินเท่าใด

๓๖. สมมุติ ๗ เล่ม มีหนังสือเล่มละ ๒๐๘ หน้า รวม
หมดด้วยกันจะเป็นหนังสือกี่หน้า
๓๗. สมมุติ ๘ เล่ม มีหนังสือเล่มละ ๒๐๘ หน้า รวม
หมดด้วยกันจะเป็นหนังสือกี่หน้า
๓๘. สมมุติ ๖ เล่ม มีหนังสือเล่มละ ๑๙๔ หน้า รวม
หมดด้วยกันจะเป็นหนังสือกี่หน้า
๓๙. สมมุติ ๔ เล่ม มีหนังสือเล่มละ ๑๙๔ หน้า รวม
หมดด้วยกันจะเป็นหนังสือกี่หน้า
๔๐. มีเรือจ้าง ๓๔ ลำ จุกนโดยสารลำละ ๘ คน รวม
หมดด้วยกันเรือเหล่านั้นจะบรรทุกคนได้กี่คน
๔๑. เรือไฟใหญ่ลำหนึ่ง บรรทุกวัวได้ ๒๓๘ ตัว ถ้ามี
เรือไฟใหญ่เช่นนั้นอยู่ ๓ ลำ จะบรรทุกวัวได้กี่ตัว
๔๒. เรือไฟใหญ่ลำหนึ่ง บรรทุกวัวได้ ๒๓๘ ตัว ถ้ามี
เรือไฟใหญ่เช่นนั้นอยู่ ๗ ลำ จะบรรทุกวัวได้กี่ตัว
๔๓. จันผู้หนึ่งมีเรือเช่าอยู่ ๘ ลำ ถ้าขายได้ลำละ ๕๔๗
บาท รวมทั้ง ๘ ลำจะเป็นราคาเท่าใด
๔๔. $๓๔๗ \times ๖ = ๒๐๘๒$ ดังนั้นจะผิดถูกอย่างไร

๔๕. ปลวกเรือนหนึ่ง ต้องเสียเงิน ๔๖๐ บาท ถ้าจะ
ปลวกสัก ๘ หลัง จะต้องเสียเงินเท่าใด
๔๖. ถ้าหากว่า ต้องเสียค่า ปลวกเรือนเหล่านั้น หลัง ละ ๔๘๐
บาท จะต้องเสียเงิน มากกว่าจำนวนข้างบนนี้เท่าใด
๔๗. พ่อค้าคนหนึ่งเสียภาษีมูลค่า ๑๐๙๔ บาท ในหกปี พ่อค้า
ผู้นั้น จะต้องเสียภาษีเท่าใด
๔๘. เกือกคู่หนึ่ง ขายราคา ๗ บาท ถ้าจะซื้อ ๓๘ คู่
จะต้องเสียเงินเท่าใด
๔๙. ชายคนหนึ่ง มีเงิน อยู่ ๑๐๐๐ บาท แบ่งให้ลูก ๕ คน
คนละ ๑๖๐ บาท ชายผู้นั้น จะยังเหลือเงินเท่าใด
๕๐. ชาวนาคนหนึ่ง เก็บเกี่ยวข้าวอยู่ ๓๐๐๐ บาท ขายได้ถึง ๗ ตัน ๆ ละ ๖๕ บาท, ถั่ว ๙ ตัน ๆ
ละ ๘๔ บาท, และเหียน ๒ หลัง ๆ ละ ๙๘๐ บาท
ได้เงินมากกว่าที่เขาคิดอยู่ เมื่อใช้หนี้แล้ว
ชาวนาผู้นั้น จะยังเหลือเงินอยู่เท่าใด

บทที่ ๒๒ วิธีคูณ

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ให้ครูเขียนลงบนกระดานคำดังต่อไปนี้
- ตัวอย่างที่ ๑. ต้องหาสองคูณเลขจำนวนอะไรจึงจะได้ ๑๐
- คือ เลขจำนวนอะไร $\times ๒ = ๑๐$
- $๕ \times ๒ = ๑๐$
- ตอบ ๕.
- ตัวอย่างที่ ๒. ต้องหาสองคูณเลขจำนวนอะไรจึงจะได้ ๑๘
- คือ เลขจำนวนอะไร $\times ๒ = ๑๘$
- $๙ \times ๒ = ๑๘$
- ตอบ ๙.
- ตัวอย่างที่ ๓. เลขจำนวนอะไร $\times ๓ = ๒๑$
- $๗ \times ๓ = ๒๑$
- ตอบ ๗.
- ตัวอย่างที่ ๔. เลขจำนวนอะไร $\times ๖ = ๔๘$
- $๘ \times ๖ = ๔๘$
- ตอบ ๘.

(๒) ถ้านักเรียนเข้าใจวิธีนี้ดีแล้ว ก็ให้ฝึกหัดหาคะแนนใน
ทั้งตัวอย่าง ต่อไปนี้

ตัวอย่าง	๑.	เลขจำนวนอะไร	$\times ๔ = ๒๔$
	๒.	"	$\times ๕ = ๓๐$
	๓.	"	$\times ๖ = ๔๒$
	๔.	"	$\times ๘ = ๓๒$
	๕.	"	$\times ๔ = ๓๖$

ให้ครูฝึกหัดนักเรียนหาคะแนนทั้งตัวอย่างข้างบนนี้ จนกว่าจะ
ชำนาญดี เพราะ ว่า วิธีนี้ เกี่ยวแก่ การหาร ที่ จะ เรียน ต่อไป เป็น
อันมาก

แบบฝึกหัด ที่ ๒๖.

ให้ครูเขียนโจทย์เลขต่อไปนี้ลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียน
เขียน คอบ

- (๑) เลขจำนวนอะไร $\times ๒ = ๑๒$, เลขจำนวนอะไร $\times ๒ = ๑๘$,
" $\times ๒ = ๑๔$
- (๒) " $\times ๓ = ๑๒$, " $\times ๓ = ๑๘$,
" $\times ๓ = ๒๑$

(๓)	เลขจำนวนอะไร	$\times ๔ = ๑๒$, เลขจำนวนอะไร	$\times ๔ = ๒๘$,		
				„	$\times ๔ = ๓๖$
(๔)	„	$\times ๕ = ๒๐$,		„	$\times ๕ = ๓๕$,
				„	$\times ๕ = ๔๕$
(๕)	„	$\times ๖ = ๑๘$,		„	$\times ๖ = ๔๒$,
				„	$\times ๖ = ๕๔$
(๖)	„	$\times ๗ = ๒๑$,		„	$\times ๗ = ๒๘$,
				„	$\times ๗ = ๖๓$
(๗)	„	$\times ๘ = ๓๒$,		„	$\times ๘ = ๕๖$,
				„	$\times ๘ = ๖๔$
(๘)	„	$\times ๙ = ๒๗$,		„	$\times ๙ = ๓๖$,
				„	$\times ๙ = ๖๓$

บทที่ ๒๗ หารอย่างง่าย

คำอธิบาย วิธีสอน

- (๑) ให้ครูตั้งต้นสอนหารสั้นอย่างง่าย ตามวิธีต่อไปนี้
ตัวอย่างที่ ๑. ถ้าแบ่ง ๑๘ ชอกเป็น ๓ ส่วน จะได้ส่วน
ละเท่าใด

ให้เขียน ลง บน กระดาน คำดังนี้

$$๖ + ๖ + ๖ = ๑๘$$

$$๖ \times ๓ = ๑๘$$

$$\left. \begin{array}{c} (๖) \\ (๖) \\ (๖) \end{array} \right\} = (๑๘)$$

นักเรียนคง จะเห็นว่า ได้ ส่วน ละ ๖ เมื่อเช่นนี้ก็อย่างเดียวกับ
จะถามว่า ต้องเอา เลขจำนวน อะไร มาบวกกัน ๓ ทน จึง จะได้ ๑๘

ก็ เลขจำนวน อะไร $\times ๓ = ๑๘$

$$๖ \times ๓ = ๑๘$$

ตอบ ๖.

ตัวอย่างที่ ๒. เงิน ๒๔ บาท แบ่งให้ชาย ๔ คน จะได้ คนละ
เท่าใด

$$\begin{array}{|c|c|} \hline ๖ & ๖ \\ \hline ๖ & ๖ \\ \hline \end{array} = ๒๔$$

วิธีทำ ให้แบ่ง ๒๔ ออกเป็น

๔ ส่วน ก็ต้อง เขียน เช่นนี้ $๒๔ \div ๔$

$$๖ + ๖ + ๖ + ๖ = ๒๔$$

$$๖ \times ๔ = ๒๔$$

ครู จึง บอกนักเรียนว่า เครื่องหมาย
อย่างนี้ $\div$ เรียกว่า เครื่องหมายหาร ก็
แบ่ง แล้ว จึงถามต่อไปว่า ต้องเอาเลข

หาร อย่างง่าย

๑๑๓

จำนวนอะไร มาคูณ กับ ๔ จึงจะได้ ๒๔

คือ เลขจำนวนอะไร $\times ๔ = ๒๔$

$$๖ \times ๔ = ๒๔$$

เพราะฉะนั้น ถ้า แบ่ง ๒๔ ออกเป็น ๔ ส่วนก็จะได้ส่วนละ ๖

ตอบ ได้ คน ละ ๖ บาท.

ตัวอย่าง ที่ ๓.

ให้เขียน ลง บน กระดาน คำ ดังนี้

$$๓๐ \div ๖ =$$

อธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า จำนวน ๓๐ ต้องหาร ด้วย ๖ คือ
เอา ๓๐ แบ่ง ออกเป็น ๖ ส่วน

ถามว่า เลขจำนวนอะไร $\times ๖$ จึงจะได้ ๓๐

นักเรียน คง จะ ตอบว่า ๕×๖ ได้ ๓๐

เพราะ ฉะนั้น ถ้าเอา ๓๐ ๕ แล้ว เอา ๖ หาร คง ได้ คือ เป็น ๕

ตัวอย่าง ที่ ๔.

$$๔๒ \div ๗ =$$

คือ เลขจำนวนอะไร $\times ๗ = ๔๒$

$$๖ \times ๗ = ๔๒$$

ตอบ ๖.

(๒) ให้ครูลอกแบบฝึกหัดดังต่อไปนี้ลงบนกระดานดำ แล้ว
ให้นักเรียนตอบด้วยปาก

ตัวอย่าง,

(๑) $๑๘ \div ๒ =$

(๒) $๑๘ \div ๓ =$

(๓) $๑๖ \div ๔ =$

(๔) $๒๗ \div ๓ =$

แบบฝึกหัดที่ ๒๗.

(๑) $๑๑ \div ๒ =$, $๑๖ \div ๒ =$, $๑๘ \div ๒ =$

(๒) $๑๕ \div ๓ =$, $๒๑ \div ๓ =$, $๒๔ \div ๓ =$

(๓) $๑๒ \div ๔ =$, $๒๔ \div ๔ =$, $๓๖ \div ๔ =$

(๔) $๑๕ \div ๕ =$, $๓๐ \div ๕ =$, $๔๕ \div ๕ =$

(๕) $๑๘ \div ๖ =$, $๔๒ \div ๖ =$, $๕๔ \div ๖ =$

(๖) $๒๑ \div ๗ =$, $๒๘ \div ๗ =$, $๖๓ \div ๗ =$

(๗) $๒๔ \div ๘ =$, $๓๒ \div ๘ =$, $๕๖ \div ๘ =$

(๘) $๒๗ \div ๙ =$, $๓๖ \div ๙ =$, $๕๔ \div ๙ =$

บทที่ ๒๔ หารสั้น อย่างง่าย (ไม่มีเศษ)

คำอธิบาย วิธี ลอน

(๑) ให้ครู ดอน วิธี หารสั้น ตามแบบ ต่อไปนี้
ตัวอย่างที่ ๑,

$$\begin{array}{r} ๒๔ \div ๔ = \\ \text{ให้ เขียน ลง เป็น รูป ดังนี้} \end{array} \quad \begin{array}{r} 4 \overline{) 24} \\ \hline \end{array}$$

วิธีทำ.

$$\begin{array}{r} ๖ \times ๔ = ๒๔ \\ \text{ให้ เขียน เลข ๖ ลง เป็น คำตอบ} \\ \text{ตอบ } ๒๔ \div ๔ = ๖. \end{array} \quad \begin{array}{r} 4 \overline{) 24} \\ \underline{๖} \\ \hline \end{array}$$

ตัวอย่างที่ ๒.

$$\begin{array}{r} ๗๒ \div ๘ = \\ ๘ \times ๘ = ๗๒ \end{array} \quad \begin{array}{r} 8 \overline{) 72} \\ \underline{๘} \\ \hline \end{array}$$

ตอบ $๗๒ \div ๘ = ๙$.

แบบฝึกหัดที่ ๒๔.

(ไม่มีเศษ)

(๑) $๑๐ \div ๒ =$, $๑๖ \div ๒ =$, $๑๘ \div ๒ =$

$$(๒) \quad ๑๕ \div ๓ =, \quad ๒๑ \div ๓ =, \quad ๒๔ \div ๓ =$$

$$(๓) \quad ๑๒ \div ๔ =, \quad ๒๘ \div ๔ =, \quad ๓๖ \div ๔ =$$

$$(๔) \quad ๑๕ \div ๕ =, \quad ๓๐ \div ๕ =, \quad ๕๕ \div ๕ =$$

$$(๕) \quad ๑๘ \div ๖ =, \quad ๔๒ \div ๖ =, \quad ๕๔ \div ๖ =$$

$$(๖) \quad ๒๑ \div ๗ =, \quad ๒๘ \div ๗ =, \quad ๖๓ \div ๗ =$$

$$(๗) \quad ๒๔ \div ๘ =, \quad ๓๒ \div ๘ =, \quad ๕๖ \div ๘ =$$

$$(๘) \quad ๒๗ \div ๙ =, \quad ๓๖ \div ๙ =, \quad ๕๔ \div ๙ =$$

(๙) ถ้าเขาเงิน๓๖บาทมาแบ่งให้เด็ก ๖ คน จะได้คนละกี่บาท

$$(๑๐) \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๔๒ \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๗ \quad \text{,,} \quad \text{,,}$$

$$(๑๑) \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๔๑ \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๙ \quad \text{,,} \quad \text{,,}$$

$$(๑๒) \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๖๓ \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๗ \quad \text{,,} \quad \text{,,}$$

$$(๑๓) \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๓๖ \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๔ \quad \text{,,} \quad \text{,,}$$

$$(๑๔) \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๔๙ \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๗ \quad \text{,,} \quad \text{,,}$$

$$(๑๕) \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๒๗ \quad \text{,,} \quad \text{,,} \quad ๓ \quad \text{,,} \quad \text{,,}$$

(๑๖) ใน ๖ วันแม่ค้าขายของได้เงิน ๕๔ บาท จะเป็น
รายได้วันละเท่าใด

หารสั้นอย่างง่าย (มีเศษ)

๑๑๗

- (๑๗) ใน ๔ วัน ชายผู้หนึ่งหาเงินได้ ๔๔ บาท
จะเป็นหาได้วันละเท่าใด
- (๑๘) ถ้าใน ๗ ชั่วโมง คนเรือแจวเรือทวนน้ำไปได้
๖๓ ไมล์ ในชั่วโมงเดียวจะแจวไปได้กี่ไมล์
- (๑๙) ใน ๕ นาที เด็กคนหนึ่งวิ่งได้ไกล ๓๖ ไมล์
ดังนั้น ในนาทีเดียวเด็กคนนั้นจะวิ่งได้ไกล กี่ไมล์
- (๒๐) ใน ๖ ชั่วโมง คนงานผู้หนึ่งได้ค่าจ้าง ๗๒
ดอลล่าร์ ดังนั้น จะเป็นหาได้วันละกี่ดอลล่าร์

บทที่ ๒๔ หารสั้นอย่างง่าย (มีเศษ)

คำอธิบายวิธีสอน

ครูจงให้นักเรียนฝึกหัด ทำเลขตามวิธีต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑. ค่าสี่มีเงินอยู่ ๑๗ บาท แจกให้หลาน

๒ คน ๆ ละ ๘ บาท จะคงเหลือเงินอยู่เท่าใด

มีอยู่ (๑๗) ให้ไป (๘) (๘) = ๑๖

แต่ (๑๗) = (๘) (๘) (๑) = ๑๖ + ๑

คือ ๘ X ๒ = ๑๖

เพราะฉะนั้น ๑๗ - ๑๖ = ๑

ตอบคงเหลือ ๑ บาท.

ตัวอย่างที่ ๒. แม่เปี่ยมมีเงินอยู่ ๑๘ บาท แจกให้ลูก
 ๔ คน ๆ ละ ๔ บาท แม่เปี่ยมจะคงมีเงิน
 เหลืออยู่เท่าใด

มีอยู่ (๑๘) ให้ไป (๔) (๔) (๔) (๔) = ๑๖

แต่ (๑๘) = (๔) (๔) (๔) (๔) (๒) = ๑๖ + ๒

ก็ ๔ X ๔ = ๑๖

เพราะฉะนั้น $๑๘ - ๑๖ = ๒$

ตอบคงเหลือ ๒ บาท.

ตัวอย่างที่ ๓. นายคำมีเงินอยู่ ๑๘ บาท แจกให้เด็ก ๓ คน ๆ
 ละ ๖ บาท นายคำจะคงมีเงินเหลืออยู่เท่าใด

มีอยู่ (๑๘) ให้ไป (๖) (๖) (๖) = ๑๘

แต่ (๑๘) = (๖) (๖) (๖) (๐) = ๑๘ + ๐

ก็ ๖ X ๓ = ๑๘

เพราะฉะนั้น $๑๘ - ๑๘ = ๐$

ตอบคงเหลือ ๐ บาท.

แบบฝึกหัด ๒๙

(๑) มีเงินอยู่๑๒บาทแจกให้เด็กทุกคนๆละ๒บาทจะคงเหลือเงินเท่าใด

(๒)	๒๓	๕	๔				
(๓)	๓๖	๗	๕				
(๔)	๓๓	๔	๘				
(๕)	๔๔	๗	๖				
(๖)	๕๑	๘	๖				
(๗)	๕๙	๘	๗				
(๘)	๖๗	๙	๗				
(๙)	๗๑	๘	๘				
(๑๐)	๖๒	๘	๗				
(๑๑)	๕๖	๗	๘				
(๑๒)	๔๘	๖	๗				
(๑๓)	๓๔	๓	๙				
(๑๔)	๗๗	๘	๙				
(๑๕)	๔๕	๙	๙				
(๑๖)	๖๙	๗	๙				

(๑๗) มีเงินอยู่ ๕๐ บาท แจกให้เด็กทุกคนๆ ละ ๕ บาท คงเหลือเงินเท่าไร

(๑๘) ,, ๗๒ ,, ,, ๔ ,, ๘ ,, ,, ,, ,,

(๑๙) ,, ๓๔ ,, ,, ๔ ,, ๗ ,, ,, ,, ,,

(๒๐) ,, ๔๗ ,, ,, ๕ ,, ๘ ,, ,, ,, ,,

บทที่ ๓๐ การลบอย่างง่าย (มีเศษ)

คำอธิบายวิธีสอน

ให้ครูลงมือสอนวิธีหารจำนวนที่มีเศษ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑. $๒๕ \div ๔ =$

ก่อนที่จะลงมือทำให้นักเรียนดู ให้ครูเขียนสูตรคูณ มาตรา ๔ ลงในกระดานคำดังนี้

$$๑ \times ๔ = ๔$$

$$๒ \times ๔ = ๘$$

$$๓ \times ๔ = ๑๒$$

$$๔ \times ๔ = ๑๖$$

$$๕ \times ๔ = ๒๐$$

$$๖ \times ๔ = ๒๔$$

$$๗ \times ๔ = ๒๘$$

$$๘ \times ๔ = ๓๒$$

$$๙ \times ๔ = ๓๖$$

แต่ ๔×๕ คงเหลือที่จะทำต่อดังนี้

$$๔ \overline{) ๒๕}$$

ถามนักเรียน ว่า จะต้องเอา เลขจำนวนอะไร คูณ กับ ๔ จึงจะได้ ๒๕

ให้นักเรียน ตรวจดูใน คูณคูณมาตรา ๔ ที่ เขียนไว้บนกระดาน
ถ้า จะเห็นว่าไม่มีผลคูณ เป็น ๒๕ เลยสัก แห่ง เดียว

ถามต่อไปว่า มีเลขอะไรในคูณนั้น ที่ มีจำนวนจนถึง ๒๕ บ้าง
เด็กคง เห็นว่า ๒๔

ครู จึงถามว่า ๒๔ หาร ด้วย ๔ จะได้ เท่าไร

เมื่อนักเรียน ตอบว่า ๖ ก็ให้ ครู เขียน ต่อ ดังนี้

$$\begin{array}{r} ๔ \overline{) ๒๔} \\ \underline{๖} \end{array}$$

แต่ $๒๕ = ๒๔ + ๑$

เพราะฉะนั้น ถ้าจะแบ่ง ๒๕ ออกเป็น ๔ ส่วนก็
คงได้ ๖ กับมีเศษเหลืออยู่ ๑

$$๒๕ = \textcircled{๖} \textcircled{๖} \textcircled{๖} \textcircled{๖} \textcircled{๑}$$

คือ $๒๕ \div ๔ = ๖$ เหลือเศษ ๑

$$\begin{array}{r} ๔ \overline{) ๒๕} \end{array}$$

๖ เหลือเศษ ๑

ตัวอย่างที่ ๒. $๔๕ \div ๖ =$

ก่อนที่จะลงมือทำ ให้ครูเขียนสูตรคูณ มาตรา ๖ ลงบน
กระดานดำดังนี้

$$๑ \times ๖ = ๖$$

$$๒ \times ๖ = ๑๒$$

$$๓ \times ๖ = ๑๘$$

$$๔ \times ๖ = ๒๔$$

$$๕ \times ๖ = ๓๐$$

หารสั้นอย่างง่าย (มีเศษ)

๑๒๓

$$๖ \times ๖ = ๓๖$$

$$๗ \times ๖ = ๔๒$$

$$๘ \times ๖ = ๔๘$$

$$๙ \times ๖ = ๕๔$$

แล้วให้ตั้งเลขลงดังนี้ด้วย

$$\begin{array}{r} ๖ \) \ ๔๕ \\ \hline \end{array}$$

ถามนักเรียนว่าจะต้องเอาเลขจำนวนอะไรมาคูณ ๖ จึงจะได้ ๔๕
ให้นักเรียนตรวจดูในสูตรคูณมาตรา ๖ ถ้าไม่เห็นว่ามี มีแต่จำนวน ๔๒ ซึ่งจวนเท่ากับ ๔๕

ครูจึงถามว่า $๔๒ \div ๖$ ได้เท่าไร นักเรียนคงตอบว่าได้ ๗
ให้ครูเขียนตัว ๗ ลงดังนี้

$$\begin{array}{r} ๖ \) \ ๔๒ \\ \hline \end{array}$$

๗

ถามต่อไปว่าเหลือเศษเท่าไร นักเรียนคงตอบว่า ๓

$$\text{คือ } ๔๕ - ๔๒ = ๓$$

$$\begin{array}{r} ๖ \) \ ๔๕ \\ \hline \end{array}$$

๗ เหลือเศษ ๓

วันนี้แล้วครูควรทำเลขตั้งวิธีข้างบนนี้

ให้นักเรียน

ดูเป็นตัวอย่าง บน กระดานดำ

จนกว่าจะเข้าใจดีทุกคน

ภายหลังจึงให้ทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

กับให้เขียนสูตรคูณ

มาตราบนั้น ๆ ถ้ากับด้วยทุกครึ่งไป จนกว่าจะชำนาญดี

แบบฝึกหัดที่ ๓๐

(๑) $๑๘ \div ๒ =$, $๑๗ \div ๒ =$, $๑๓ \div ๒ =$

(๒) $๑๔ \div ๓ =$, $๒๐ \div ๓ =$, $๒๕ \div ๓ =$

(๓) $๑๗ \div ๔ =$, $๒๓ \div ๔ =$, $๓๗ \div ๔ =$

(๔) $๑๘ \div ๕ =$, $๓๘ \div ๕ =$, $๔๘ \div ๕ =$

(๕) $๒๗ \div ๖ =$, $๓๘ \div ๖ =$, $๕๗ \div ๖ =$

(๖) $๒๖ \div ๗ =$, $๕๔ \div ๗ =$, $๖๘ \div ๗ =$

(๗) $๓๖ \div ๘ =$, $๔๖ \div ๘ =$, $๖๒ \div ๘ =$

(๘) $๓๑ \div ๙ =$, $๖๐ \div ๙ =$, $๘๘ \div ๙ =$

บทที่ ๓๑ หารสั้น

คำอธิบายวิธีสอน

ให้ครูสอนวิธีทำเลขหารสั้นตั้งตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑. $๒๕๖ \div ๒ =$

ชั้นที่ ๑.

$$๒ \div ๒ = ๑$$

ให้เขียนดังนี้ $๒ \overline{) ๒๔๐}$

๑

ชั้นที่ ๒.

$$๔ \div ๒ = ๒ \text{ เหลือเศษ } ๑$$

$$(๒ \times ๒ = ๔)$$

$$(๔ - ๔ = ๐)$$

ให้เขียนดังนี้ $๒ \overline{) ๒๔๐}$

๑๒

ชั้นที่ ๓.

ในชั้นที่ ๒ เหลือเศษ ๑

$$\text{ก็ } ๑ \text{ คูณ } ๑๐ = ๑๐$$

$$๑๐ + ๒ = ๑๒$$

$$๑๒ \div ๒ = ๖$$

ให้เขียนดังนี้ $๒ \overline{) ๒๔๐}$

๑๒๐

สรุป ๑๒๐

๑๒๖

เลข มุล ศึกษา

ตัวอย่างที่ ๒.

$$๑๘๘ \div ๒ =$$

ขั้นที่ ๑.

๑ $\div$ ๒ ทหารไม่ได้

$$\begin{array}{r} \text{ให้เขียนดังนี้} \quad ๒ \overline{) ๑๘๘} \\ ๐ \end{array}$$

ขั้นที่ ๒.

$$\text{เอา } ๑๘ \div ๒ = ๙$$

$$\text{ลงตัว ๙ ให้เขียนดังนี้} \quad \begin{array}{r} ๒ \overline{) ๑๘ | ๘} \\ ๐๙ \end{array}$$

ขั้นที่ ๓.

$$๘ \div ๒ = ๔$$

$$\begin{array}{r} \text{ให้เขียนดังนี้} \quad ๒ \overline{) ๑๘ | ๘} \\ ๐๙ \quad ๔ \end{array}$$

ตอบ ๙๔.

ตัวอย่างที่ ๓.

$$๕๐๕ \div ๕ =$$

ขั้นที่ ๑.

$$๕ \div ๕ = ๑ \text{ เหลือเศษ ๐.}$$

$$\begin{array}{r} ๑ \\ ๕ \overline{) ๕ | ๐๕} \\ ๐ \end{array}$$

๗๓ ๓ ๒.

$$๑๐ \div ๕ = ๒ \text{ เหลือเศษ } ๒.$$

$$\begin{array}{r} ๒ \\ ๕ \overline{) ๑๐} \\ \underline{๑๐} \end{array}$$

๗๔ ๓ ๓.

$$๒๕ \div ๕ = ๕$$

$$\begin{array}{r} ๕ \\ ๕ \overline{) ๒๕} \\ \underline{๒๕} \end{array}$$

ตอบ ๑๒๖.

แบบฝึกหัดที่ ๓๑

- (๑) $๒๒๖ \div ๒ =$, $๔๐๘ \div ๒ =$, $๓๖๔ \div ๒ =$
 (๒) $๓๖๘ \div ๓ =$, $๔๘๘ \div ๓ =$, $๖๐๘ \div ๓ =$
 (๓) $๔๘๐ \div ๔ =$, $๓๒๘ \div ๔ =$, $๕๖๘ \div ๔ =$
 (๔) $๖๕๕ \div ๕ =$, $๕๗๕ \div ๕ =$, $๔๕๐ \div ๕ =$
 (๕) $๓๖๖ \div ๖ =$, $๒๕๘ \div ๖ =$, $๔๘๘ \div ๖ =$
 (๖) $๗๒๑ \div ๗ =$, $๖๓๗ \div ๗ =$, $๕๘๕ \div ๗ =$
 (๗) $๘๐๘ \div ๘ =$, $๖๔๐ \div ๘ =$, $๗๓๖ \div ๘ =$
 (๘) $๑๘๘ \div ๘ =$, $๒๘๘ \div ๘ =$, $๖๕๗ \div ๘ =$

บทที่ ๓๒ การสั้น (มีเศษ)

คำอธิบาย วิธี สอน

ถ้าคัมภ์ ให้ครูลงมือสอนวิธีการสั้นอย่างมีเศษที่ยากขึ้น
ทั้ง ตัวอย่าง ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ ๑. $๗๓๗ \div ๒ =$

$$๗ \div ๒ = ๓ \text{ (เหลือเศษ ๑)} \quad ๒ \overline{) ๗๓๗} \\ \underline{๖} ๓$$

$$๑๓ \div ๒ = ๖ \text{ (เหลือเศษ ๑)} \quad ๒ \overline{) ๗๓๗} \\ \underline{๑๒} ๗$$

$$๑๗ \div ๒ = ๘ \text{ (เหลือเศษ ๑)} \quad ๒ \overline{) ๗๓๗} \\ \underline{๑๖} ๗$$

๓๖๘ เหลือเศษ ๑.

ตอบ ๓๖๘ เหลือเศษ ๑.

ตัวอย่างที่ ๒. $๓๖๙ \div ๖ =$

$$๓ \div ๖ \text{ (หารไม่ได้)} \quad ๖ \overline{) ๓๖๙} \\ \underline{๐} ๙$$

$$๓๖ \div ๖ = ๖ \text{ (ไม่เหลือเศษ)} \quad ๖ \overline{) ๓๖๙} \\ \underline{๓๖} ๙$$

๐๖

หารสั้น (มีเศษ)

๑๒๙

$$๙ \div ๖ = ๑ \text{ (เหลือเศษ ๓)}$$

$$๖ \overline{) ๓๖๙}$$

$$\underline{\underline{๐๖๑ \text{ เหลือเศษ ๓}}}$$

ตอบ ๖๑ เหลือเศษ ๓.

ตัวอย่างที่ ๓.

$$๒๗๐๕ \div ๙ =$$

$$๒ \div ๙ \text{ (หารไม่ได้)}$$

$$๙ \overline{) ๒๗๐๕}$$

$$๒๗ \div ๙ = ๓ \text{ (ไม่เหลือเศษ)}$$

$$๙ \overline{) ๒๗๐๕}$$

$$๐ \div ๙ = ๐$$

$$๙ \overline{) ๒๗๐๕}$$

ให้ลงตัว ๐.

$$๕ \div ๙ \text{ (หารไม่ได้)}$$

$$๙ \overline{) ๒๗๐๕}$$

ให้ลงตัว ๐ ชักเอา ๕ ออกมาเป็นเศษ.

$$\underline{\underline{๓๐๐ \text{ เหลือเศษ ๕}}}$$

ตอบ ๓๐๐ เหลือเศษ ๕.

แบบฝึกหัดที่ ๓๒.

(๑) $๓๕๑ \div ๒ =$, $๑๙๘๐ \div ๒ =$, $๗๐๔๘ \div ๒ =$

(๒) $๕๗๐ \div ๓ =$, $๑๕๗๕ \div ๓ =$, $๘๐๙๑ \div ๓ =$

๑๓๐

เลข มวล ศึกษา

$$(๓) \quad ๒๔๔ \div ๔ =, \quad ๑๖๘๐ \div ๔ =, \quad ๙๒๓๕ \div ๔ =$$

$$(๔) \quad ๕๐๕ \div ๕ =, \quad ๑๗๙๕ \div ๕ =, \quad ๗๓๕๒ \div ๕ =$$

$$(๕) \quad ๗๙๘ \div ๖ =, \quad ๑๘๑๘ \div ๖ =, \quad ๘๔๐๗ \div ๖ =$$

$$(๖) \quad ๙๑๗ \div ๗ =, \quad ๑๕๓๕ \div ๗ =, \quad ๙๐๕๐ \div ๗ =$$

$$(๗) \quad ๙๐๔ \div ๘ =, \quad ๑๓๔๖ \div ๘ =, \quad ๘๐๘๐ \div ๘ =$$

$$(๘) \quad ๙๙๐ \div ๙ =, \quad ๑๔๖๔ \div ๙ =, \quad ๘๑๐๙ \div ๙ =$$

$$(๙) \quad ๕๖๕๓ \div ๖ =, \quad ๗๐๔๑ \div ๗ =, \quad ๑๗๘๐ \div ๘ =$$

$$(๑๐) \quad ๙๐๕๖ \div ๖ =, \quad ๑๙๔๑ \div ๙ =, \quad ๘๗๕๖ \div ๙ =$$

บทที่ ๓๓ วิธีตรวจคูณและหาร

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๗๖ \times ๖ =$$

๗๖

๖

ตอบ

๔๕๖

ทำอย่างไรจึงจะรู้ได้ว่าผลคูณที่ตอบนี้ จะถูกต้องหรือไม่
วิธีตรวจ. เขาตัวคูณ หาร จำนวนเลขที่ตอบนี้

วิธีตรวจคูณและหาร

๑๓๑

ก็ ๖ หาร ๔๕๖

$$\begin{array}{r} ๖ \overline{) ๔๕๖} \\ ๓๖ \end{array}$$

ดังนั้นนักเรียนจะเห็นว่า ๓๖ ซึ่งเป็นเลขตอบนั้นก็คือ ตัวตั้ง
ของ เลขซึ่ง ทำมา แล้วใน ตัว อย่าง ที่ ๑ เมื่อเช่นนี้

ก็รู้ได้ว่า จำนวน ที่ ตอบ ใน การ คูณ นั้น คง ถูก

ตัวอย่างที่ ๒. $๓๕๗ \times ๘ =$

$$๓๕๗ \times ๘$$

๘

ตอบ ๒๘๕๖

ที่ ตอบ ดังนี้ จะ ถูก ต้อง หรือ ไม่.

วิธีตรวจ. ให้เอา ๘ ซึ่งเป็น ตัวคูณ มา หาร ๒๘๕๖

ซึ่งเป็น เลข ตอบ

$$\begin{array}{r} ๘ \overline{) ๒๘๕๖} \\ ๓๕๗ \end{array}$$

เลข ตอบ ๓๕๗ นี้ ก็คือ เลขตั้ง ในการ คูณ ข้างบนนั่นเอง

เพราะฉะนั้นก็ทราบได้ว่า เลข ตอบ ที่คุณได้นั้น ก็ ถูก

กฎ ถ้า ขยาย จะ ตรวจ ดูว่า ผล ซึ่ง คุณ ได้นั้น จะ ถูกต้อง
หรือไม่ ให้ เขา ตัว คุณ หาร ผล ที่ คุณ ได้ ถ้า ได้ ตอบ เท่า
กับ เลข ตั้ง ผล ที่ คุณ ก็ ถูก

ตัวอย่างที่ ๓.

$$๔๕๖ \div ๖ =$$

$$\begin{array}{r} ๖ \overline{) ๔๕๖} \end{array}$$

ตอบ

๗๖

ทำอย่างไรจึงจะรู้ได้ว่า ผล ที่ หาร ได้นั้น ถูก ต้อง หรือไม่.
วิธี ตรวจ. ให้ เขา ตัว หาร มา คูณ ผล ที่ หาร ได้ ดังนี้

$$๗๖ \times ๖$$

$$\begin{array}{r} ๖ \\ \hline \end{array}$$

ตอบ

๔๕๖

ถ้า จำนวน ที่ คุณ ได้ ตรง กับ เลข ตั้ง ก็ รู้ เป็น แน่ ว่า จำนวน
ที่ หาร ได้นั้น ถูก.

ตัวอย่างที่ ๔.

$$๒๘๕๔ \div ๘ =$$

๘) ๒๘๕๖

ตอบ

๓๕๗ เหลือเศษ ๓.

ที่ตอบ ดังนี้ จะถูก ต้อง หรือไม่.

วิธี ตรวจ. ให้เอาตัวหารคูณเลขตอบ คือ ๓๕๗×๘
 คงได้ ๒๘๕๖ แล้วให้เอาเศษ ๓ ที่หารไม่ได้ นั้นประสมเข้า
 ด้วย ก็คงได้ $๒๘๕๖ + ๓ = ๒๘๕๙$ ซึ่งตรงกันกับเลขตั้ง
 เมื่อเขียนเลขตอบในการหารนั้น ก็ถูก

กฎ ที่จะตรวจดูให้รู้ว่าผลซึ่งหารได้นั้น จะถูกต้องหรือไม่
 ให้เอาตัวหารคูณผลที่หารได้นั้น (ถ้ามีเศษต้องเอารวมเข้าไว้ด้วย)
 ถ้าจำนวนเลข ที่คูณได้ ตรง กัน กับ เลขตั้ง ในการ หาร จำนวน
 ที่ตอบ นั้น ก็ ถูก

แบบ ผูกหัก ที่ ๓๓.

ให้นักเรียนคิดเลขต่อไปนี้ แล้วให้ตรวจดูตามวิธี

ที่กล่าวมา แล้ว ว่า คำตอบ ของ ตน จะ ถูก ต้อง จริง หรือ ไม่

(๑) $๓๖ \times ๕ =$, $๗๘ \times ๖ =$

(๒) $๑๔๖ \times ๔ =$, $๓๐๙ \times ๗ =$

(๓)	$๒๑๙ \times ๙ =$,	$๑๐๘๐ \times ๔ =$
(๔)	$๓๓๘ \times ๗ =$,	$๗๐๙ \times ๘ =$
(๕)	$๕๐๕ \times ๓ =$,	$๓๐๙๔ \times ๒ =$
(๖)	$๑๘๐ \div ๕ =$,	$๕๘๔ \div ๔ =$
(๗)	$๑๕๓๓ \div ๗ =$,	$๔๓๒๐ \div ๔ =$
(๘)	$๓๐๕๗ \div ๖ =$,	$๗๐๙๑ \div ๘ =$
(๙)	$๑๐๑๐ \div ๙ =$,	$๓๙๕๗ \div ๗ =$
(๑๐)	$๙๐๑๙ \div ๓ =$,	$๕๖๙๐ \div ๖ =$

จบภาคที่ ๑

แบบสอบข้อภาคที่ ๒

- (๑) ปณิกเรือนสามหลัง สิ้นเงิน ๘๔๙๐ บาท ถ้า
ปณิกหลังเดียวจะ ต้องเสียเงินเท่าใด
- (๒) ถ้าขายควาย ๘ ตัว ได้เงิน ๖๘๐ บาท จะเป็นขาย
ควายตัว ละเท่าใด

- (๓) ถ้าจากเงิน ๘๖๔ บาท ให้แก่คน ๘ คน ๆ ละเท่า ๆ กัน จะได้เงินคนละเท่าใด
- (๔) $๔๐๕๓ \div ๗ = ๕.๗$ ขยาย จะรู้ว่า เลข คอมนักวาง จะเป็น ตัวอะไร
- (๕) $๙๙๓๖ \div ๙ = ๑.๑$ ให้เขียนเลข ๒ ตัวที่ขาดนั้นเติมลงให้ครบ
- (๖) ในเวลา ๙ เดือน พยายามเงินได้ ๓๓๖๖ บาท ถ้าคิดเฉลี่ยจะเป็นหาได้เดือนละเท่าใด
- (๗) ชาวนาคนหนึ่งขายข้าว ๓๑๕ ถังหมดใน ๗ วัน ถ้าคิดเฉลี่ย ในวันเดียวจะขายข้าวได้กี่ถัง
- (๘) มีสมุดอย่างเดียวกันอยู่ ๖ เล่ม ถ้านับหน้ารวมกันทั้งหมด ได้ ๕๗๐ หน้าดังนี้ ถ้าเล่มเดียวจะมีหน้ากี่หน้า
- (๙) ลูกจ้าง ๘ คน ทำการตลอดปี ได้ค่าจ้างรวมหมดด้วยกัน ๒๕๒๐ บาท ถ้าคนเหล่านี้ได้เท่า ๆ กัน จะได้เงินคนละเท่าใด
- (๑๐) ในโรงเรียนหนึ่ง มีนักเรียน ๒๙๕ คน แบ่ง

เป็น ๕ ชั้น ๆ ละเท่า ๆ กันดังนี้ ในชั้นหนึ่ง ๆ
จะมีนักเรียนกี่คน

(๑๑) $๓๕๖ \times ๘ \div ๘ =$

(๑๒) นายสุขขายผ้า ๖ คัด ๆ ละ ๘๕ บาท เงินที่ได้
นั้นเอาไปซื้อควาย ๕ คัด ดังนี้ อยากจะรู้ว่า ควาย
ที่ซื้อมาเป็นราคาตัวละเท่าใด

(๑๓) พ่อค้าผู้หนึ่งซื้อหนังสือเงิน ๗๒๘ บาท แล้ว
ขายเล่มละ ๓ บาทเท่า ๆ กัน ถามว่าพ่อค้าซื้อ
หนังสือมากี่เล่ม

(๑๔) เรือเช่า ๘ ลำ บรรทุกเข้ามา ๕๗๖ เกวียนดังนี้
ถ้าเรือเช่า ลำเดียวจะบรรทุกเข้ามาได้กี่เกวียน

(๑๕) $๔๐๘ \times ๘ \div ๘ =$

(๑๖) ชาวสวนผู้หนึ่งมีเงินอยู่ ๓๐๔๐ บาท ให้ลูกเสีย
๒๘๐ บาท ที่เหลืออยู่นั้นเอาไปซื้อแหวน ๖ วงราคา
เท่า ๆ กันดังนี้ แหวนวงหนึ่ง ๆ จะเป็นราคาเท่าใด

(๑๗) ไม้ขีดไฟ ๗ กติก มีไม้ขีดไฟรวมกัน ๙๖๖ ชิ้น
ถ้ากติกเดียวจะมีไม้ขีดไฟกี่ชิ้น

แบบ สอบข้อภาค ที่ ๒

๑๓๗

(๑๘) $๕๔๐๗ \div ๘ =$ ๓. มีเศษ. ให้คิด เศษ ที่ยังขาด
เต็มลงให้ครบ

(๑๙) $๑๓๔๖ \times ๗ \div ๘ =$

(๒๐) นายแจ่ม มีเงิน อยู่ ๘๐๐๐ บาท แจกให้ลูก ๓ คน ๆ
ละ ๓๖๐ บาท ซื้อเรือลำหนึ่ง ๔๘๐ บาท และ
ปลูกเรือน ๕ หลัง ราคา เท่า ๆ กัน ก็พอหมดเงิน พอที่
ดังนี้จะเป็น ราคา เรือนหลัง ละเท่าใด

บทที่ ๓๔ มาตราเงิน

เหรียญต่าง ๆ

ทอง เหรียญ ทศ เป็นราคา ๑๐ บาท

เงิน เหรียญ บาท, เหรียญ สอง สลึง,
เหรียญ สลึง

ทองขาว เหรียญ ๑๐ สดางค์, เหรียญ ๕ สดางค์

ทองแดง เหรียญ ๑ สดางค์

รูป เหรียญ สดางค์

เขียน เท่า กว้าง

ด้าน หน้า

ด้าน หลัง

ด้าน หน้า

ด้าน หน้า

คำอธิบายวิธีสอน

๑ บาท = ๑๐๐ สตางค์

- (๑) ข้อสำคัญที่ครูควรจะสอนให้นักเรียนจำไว้ให้
แม่นยำก็คือ

๑๐๐ สตางค์ = ๑ บาท

เพราะฉะนั้น ๒๐๐ „ = ๒ „

„ ๓๐๐ „ = ๓ „

„ ๔๐๐ „ = ๔ „

„ ๕๐๐ „ = ๕ „

๑ บาท ๑ บาท

- (๒) ให้นักเรียนฝึกหัดวิธีแยกเงินสตางค์ ดังตัวอย่าง

ต่อไปนี้

ให้ครูเขียนลงบนกระดานดำดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑.

๑๒๕ สตางค์ เป็นเงินกี่บาท.

๑๒๕ = ๑๐๐ + ๒๕

= ๑ บาท + ๒๕ สตางค์

ตอบ ๑ บาท ๒๕ สตางค์

ตัวอย่างที่ ๒.

๓๓๔ สตางค์ เป็นเงินกี่บาท.

$$๓๓๔ = ๓๐๐ + ๓๔$$

$$= ๓ บาท + ๓๔ สตางค์$$

ตอบ ๓ บาท ๓๔ สตางค์

(๓) เมื่อนักเรียนเข้าใจวิธีแยกเงินสตางค์ดีแล้ว ก็ให้คิดเลขในใจดังตัวอย่างต่อไปนี้

(๑) ๒๑๕ สตางค์ เป็นกี่บาท

(๒) ๓๒๕ ,, ,,

(๓) ๔๑๐ ,, ,,

และ

(๑) ๓ บาท ๑๐ สตางค์ เป็นกี่สตางค์

(๒) ๕ ,, ๒๐ ,, ,,

(๓) ๔ ,, ๗๕ ,, ,,

มาตรา เงิน

๑๔๑

แบบ ผกหค ท ๓๔.

(๑) จงคิดสตางค์ต่อไปนี้เป็น บาท กับ สตางค์.

(๑)	๑๗๐	สตางค์	เป็นเงิน	บาท
(๒)	๒๙๐	"	"	"
(๓)	๑๕๐	"	"	"
(๔)	๓๖๐	"	"	"
(๕)	๔๗๕	"	"	"
(๖)	๙๒๕	"	"	"
(๗)	๗๐๘	"	"	"
(๘)	๔๐๐	"	"	"
(๙)	๒๕๐	"	"	"
(๑๐)	๓๑๕	"	"	"

(๒) จง กระจายเงินบาท กับ สตางค์ต่อไปนี้เป็น สตางค์

(๑)	๓	บาท	๕๐	สตางค์	เป็น	สตางค์
(๒)	๒	"	๗๕	"	"	"
(๓)	๕	"	๒๕	"	"	"

(๔)	๖ บาท ๔๐ สตางค์	๕ บาท ๕๐ สตางค์
(๕)	๒ " ๒๐ " "	" " "
(๖)	๓ " ๑๘ " "	" " "
(๗)	๗ " ๘ " "	" " "
(๘)	๙ " ๕ " "	" " "

บทที่ ๓๕ วิธีเขียนเงินบาทและสตางค์

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ให้ครูเขียนจำนวนเงินบาท สตางค์ดังต่อไปนี้ ลงบนกระดานดำ

๒ บาท ๒๕ สตางค์ คือ

๒๒๕ สตางค์ หรือถ้าจะเขียนให้สั้นก็เขียนดังนี้

๒.๒๕ บาท

ให้ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า เครื่องหมายจุด (.) ซึ่งอยู่ในระหว่างตัวเลขนั้น ใช้สำหรับให้รู้ว่าจำนวนที่อยู่ข้างซ้ายมือ คือ ข้างหน้า เป็นเงินบาท จำนวนที่อยู่ข้างขวามือ

วิธีเขียนเงินบาทและสตางค์

๑๔๓

คือข้างหลังของลูก เป็นเงินสตางค์ ทั้งตัวอย่างต่อไปนี้

๓.๕๐ บาท คือ เงิน ๓ บาท ๕๐ สตางค์

๒.๗๕ „ „ ๒ „ ๗๕ „

๕.๐๘ „ „ ๕ „ ๐๘ „

ครูจึงบอกให้นักเรียนจำไว้ว่า จำนวนข้างขวาสุดที่เป็นเงินสตางค์นั้น ต้องมีเลข ๒ ตัวเสมอ เช่นในตัวอย่างที่สี่นั้น เงิน ๕ บาท ๘ สตางค์ ถ้าจะเขียน ๕.๘ บาท ดังนี้ ก็จะกลายเป็นเงิน ๕ บาท ๘๐ สตางค์ไป เหตุฉะนั้นจำต้องเขียน ๕.๐๘ บาท ดังนี้จึงจะถูก

(๒) ถ้านักเรียนเข้าใจข้อที่สอนมาดีแล้ว ให้ครูเขียนจำนวนเงินลงบนกระดานดำ ทั้งตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วให้นักเรียนบอกจำนวนเงินด้วยปากเปล่า

๑.๗๕ บาท (ให้อ่านว่า ๑ บาท ๗๕ สตางค์)

๓.๕๕ „ („ „ ๓ „ ๕๕ „)

๕.๐๘ „ („ „ ๕ „ ๐๘ „)

๕.๙๐ „ („ „ ๕ „ ๙๐ „)

๗.๐๗ บาท (ให้ชื่อว่า ๗ บาท ๗ สตางค์)

๗.๗๐ „ („ „ ๗ „ ๗๐ „)

๑๐.๕๐ „ („ „ ๑๐ „ ๕๐ „)

๑๐.๐๕ „ („ „ ๑๐ „ ๕ „)

แบบฝึกหัดที่ ๓๕.

(๑) ให้ครูเขียนจำนวนเงินต่อไปนี้ลงบนกระดานดำ แล้ว

ให้นักเรียนอ่านให้ถูกต้อง

๓.๔๕ บาท ๕.๐๕ บาท ๗.๕๐ บาท

๑๐.๐๕ บาท ๒๐.๒๕ บาท ๕๐.๑๐ บาท

๑๗.๑๗ บาท ๒๕.๗๕ บาท ๑๐๐.๑๐ บาท

๑.๐๑ บาท ๑๑.๑๐ บาท ๑๐๑.๕๑ บาท

(๒) ให้ครูอ่านจำนวนเงินต่อไปนี้ แล้วให้นักเรียนเขียน

ตอบอย่างย่อ

๕ บาท ๕ สตางค์	๗๐ บาท ๗๕ สตางค์
๗ .. ๗๐ ..	๑๕ .. ๗๐ ..
๑๐ .. ๑๕ ..	๒๐๐ .. ๒๐ ..
๑๐๐ .. ๑๐ ..	๕๐ .. ๑ ..
๗๕ ..	๑๕ .. ๕๑ ..
๗๐ .. ๗ ..	๑๗ .. ๗ ..

บทที่ ๓๖ วิธีบวกลบเงินบาทและสตางค์

คำอธิบาย วิธี สอน

- (๑) ให้ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า วิธี บวก และ ลบ
 มาตรา เงิน บาท กับ สตางค์ ก็เป็นวิธี อย่าง เดียว กัน
 กับบวก ลบ จำนวน เลข ตามัญตาม ก็ได้ เรียน มา แล้ว

ตัวอย่างที่ ๑.

$$๒.๑๐ \text{ บาท} + ๓.๓๕ \text{ บาท} + ๕.๗๕ \text{ บาท} = \text{เท่าใด}$$

ให้ครูเขียน ลง บน กระดาษ คำ ดังนี้

	บาท	ต่างกั
๒๑๐	๒	๑๐
๓๓๕	๓	๓๕
<u>๕๗๕</u>	๕	๗๕
<u>๑๑๒๐</u>	๑๑	๒๐

ตอบ ๑๑ บาท ๒๐ ต่างกั (หรือ ๑๑-๒๐ บาท)

ตัวอย่างที่ ๒.

๓-๒๕ บาท - ๑-๓๖ บาท = เท่าใด

ให้ครูเขียน ลง บน กระดาษ คำ ดังนี้

	บาท	ต่างกั
๓๒๕	๓	๒๕
<u>๑๓๖</u>	๑	๓๖
<u>๑๘๙</u>	๑	๘๙

ตอบ ๑ บาท ๘๙ ต่างกั (หรือ ๑-๘๙ บาท)

ตัวอย่างที่ ๓.

นายแจ่มมีเงินอยู่ ๑๐ บาท ไร่ไปเสีย ๔ บาท

๗๕ ต่างกั จะคงเหลือเงินเท่าใด

วิธีบวกลบเงินบาท และ สตางค์

๑๔๗

(คือ ๑๐ บาท — ๔.๗๕ บาท)

๑๐	๐๐
๔	๗๕
๕	๒๕

บ.	สต.
๑๐	๐๐
๔	๗๕
๕	๒๕

ตอบ ๕ บาท ๒๕ สตางค์ (หรือ ๕.๒๕ บาท)

- (๒) ให้ครูแนะนำให้นักเรียนทำเลขตามตัวอย่างข้างบนนี้บนกระดาน
คำจนกว่าจะเข้าใจดี แล้วจึงให้ฝึกหัดทำเลขตั้ง
ต่อไป

แบบฝึกหัดที่ ๓๖.

(ก)

- (๑) ๑๗.๐๗ บาท + ๓๑.๐๓ บาท + ๖๑.๙๐ บาท = เท่าใด
(๒) นายแดงมีเงินอยู่ ๕๑ บาท ๑๕ สตางค์ นายขาวมี
๗๙ บาท ๒๕ สตางค์ นายดำมี ๑๐๑ บาท รวม
ทั้งสามคนจะมีเงินเท่าใด
(๓) แม่ค้าขายผักคนหนึ่งขายอยู่ ๓ วัน วันที่ ๑ ขาย
ได้ ๓๗ บาท ๑๕ สตางค์ วันที่ ๒ ขายได้ ๒๗ บาท

๒๗ สตางค์ วันที่ ๓ ขายได้ ๑๙ บาทถ้วน ดังนั้น
รวมทั้งสิ้นจะเป็นขายของได้เงินเท่าใด

- (๔) ชาวนาคนหนึ่ง ซื้อเครื่องใช้ ในการทำนา คือ โถ ๑๐
คันเป็นเงิน ๓๐ บาท ๒๗ สตางค์ เขี่ย ๑๐ แฉ่น
เป็นเงิน ๘ บาท ๑๗ สตางค์ ผาด ๑๐ อันเป็นเงิน
๑๐ บาท ๗๕ สตางค์ รวมทั้งสิ้นเป็นเงินเท่าใด

- (๕) ร้านขายหนังสือแห่งหนึ่ง ขายหนังสือได้ ๕ เล่ม ราคา
ต่าง ๆ กัน เล่มที่หนึ่งขายได้ ๑๙ บาท ๑๙ สตางค์
เล่มที่สอง ๑๗ บาท ๑๓ สตางค์ เล่มที่สาม ๖ บาท
๕๙ สตางค์ เล่มที่สี่ ๗ บาท ๒๐ สตางค์ เล่ม
ที่ห้า ๓ บาท ๗๕ สตางค์ รวมราคาหนังสือทั้ง
๕ เล่มเป็นเงินเท่าใด

- (๖) ๗๘.๘๕ บาท + ๑๓.๔๕ บาท + ๑๒.๔๗ บาท = เท่าใด

- (๗) เด็กนักเรียนคนหนึ่ง ซื้อหนังสืออ่านเล่มหนึ่ง ราคา ๒ บาท
๗๕ สตางค์ ค่ารถเล่มหนึ่งราคา ๑ บาท ๕๐ สตางค์
กระดาษขรมอนเล่มหนึ่งราคา ๗๕ สตางค์ คืนด้วย
ต้องแห่งราคา ๑๙ สตางค์ รวมทั้งสิ้นเป็นเงินเท่าไร

- (๘) แม่ค้าผู้หนึ่ง ขายมะม่วงได้เงิน ๑๐ บาท ๓๗ สตางค์
มังคุด ๒๙ บาท ๖๓ สตางค์ ทุเรียน ๗๕ บาท
๕๐ สตางค์ รวมทั้งสิ้นแม่ค้าผู้นั้น ได้เงินเท่าใด
- (๙) ถ้าจะไปเมืองราชบุรี แต่ผู้เดียวจะ ต้องเสียเงิน ดังนี้ คือ
ค่ารถไฟทั้งขาไปขากลับ ๑๑ บาท ๕๐ สตางค์ ค่า
รถม้า ๔ บาท ๒๕ สตางค์ ค่าเรือจ้าง ๗๕ สตางค์
ค่าเช่าที่พัก และค่าอาหาร ๑๐ บาท ๗๕ สตางค์
รวมทั้งสิ้น จะต้องเสียเงินเท่าใด
- (๑๐) ลูกจ้าง ๓ คน รวมกันรับจ้างทำงานอยู่ ๔ วัน
วันที่ ๑ ได้ค่าจ้าง ๔ บาท ๕๐ สตางค์ วันที่ ๒
ได้ ๓ บาท ๒๕ สตางค์ วันที่ ๓ ได้ ๔ บาท
๗๕ สตางค์ วันที่ ๔ ได้ ๓ บาท ๓๕ สตางค์ รวม
ทั้งสี่วัน ลูกจ้างทั้ง ๓ คนนั้นได้เงินเท่าใด
- (๑๑) $๗๔.๑๕ \text{ บาท} + ๗๕.๕๐ \text{ บาท} + ๖๐.๓๕ \text{ บาท} = \text{เท่าใด}$
- (๑๒) $๕๙.๓๐ \text{ บาท} + ๔๕.๕๐ \text{ บาท} + ๔๐.๐๕ \text{ บาท} = \text{เท่าใด}$
- (๑๓) ซื้อผ้า ๓ ม้วน ม้วนหนึ่ง ราคา ๒ บาท ๕๐ สตางค์

มีหนึ่งราคา ๕ บาท ๒๕ สตางค์ อีกมีหนึ่งราคา
๔ บาท ๑๕ สตางค์ รวมทั้ง ๓ มีนจะเป็นเงินเท่าใด

- (๑๔) เด็กคนหนึ่ง มีเงินอยู่ ๔๕ บาท ๙๓ สตางค์ พ่อ
ให้อีก ๕ บาท ๒๕ สตางค์ รวมทั้งสิ้นเด็กคนนั้น
มีเงินเท่าใด

- (๑๕) * ชาวนาคนหนึ่ง ขายข้าวสารได้เงิน ๕๗ บาท ๕๙
สตางค์ แล้วเอาเงินนี้ ไป ลงทุนซื้อไม้ ไม้มา ขายได้
กำไรอีก ๑๗ บาท ๗ สตางค์ รวมทั้งสิ้นชาวนา
ผู้นั้น มีเงินเท่าใด

(๖)

- (๑) ๙๐๐.๐๙ บาท - ๔๐.๔๐ บาท = เท่าใด
(๒) ๗๕.๗๕ บาท - ๑๐.๔๐ บาท = เท่าใด
(๓) แม่มีเงินอยู่ ๘๐ บาท ๗๕ สตางค์ ถ้าใช้ไปเสีย
๑๐ บาท ๙๐ สตางค์ จะคงเหลือเงินเท่าใด
(๔) พ่อค้าคนหนึ่ง ลงทุนซื้อข้าวสิ้นเงิน ๗๐๘ บาท ๕๐ สตางค์
ถ้าเขาเข้านั้น ไปขายได้เงิน ๗๕๐ บาท จะได้กำไร
เท่าใด

- (๕) เด็กคนหนึ่งมีเงินอยู่ ๕ บาท ๗๕ สตางค์ ถ้าซื้อของกินเสีย ๑ บาท ๙๐ สตางค์ จะคงเหลือเงินเท่าใด
- (๖) ๓๑.๒๓ บาท - ๕.๒๙ บาท = เท่าใด
- (๗) ดุงมีเงินอยู่ ๙๐ บาท ๑๙ สตางค์ ให้ถูกเสีย ๓ บาท ๗ สตางค์ จะคงเหลือเงินเท่าใด
- (๘) นายท้อมมีเงินอยู่ ๗๐ บาท ๙ สตางค์ ใช้ไปเสีย ๕ บาท ๗๐ สตางค์ ให้น้องชายเสีย ๓ บาท ๑๙ สตางค์ นายท้อมจะคงเหลือเงินเท่าใด
- (๙) ๓๑.๒๕ บาท + ๑๕.๒๐ บาท - ๔๖.๔๕ บาท = เท่าใด
- (๑๐) เงินผู้หนึ่งขายของได้เป็นเงิน ๔๕ บาท ๑๖ สตางค์ ได้กำไร ๒๕ บาท ๖ สตางค์ อยากจะรู้ว่าเงินผู้นั้นลงทุนเท่าใด
- (๑๑) นายทองมีเงิน ๙๕ บาท ให้พี่ชายเสีย ๒๐ บาท ๑๐ สตางค์ ให้น้องสาวเสีย ๓๐ บาท ๒๕ สตางค์ นายทองจะคงเหลือเงินอยู่เท่าใด
- (๑๒) นายเฮมซื้อหมวกใบหนึ่งราคา ๒๐ บาท ๕๐ สตางค์ ซื้อเสื้อยืดอีกใบใน ๖ ตัว ราคา ๗ บาท ๗๕ สตางค์ แต่

นายเฮมมีเงินอยู่เพียง ๒๕ บาทเท่านั้น อยากจะรู้ว่า
 ว่ายังขาดเงินอีกเท่าใด

(๑๓) แม่เจิมซื้อมะม่วงไปขายราคา ๕๐ บาท ได้กำไร
 ๒๕ บาท ๓๐ สตางค์ อยากจะรู้ว่า แม่เจิม ลงทุน
 ซื้อมาเท่าใด

(๑๔) นายแดงไปค้ากล้วยไข่ ซื้อกล้วยไข่ ถ้ำหนึ่งเป็นราคา
 ๑๐๐ บาท ครั้นมาถึงกรุงเทพฯ ฯ นายแดงขายกล้วย
 หมดทั้ง ถ้ำ ได้เงิน ๙๒ บาท ๗๕ สตางค์ อยากจะ
 รู้ว่า นายแดงได้กำไรหรือขาดทุนเท่าใด

(๑๕) ชายผู้หนึ่งไปทำการได้เงินเดือน ๆ ละ ๙๐ บาท ต้อง
 เสียค่าอาหารเสียเดือน ละ ๒๕ บาท ค่าเช่าห้อง
 ๔ บาท ๕๐ สตางค์ ค่าซักเสื้อผ้า ๑ บาท ๗๕ สตางค์
 ดังนั้นจะเหลือเงิน เดือน ละ เท่าใด

บทที่ ๓๗ วิธีคูณทศเงินบาทและสตางค์

คำอธิบายวิธีสอน

- (๑) ค่อยไปนี้ให้ครูสอนวิธีคูณทศเงินบาทกับสตางค์ ให้
นักเรียนเข้าใจว่า เป็นวิธีเดียวกันกับคูณทศ
จำนวนเลขสามัญ ตามที่ได้เรียนมาแล้ว

ตัวอย่างที่ ๑.

หนึ่งสิบล้อมหนึ่ง เป็นเงิน ๒ บาท ๒๕ สตางค์ ถ้า
๓ ล้อมจะเป็นเงินเท่าใด

(คือ $๒.๒๕ \text{ บาท} \times ๓ = \text{เท่าใด}$)

$$\begin{array}{r} ๒.๒๕ \times ๓ \\ \hline ๖.๗๕ \end{array}$$

บ	สต.
๒	๒๕
	๓
๖	๗๕

$\times ๓$

(ให้นักเรียนจำใส่ใจไว้ว่า ข้างขวาสุดนั้นต้อง
มีเลข ๒ ตัวเสมอ เพราะเป็นสตางค์)

ตอบ ๖ บาท ๗๕ สตางค์ (หรือ ๖.๗๕ บาท)

๑๕๔

เลขมูลศึกษา

ตัวอย่างที่ ๒.

ผ้าห่ม ๖ ผืน ๆ ละ ๖ บาท ๗๕ สตางค์ รวม
ทั้งนี้จะเป็นเงินเท่าใด

(ก๊อ ๖.๗๕ X ๖ บาท = เท่าใด)

๖.๗๕ X ๖	<table><tr><td>๖</td><td>๗๕</td></tr><tr><td>๖</td><td>๗๕</td></tr><tr><td>๔๐</td><td>๕๐</td></tr></table>	๖	๗๕	๖	๗๕	๔๐	๕๐
๖	๗๕						
๖	๗๕						
๔๐	๕๐						
๖							
๔๐.๕๐							

ตอบ ๔๐ บาท ๕๐ สตางค์ (หรือ ๔๐.๕๐ บาท)

ตัวอย่างที่ ๓.

เงิน ๓๕ บาท ๒๕ สตางค์ แจกให้เด็ก ๕ คน
จะได้คนละเท่าใด.

(ก๊อ ๓๕.๒๕ บาท ÷ ๕ = เท่าใด)

๕) ๓๕.๒๕	๕) ๓๕	<table><tr><td>๒</td><td>สต.</td></tr><tr><td>๓๕</td><td>๒๕</td></tr><tr><td>๗</td><td>๐๕</td></tr></table>	๒	สต.	๓๕	๒๕	๗	๐๕
๒	สต.							
๓๕	๒๕							
๗	๐๕							
<u>๗.๐๕</u>								

ตอบ ๗ บาท ๕ สตางค์ (หรือ ๗.๐๕ บาท)

ตัวอย่างที่ ๔.

นาฬิกา ๗ เรือน ราคา ๓๕๓ บาท ๕๐ สตางค์
เรือนหนึ่ง ๆ จะเป็นราคาเท่าใด

(คือ ๓๕๓.๕๐ บาท $\div$ ๗ = เท่าใด)

$$\begin{array}{r} ๗ \overline{) ๓๕๓.๕๐} \end{array}$$

$$\underline{๕๐.๕๐}$$

ตอบ ๕๐ บาท ๕๐ สตางค์ (หรือ ๕๐.๕๐ บาท)

- (๒) ให้ครูคิดเลขดังตัวอย่างข้างบนนี้ให้นักเรียน
ดูบนกระดานคำจนกว่าจะเข้าใจดี ครั้นแล้ว
จึงให้ทำแบบฝึกหัดซึ่งมีอยู่ต่อไป

แบบฝึกหัดที่ ๓๗

(ก)

(๑) ๓๐.๑๗ บาท $\times$ ๓ = เท่าใด

(๒) ๑๕.๑๕ บาท $\times$ ๖ = เท่าใด

- (๓) เด็กคนหนึ่งซื้อหนังสือ ๗ เล่ม ราคาเล่มละ
๓ บาท ๔๕ สตางค์ เด็กคนนั้นจะต้องเสีย
เงินเท่าใด

- (๔) มีเงินอยู่ ๕ ถัง ๆ ละ ๓๑๑ บาท ๒๗ สตางค์
รวมทั้งสิ้นเป็นเงินเท่าใด
- (๕) ชายผู้หนึ่ง ซื้อข้าวสาร ๓ หาบ ราคาหาบละ
๗ บาท ๕๖ สตางค์ รวมทั้งสิ้นเป็นเงินเท่าใด
- (๖) คาปาน ซื้อเรือ ๒ ลำ ราคาลำละ ๒๑๑ บาท
แล้วซื้อแจวอีก ๘ เถาม ราคาเถามละ ๑๑ บาท
๓๒ สตางค์ คาปานจะได้นเงินเท่าใด
- (๗) นายแก้วขายมะพร้าว ๑๑๑ ลูก ได้ราคา ลูกละ
๙ สตางค์ ดังนั้น นายแก้วจะได้เงินเท่าใด
- (๘) เด็กคนหนึ่ง ซื้อเสื้อ ๓ ตัว ราคาตัวละ ๗ บาท
๒๕ สตางค์ เด็กคนนั้นจะต้องให้เงินแก่ผู้ขาย
เท่าใด
- (๙) แม่ค้าขายผ้าถุง ๔ ผืน ราคาผืนละ ๔ บาท ๕๓
สตางค์ รวมค่าผ้าที่แม่ค้าขายได้เป็นเงินเท่าใด
- (๑๐) แม่เจียม ซื้อเสื้อแพร ๓ ตัว ราคาตัวละ ๑๑ บาท
๕๐ สตางค์ แม่เจียมจะต้องเสียเงินเท่าใด
- (๑๑) $๑๑๐ \cdot ๒๕ \text{ บาท} \times ๕ =$ เท่าใด

- (๑๒) นายแดงซื้อผ้า ๒ คืบ ราคาตัวละ ๑๒๕ บาท
๔๐ สตางค์ นายแดงจะได้นเงินเท่าใด
- (๑๓) เด็ก ๓ คน ต้เงินแจกเท่า ๆ กัน คือได้คนละ
๗ บาท ๗๕ สตางค์ รวมทั้งสิ้นเป็นเงินเท่าใด
- (๑๔) นายหันซำบเข้า ๕ เกวียน ได้ราคาเกวียนละ
๘๕ บาท ๑๕ สตางค์ นายหันจะได้เงินเท่าใด
- (๑๕) ถ้าซื้อเสื้อแขน ๓ นีน ๆ ละ ๓ บาท ๕๗ สตางค์
จะค้ของเสียเงินเท่าใด

(๒)

- (๑) ชายคนหนึ่งมีเงินอยู่ ๑๐๗ บาท ๒๔ สตางค์ ถ้า
เขาเงินนี้แบ่งให้ลูก ๒ คน จะได้คนละเท่าใด
- (๒) ๓๑๔ บาท ๓๖ สตางค์ $\div ๔ =$ เท่าใด
- (๓) $๕๑๒ \cdot ๑๒$ บาท $\div ๒ =$ เท่าใด
- (๔) $๑๑๕ \cdot ๑๕$ บาท $\div ๕ =$ เท่าใด
- (๕) นายแดงมีเงิน ๓๑๕ บาท ๕๕ สตางค์ ถ้าเขา
เงินนี้แบ่งให้หลาน ๕ คน ๆ ละเท่า ๆ กัน หลาน
จะได้เงินคนละเท่าใด

- (๖) หนูเค็มซื้อหนังสือ ๓ เล่ม ราคาเท่า ๆ กัน ขึ้น
๒๑ บาท ๔๕ สตางค์ หนูเค็มซื้อหนังสือขึ้นมา
เล่มละเท่าใด
- (๗) เด็ก ๕ คนได้เงินรวมกัน ๗๑๘ บาท ๗๕ สตางค์
ถ้าจะปันส่วนเท่า ๆ กัน จะได้เงินคนละเท่าใด
- (๘) ถ้าเขาเงิน ๑๕ บาท ๘๔ สตางค์ แจกเด็ก
๓ คน ๆ ละเท่า ๆ กัน จะได้คนละเท่าใด
- (๙) ถ้าเขาเงิน ๘๐ บาท ๑๕ สตางค์ แจกลูกจ้าง
๗ คน ๆ ละเท่า ๆ กัน จะได้คนละเท่าไร
- (๑๐) แม่ซื้อผักมา ๙ เล่ม เป็นเงิน ๗ บาท
๖๕ สตางค์ อยากจะทราบว่าผักนั้น ราคา
เล่มละเท่าไร
- (๑๑) เจ้า ๓ เกวียนขายได้เงิน ๒๒๗ บาท ๕๕ สตางค์
จะเป็นราคาเกวียนละเท่าใด
- (๑๒) แรกคนหนึ่งขายของอยู่ ๗ วัน ได้เงิน ๗๗๘ บาท
๕ สตางค์ อยากจะทราบว่า ถ้าคิดเฉลี่ย
แรกคนนั้นขายของได้วันละเท่าใด

- (๑๓) ๗๗๕ . ๗๕ บาท $\div ๕$ = เท่าใด
- (๑๔) ถ้าผ้าขาวเนื้อดี ๓ พับ ราคา ๒๐ บาท
๔๕ สตางค์ ผ้าขาวพับเดียวจะเป็นราคาเท่าใด
- (๑๕) รวมเงิน ๗ กุญ ๆ ละเท่า ๆ กัน เป็นจำนวน
เงิน ๓๕๒ บาท ๔๕ สตางค์ เงินกุญเดียวจะมาก
น้อยสักเท่าใด

บทที่ ๓๔ วิธีแลกเงิน สลึงเป็น สตางค์

คำอธิบายวิธีสอน

มาตรา

๑ สลึง = ๒๕ สตางค์

๒ สลึง = ๕๐ สตางค์

๓ สลึง = ๗๕ สตางค์

- (๑) ครูจงให้นักเรียนฝึกหัดเล่าท่อนมาตราข้างบนนี้ ไป
จนกว่าจะจำได้เจนใจดี
- (๒) ครั้นแล้ว ควร ให้นักหัดคิดเลข ใน ใจ ถึง ตัวอย่าง
ต่อไปนี้

๑ ดั้ง ๕ ดต่างก เป็นกัสดต่างก $(๒๕ + ๕ = ๓๐)$

๒ ดั้ง ๑๐ ดต่างก $(๕๐ + ๑๐ = ๖๐)$

๓ ดั้ง ๑๕ ดต่างก $(๗๕ + ๑๕ = ๙๐)$

(๓) เมื่อครูเห็นว่านักเรียนเข้าใจแตกเงินดั่งเป็นดต่างก
จำนวนที่แล้ว จึงอธิบายต่อไปว่า เวลา

จะ ทำ เสร บวก ลบ คูณ หาร จำนวนเงิน

ที่มีเงินดั่ง ปณมด้วย ก็ให้แตกเงินดั่งนั้น

เป็นดต่างกเล็กน้อยแล้ว จึง คิดทำ เสรต่อไป

ตามวิธีที่ได้เรียนมา เช่นตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง. ถ้าหนึ่งด้อยเต็มหนึ่งราคา ๒๐ ดั้ง ๑๐ ดต่างก หนึ่งด้อย

๖ เต็มจะเป็นราคาเท่าใด

๒ ดั้ง ๑๐ ดต่างก เป็นกัสดต่างก

$$๕๐ + ๑๐ = ๖๐$$

เพราะฉะนั้น หนึ่งด้อยเต็มหนึ่งราคา ๖๐ ดต่างก

๖ เต็มก็เป็นราคา ๖๐×๖

$$๖๐ \times ๖$$

๖

$$\underline{\underline{๓.๖๐}}$$

ตอบ ๓ บาท ๖๐ ดต่างก

- (๑๖) ๔๐ บาท ๘๗ สต.—๑๕ บาท ๓ สต. ถึง ๒๐ สต. ต่างก็
 (๑๗) ๓ .. ๑ สต. ถึง ๔๐ สต. ต่างก็ X ๕
 (๑๘) ๕ .. ๒ .. ๑๒ .. X ๘
 (๑๙) ๒๐๔ .. ๓ .. ÷ ๕
 (๒๐) ๑๑๑ .. ๒ .. ๑๐ สต. ต่างก็ ÷ ๔

แบบฝึกหัดบทที่ ๓๔

- (๑) ชาวสวนผู้หนึ่ง มีเงินอยู่ ๒๐ บาท ถ้าซื้อ
 ตะเกียงเดี่ยว ๒ ดวง ๆ ละ ๖ บาท ๓๐ สต. ต่างก็
 จะ คงเหลือเงินอยู่เท่าใด
- (๒) นายเพิ่มซื้อของสิ้นเงิน ๔ บาท ๑๕ สต. ต่างก็ ถ้า
 แต่เดิม มีเงินอยู่ ๑๐ บาท ๒ สต. ถึง ดังนั้น
 นายเพิ่ม จะ คงเหลือเงินเท่าใด
- (๓) เวลาเช้า นายแดง มีเงินติดกระเป๋าอยู่ ๓ บาท ๕ สต. ถึง
 ภายหลัง ขายของได้ อีก ๗ บาท ๓ สต. ถึง ๕ สต. ต่างก็
 เมื่อเช่นนั้น นายแดง จะมีเงินเท่าใด (ให้ตอบเป็น
 บาท สต. ต่างก็)

วิธี แยก เงินตั้ง เป็นสตางค์

๑๒๓

- (๔) หนังสือ ๖ เล่ม ราคาเล่มละ ๑ บาท ๓๕ สตางค์
รวม ทั้งสิ้น จะเป็นเงินเท่าใด
- (๕) ถ้า จะ แยกเงิน ๑๒ บาท ออกเป็นเงิน ตั้ง จะได้
กี่ กี่ สตางค์
- (๖) ถ้า จะ แยกเงิน ๗ บาท ออกเป็นสตางค์ จะได้
กี่ สตางค์
- (๗) เงิน ๒๕ สตางค์ เป็น กี่ บาท
- (๘) ๗๕ สตางค์ เป็น กี่ สตางค์
- (๙) ๓๒๘ สตางค์ เป็น กี่ บาท
- (๑๐) ครู ๕ คน หนังสือเล่มละ ๓ สตางค์ มา ๖๐ เล่ม รวม
ทั้งสิ้น เป็นเงินเท่าใด
- (๑๑) นายผ่องขายเรือดำหนึ่ง ได้เงิน ๗๒ บาท
๗๕ สตางค์ แล้ว ไปซื้อโต๊ะตัวหนึ่งเป็นราคา
๑๒ บาท ๕๕ สตางค์ กับเก้าอี้ ๒ ตัว ราคาตัวละ
๕ บาท ๓ สตางค์ ดังนั้น นายผ่องจะมีเงินเหลือ
อยู่เท่าใด
- (๑๒) ๘๐ บาท - ๒๗ บาท ๓ สตางค์ ๑๐ สตางค์

(๑๓) พักค้าคนหนึ่งขายของในวันจันทร์ ได้เงิน ๒๗ บาท
 ๑๐ สตางค์, ในวันอังคาร ๑๓ บาท ๓ สตางค์,
 วันพุธ ๔ บาท ๑๒ สตางค์, วันพฤหัสบดี
 ๕๒ บาท ๒ สตางค์ ๒๐ สตางค์ ในสี่วันนี้พักค้า
 คนนั้นขายของได้เงินเท่าใด
 (ให้ตอบเป็น บาท สตางค์)

(๑๔) มีเงิน อยู่ ๔๐ บาท ถ้าซื้อโต๊ะตัวหนึ่ง ราคา
 ๘ บาท ๗๕ สตางค์ ถ้าซื้อตัวหนึ่ง ราคา ๕ บาท
 ๔๐ สตางค์ และเก้าอี้ตัวหนึ่ง ราคา ๖ บาท
 ๑๐ สตางค์ และรูปภาพรูปหนึ่ง ราคา ๓ บาท
 สตางค์ ดังนั้น จะมีเงินเหลืออยู่เท่าใด

(๑๕) ๑๒ บาท ๑๕ สตางค์ — ๗ บาท ๓ สตางค์ ๑๐ สต. + ๑๐ บาท สตางค์

(๑๖) ถ้าแลกเงิน ๘ บาท ๓ สตางค์ ออกเป็นสตางค์ จะมี
 ได้ กี่สตางค์

(๑๗) หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีลูกบ้าน ๒๔๐ คน ถ้าเรียกราย
 กันได้เงินคนละ ๒ สตางค์ รวมทั้งสิ้นจะเป็นเงิน
 เท่าใด

งอม ๗ ใบ เป็นเงิน ๗ บาท ๑๕ สตางค์

หวาน ๓ เถົມ .. ๔ .. ๓ สตางค์

อยาก จะ ทราบ ว่า พ่อค้า ผู้นั้น ได้เงิน เท่าใด (ให้
ตอบ เป็น บาท สตางค์)

(๒๓) ดาว ๑๐ คน ๆ หนึ่ง ทำงาน ได้ ค่าจ้าง วันละ ๓ สตางค์
ถ้า ทำ อยู่ เพียง ๔ วัน จะ ต้อง มี เงิน ดัง กี่ บาท
จึง จะ พอ ให้ ค่าจ้าง แก่ พวก ดาว เหล่า นั้น

(๒๔) มี ดาว อีก พวก หนึ่ง รวม ๒๐ คน ด้วยกัน ทำงาน
ได้ ค่าจ้าง วันละ ๓ สตางค์ เท่า ๆ กัน แต่ ดาว
พวก นี้ รับจ้าง อยู่ ถึง ๘ วัน เมื่อ เช่น นั้น จะ ต้อง มี
เงิน ดัง กี่ บาท จึง จะ พอ ให้ ค่าจ้าง

(๒๕) ราษฎร ใน จังหวัด มี ๓๐๐๐ คน คน เหล่า นั้น
ได้ ออก เงิน ใช้จ่าย ในการ สร้าง พระบรมรูป คน ละ
๕ สตางค์ อยาก จะ ทราบ ว่า รวม ทั้ง กัน เป็น
เงิน กี่ บาท

(๒๖) ๑๒๐ บาท สตางค์ — ๒๕ บาท ๓๐ สตางค์

- (๒๗) ๑๒๐ บาท — ๓๐ บาท ^๕ถึง — ๒๐ บาท ๓ ^๕ถึง
๑๐ ^๕ดต่างก
- (๒๘) ๖๐ บาท ๓ ^๕ถึง + ๔๐ บาท ^๕ถึง ๑๓ ^๕ดต่างก
— ๔๐ บาท ^๕ถึง
- (๒๙) มีเงิน อยู่ ๘๐ บาท ถ้า ^๕ซื้อหนึ่ง ^๕ซื้อ ๑๐๐ ^๕เต็ม ๆ ละ
๓ ^๕ถึง จะ คงเหลือเงินเท่าใด
- (๓๐) ในเดือนหนึ่ง ต้องเสียค่าอาหาร ๒๕ บาท ๓๐
^๕ดต่างก ถ้า ๔ เดือนจะ ต้องเสียเท่าใด
- (๓๑) ชาวนาผู้หนึ่งขายทอดขายตัวหนึ่ง ได้เงิน ๑๒๕ บาท
แล้วเขาไปแจกถูกขายเสีย ๑๒ บาท ^๕ถึง ถูก
สาว ๑๐ บาท ๗๕ ^๕ดต่างก ทั้งนี้ชาวนาผู้นั้น
จะยัง เหลือเงินเท่าใด
- (๓๒) แม่ค้าขายอยาก ^๕ซื้อผ้า ห่มนอน ๒ ผืน ๆ ละ ๖ บาท
๔๕ ^๕ดต่างก แต่มีเงิน อยู่เพียง ๑๐ บาท เท่านั้น
แม่ค้าขาย จะ ต้องหาเงินมา เพิ่มอีกเท่าไร จึงจะพอ
แก้ราคาของ

- (๓๓) ถ้าขายวัว ๓ ตัว ๆ ละ ๒๔ บาท ๓ สดั่ง จะได้เงินเท่าใด
- (๓๔) นักเรียนคนหนึ่ง ทำเลข ถบมาตราเงิน คือ ๗๔ บาท ๕ สดั่ง — ๓ สดั่ง แล้วได้ คอย ๗๐ บาท ๓๕ สดั่ง ดังนั้น จะถูกหรือไม่ ถ้าไม่ถูกยังผิดเงินอยู่เท่าใด
- (๓๕) นายชุ่ม มีเงิน อยู่ ๑๐ บาท ๓ สดั่ง นายเข้ม มีมากกว่านายชุ่ม ๕ บาท ๒ สดั่ง ๑๐ สดั่ง ค่อยากจะทราบ ว่า ถ้าเอา เงินของ ทั้ง ๒ คน มา รวมกัน จะเป็นจำนวน มากน้อย สักเท่าใด

จบภาค ที่ ๔

ตัวอย่างข้อสอบไล่เลขมูลศึกษา

(ก)

- (๑) $๗๕ + ๓๘ - ๔๘ =$ (ให้เขียน ตอบเป็นตัวเลขตั้ง)
 - (๒) ถ้า ลูกจ้าง ๗ คน ทำงานได้ ค่าจ้าง รวมกันเป็น เงิน ๑๓๓ บาท ดังนั้น จะเป็นได้ ค่าจ้าง คนละ เท่าใด
 - (๓) ตาอ่อน ขายควายตัวหนึ่ง ได้เงิน ๑๑๐ บาท แล้ว ชัย หรือ ถ้าหนึ่ง เป็นเงิน ๓๕ บาท ถึง และ ชัย เข้า เกวียนหนึ่ง เป็นเงิน ๖๓ บาท ๗๐ สตางค์ ตาอ่อน จะมีเงินเหลืออยู่เท่าใด
 - (๔) ชายคนหนึ่ง เดินทางได้วันละ ๔๑๗ ไมล์ ถ้า เดินไป ๕ วัน ชายผู้นั้นจะไปได้ไกลเท่าใด

(ข)

- (๑) $๗๐๑ - ๕๒ =$ (ให้เขียน ตอบเป็น ตัว ตั้ง)
 - (๒) ควายตัวหนึ่ง ราคา ๘๔ บาท ถ้า ๘ ตัวจะเป็นเงินเท่าใด
 - (๓) ชายผู้หนึ่ง เมื่อตาย มีทรัพย์ สมบัติ เหลืออยู่ ๑๘๕ ซึ่ง ได้ทำพินัยกรรม แบ่งให้ลูก ๕ คน ๆ ละเท่า ๆ กัน

อยาก จะ ทราบ ว่า ลูก จะ ได้ ส่วน แบ่ง คน เต่า ไต

- (๔) แก้ว ราคาคัดฉด ๔ บาท ๕๕ สตางค์ ถ้า ๓ ตัว จะ
เป็นเงินเท่าใด

(ข)

- (๑) ผู้ใหญ่บ้านขายเรือดำหนึ่งได้เงิน ๒๐๐ บาท แล้วซื้อ
น้ำ ๒ ตัว ๆ ละ ๖๘ บาท ผู้ใหญ่บ้าน จะ ยัง เหลือ เงิน
อยู่เท่าใด
- (๒) วัด ๗ ตัว ราคาคัด ๒๕๒ บาท ถ้าตัวเดียวจะเป็นราคาเท่าใด
- (๓) จง รวบรวมเงินในบัญชีต่อไปนี้ให้ถูกต้อง
น้ำมัน ถัด ครั้ง ปีม เป็นเงิน ๒ บาท ๒๗ สตางค์
เข้าตำ ๕ ทนทาน .. ๑ .. ๓๕ ..
ตะเกียง ๒ ดวง .. ๖ .. ๓๐ ..
ผ้า ๑ ผืน .. ๕ .. ๓๕ ..
- (๔) เรือ ๖ ลำ จุเข้า ลำละ ๔๗ เกวียน ถ้า บรรทุก ให้ เต็ม
ทั้ง ๖ ลำ จะ เป็น เขาถ เกวียน

(ค)

- (๑) มะม่วง ต้น หนึ่ง มี ผล ๑๗๕ ผล ถ้า เก็บ เสีย ๗๘ ผล

จะ เหลือเงินอยู่

(๒) ถ้า ๑ บาท ๕๔ บาท ถ้า ๗ บาท จะเป็นเงินเท่าใด

(๓) ถ้าคนหนึ่งขายของ ๘ บาท ได้เงิน ๖๐๘ บาท
ถ้าคนหนึ่งขายของ เป็นอย่างเดียวกัน ทั้งสิ้น อยากจะทราบ ว่าคนหนึ่ง ๆ ขายเท่าใด

(๔) หนึ่งมีเงินอยู่ ๑๐ บาท ๒ ถึง ถ้าใช้ไปเสีย ๔ บาท ๒ ถึง ๑๕ สตางค์ หนึ่งจะยังเหลือเงินอยู่เท่าใด

(ค)

(๑) $300 - 41 - 75 =$ (ให้เขียนตอบเป็น ตัวหนังสือ)

(๒) ชาวสวนคนหนึ่ง มีต้นมะพร้าวอยู่ ในสวน ๔ ต้น เก็บผลได้ต้นละ ๑๕ ผล รวม ทั้งต้นชาวสวนคน นั้น จะได้มะพร้าวทั้งหมด

(๓) หนึ่งมีเงินอยู่ ๕ บาท ถ้าซื้อกระแจะ ๓ ใบ ๆ ละ ๘๕ สตางค์ หนึ่งจะยังเหลือเงินอยู่เท่าใด

(๔) จินมีเงินอยู่ ๘ บาท ได้เงิน ๖๐๐ บาท อยากทราบว่า ถ้าคิดเฉลี่ย จินมีเงินอยู่กี่วันละเท่าใด

(๒)

- (๑) ศิษย์วัดคนหนึ่ง อ่านหนังสือได้วันละ ๔๗ หน้า ถ้า
อ่านอยู่ ๗ วัน จะอ่านได้กี่หน้า
- (๒) ชายคนหนึ่ง ขายเรือน หลังหนึ่งได้เงิน ๑๐๐๐ บาท แล้ว
เอาเงินไปซื้อควาย ๔ ตัว ๆ ละ ๑๓๕ บาท อยากจะ
ทราบว่า ชายคนนั้นยังมีเงินเหลืออยู่เท่าใด
- (๓) คงรวมเงินในบัญชีต่อไปนี้ให้ถูกต้อง
เข้าदार क्विंग् दिग् เป็นเงิน ๒ บาท ๑๐ สตางค์
เบ็ด ๑ ตัว .. ๑ .. ๓๐ ..
เม็ด ๒ เถม .. ๓ .. ๑๒ ..
จวน ๑๐ ใบ เป็นเงิน ๕ บาท ๒ สตางค์
- (๔) ชาวนาคนหนึ่ง ขายข้าว ๒ เกวียนได้เงิน ๕๐๔ บาท อยาก
จะทราบว่า ชาวนาคนนั้นขายข้าวได้กี่ยอนตะเท่าใด

(๓)

- (๑) $๓๗ + ๖๙ + ๘๔ - ๑๐๑ =$ (ให้เขียนตอบ เป็นตัวหนังสือ)
- (๒) ไร่อย่าง ๑ ไร่ ๑๐๐ ตารางวา ๘ ไร่ ถ้า ๒๕ ไร่จะเป็นเงิน
เท่าใด
- (๓) นายบุญ ทำการอยู่ ๙ เดือน ได้เงินเดือน รวมทั้งสิ้น

ตัวอย่าง ข้อ สอบไล่ เลข มูล ศึกษา ๑๗๓

๘๕๕ บาท อยากจะทราบว่า นายบุญได้เงินเดือนๆ
เท่าไร

- (๔) ทะเบียนดวงหนึ่ง ราคา ๔ บาท ๑๐ สตางค์ ถ้า ๓ ดวง
จะเป็นเงินเท่าไร

(จ)

- (๑) ในหมู่บ้านแห่ง ๑ มีคน รวม ทั้งสิ้น ๓๕๐ คน ในจำนวน
นี้เป็นเด็ก เล็ก ๒๔๕ คน อยากจะทราบว่า มีผู้ใหญ่
อยู่กี่คน

- (๒) หญิงผู้หนึ่งขายผ้า ๑๒ ผืน ราคา ผืนละ ๗ สตางค์
รวม ทั้งสิ้น เป็นเงินเท่าไร

- (๓) จีนช่างไม้ผู้หนึ่ง รับเหมา ปลูกห้องแถว ๘ ห้อง ได้
ค่าแรง ๒,๐๐๐ บาท ถ้าคิดเฉลี่ยจะเป็นได้ ค่าปลูกห้อง
เท่าไร

- (๔) นายอำเภอชาวสยามแห่งหนึ่ง ราคา ๗๕๑ บาท แล้ว
เอาเงินนั้นไปซื้อ เบ็ดดำหนึ่ง ราคา ๔๘ บาท ซื้อ แกว
๒ เต็ม ราคา เต็มละ ๓ บาท ๘๐ สตางค์ ดังนั้นนายอำเภอ
ชาวสยามจะยัง เหลือเงินเท่าไร

(ฉ)

- (๑) นายอิน ชยภักจะซื้อเรือน ๒ หลัง ราคาหลังละ ๓๘๕ บาท
แต่มีเงินอยู่เพียง ๖๗๕ บาทเท่านั้น นายอินจะต้อง
หาเงินเพิ่มอีกเท่าใดจึงจะพอแก่ราคาเรือน
- (๒) ชายผู้หนึ่งซื้อไม้ไผ่ ๔๗๕ ลำ ตั้งใจจะผูกต้องลงมา
เป็น ๕ แพร่ ๆ ละเท่า ๆ กัน ดังนั้น แพร่หนึ่ง ๆ จะเป็น
ไม้ไผ่กี่ลำ
- (๓) พืชคามูหนึ่งซื้อแพร ๗ ม้วน ราคาผ้าแต่ละ ๑๘๐ บาท
พืชคามูจะต้องเสียเงินเท่าใด
- (๔) ๑๕๐ บาท - ๕๐ บาท ๑๓ ผลต่างก็ = ?

(ช)

- (๑) ชาวนาผู้หนึ่งขายข้าวได้เงิน ๓,๐๐๐ บาท แล้วเอาเงิน
นี้ไปซื้อควาย ๓ ตัว ราคาตัวละ ๘๔๔ บาท ซื้อเรือ
ลำหนึ่งราคา ๔๕๐ บาท ดังนั้น ชาวนาผู้นั้นจะยังมีเงิน
เหลืออยู่เท่าใด
- (๒) คนงานคนหนึ่งได้ค่าจ้างรายวัน วันละ ๓ สตางค์ ถ้า

ตัวอย่างข้อสอบไล่เลขมูลศึกษา ๑๗๕

ทำงานอยู่ ๓๔ วัน คนงานคนนั้นจะได้เงินสักกี่บาท

(๓) ชายผู้หนึ่งขายควาย ๖ ตัว ได้เงิน ๕๗๐ บาท ถ้าชาย
ผู้นั้นขายควายตัวเดียว จะได้เงินเท่าใด

(๔) แม่บัวไปจ่ายของมาดังนี้ คือ

ข้าวสาร ๑ ถัง เป็นเงิน ๔ บาท ๓๐ สตางค์.

ปลาแห้ง ๘ หาง .. ๒ .. ๕๐ ..

มะพร้าว ๓๐๐ ผล .. ๓ .. ๑๑ ..

น้ำมัน ๒ ถัง .. ๑๐ .. ๓๕ ..

รวม กัน ๑ .. ๔ .. ๔๘ ..

เพชร แดง ๑ .. ๒ .. ๑๐ ..

แม่บัวมีเงินอยู่ ๘๐ บาท เมื่อจ่ายแล้วดังนี้จะคงเหลือ
เงินอยู่เท่าใด

เลขตอบ

ภาคที่ ๑

แบบฝึกหัดที่ ๑

(๑) ๘ บาท	(๒) ๑๑ สี่ทางค์	(๓) ๙ สี่ตั้ง
(๔) ๑๑ ศัฏ	(๕) ๑๒ ศัฏ	(๖) ๑๓ ศัฏ
(๗) ๑๖ ผล	(๘) ๑๘ ชัน	(๙) ๑๘ ชัฏโมง
(๑๐) ๑๗ ผล		

แบบฝึกหัดที่ ๒

(๑) ๒ บาท	(๒) ๕ สี่ทางค์	(๓) ๗ ศัฏ
(๔) ๗ ศัฏ	(๕) ๘ ศัฏ	(๖) ๑๒ ผล
(๗) ๖ ถ่ม	(๘) ๙ ถ่า	(๙) ๓ คน
(๑๐) ๕ บรรทัด		

แบบฝึกหัดที่ ๓

- (๑) ๑๑, ๘, ๑๗, ๑๓, ๑๙, ๒๐.
- (๒) สิบสอง, เจ็ด, สิบแปด, สิบห้า, ๑, ยี่สิบ, สิบเจ็ด.
- (๓) ก. ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒,

๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐.

ข. หึ่ง, ด้อง, ดำ, ตี, ห้า, หก, เจ็ด, แปด, เก้า, สิบ,
สิบเอ็ด, สิบสอง, สิบสาม, สิบสี่, สิบห้า, สิบหก, สิบเจ็ด,
สิบแปด, สิบเก้า, ยี่สิบ.

แบบฝึกหัด ที่ ๔

(๑) ๒๖, ๓๔, ๕๐. (๒) สามสิบห้า, เจ็ดสิบเอ็ด, แปดสิบ,
เก้าสิบเอ็ด, สิบสี่, ยี่สิบเจ็ด.

(๓) ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘,
๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔, ๔๕, ๔๖.

(๔) ก. ๗๐, ๗๑, ๗๒, ๗๓, ๗๔, ๗๕, ๗๖, ๗๗, ๗๘,
๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๘๔, ๘๕, ๘๖, ๘๗,
๘๘, ๘๙, ๙๐.

ข. เจ็ดสิบ, เจ็ดสิบเอ็ด, เจ็ดสิบสอง, เจ็ดสิบสาม,
เจ็ดสิบสี่, เจ็ดสิบห้า, เจ็ดสิบหก, เจ็ดสิบเจ็ด, เจ็ดสิบแปด,
เจ็ดสิบเก้า, แปดสิบ, แปดสิบเอ็ด, แปดสิบสอง, แปดสิบสาม,
แปดสิบสี่, แปดสิบห้า, แปดสิบหก, แปดสิบเจ็ด, แปดสิบแปด,
แปดสิบเก้า, เก้าสิบ.

แบบฝึกหัดที่ ๕

(๑) ๔๔	(๒) ๑๔	(๓) ๑๔๔
(๔) ๒๐	(๕) ๑๔๔	(๖) ๒๐
(๗) ๓๒	(๘) ๓๓	(๙) ๓๔
(๑๐) ๓๓		

แบบฝึกหัดที่ ๖

(๑) ๔๔	(๒) ๔๕	(๓) ๔๒
(๔) ๔๐	(๕) ๔๔๔	(๖) ๔๓
(๗) ๔๔	(๘) ๔๕	(๙) ๔๒
(๑๐) ๒๕	(๑๑) ๗๖	(๑๒) ๗๓
(๑๓) ๔๔๔	(๑๔) ๔๖	(๑๕) ๔๔
(๑๖) ๔๔๑	(๑๗) ๗๒	(๑๘) ๗๖
(๑๙) ๗๐	(๒๐) ๖๑	

แบบฝึกหัดที่ ๗

(๑) ๑๔	(๒) ๒๓	(๓) ๓๓
(๔) ๔๐	(๕) ๔๒	(๖) ๓๔
(๗) ๕๐	(๘) ๕	(๙) ๐

(๑๐) ๓๓	(๑๑) ๓๓ บาท	(๑๒) (๓) ๕๒ กั้ว }
(๓) ๔๐ กั้ว }
(๑๓) ๕๑ คน	(๑๔) ๕๒ กั้ว	(๑๕) ๓๐ กั้ว
(๑๖) ๕๓ กั้ว	(๑๗) ๕๔ หน้า	(๑๘) ๕๔ กั้ว
(๑๙) ๒๕ คน	(๒๐) ๔๓ กั้ว	

แบบฝึกหัดที่ ๘

(๑) ๕, ๑, ๙	(๒) ๘, ๕, ๑๐	(๓) ๗, ๙, ๘, ๘

แบบฝึกหัดที่ ๙

(๑) ๘	(๒) ๑๔	(๓) ๕๐
(๔) ๕๐	(๕) ๑๙	(๖) ๙
(๗) ๙	(๘) ๑	(๙) ๒๗
(๑๐) ๙	(๑๑) ๑๗ บาท	(๑๒) ๓๓ ปัน
(๑๓) ๔๗ ผด	(๑๔) ๔๗ คน	(๑๕) ๒๗ บาท
(๑๖) ๔๖ คน	(๑๗) ๖ หน้า	(๑๘) ๔๑ แห่ง
(๑๙) ๑๘ บาท	(๒๐) ๒๖ คน	

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

(๑) ๒๑	(๒) ๓๑	(๓) ๓๐
(๔) ๓๐	(๕) ๖	(๖) ๙

๑๘๐

เลข มุต ศึกษา

(๗) ๑๗

(๘) ๒๘

(๙) ๖๕

(๑๐) ๙๐

(๑๑) ๙๒

(๑๒) ๓๙

(๑๓) ๒๑

(๑๔) ๖๗

(๑๕) ๙

(๑๖) ๒

(๑๗) ๒๘ บาท

(๑๘) ๕๔ บาท

(๑๙) ๕๔ บาท

(๒๐) ๒๒ ตัว

(๒๑) ๖๗ ๔ ทาง

(๒๒) ๓๙

(๒๓) ๘ คน

(๒๔) ๑๖ บาท

(๒๕) ๙๒ ๖๓

(๒๖) ๘๕ ๔ ทาง

แบบฝึกหัด ที่ ๑๑

(๒) ๒๐๘, ๗๕๐, ๙๑๑, ๔๘๘.

(๓) ดำร้อยละ, เล็ดร้อยละ, หกสิบสี่, ห้าร้อยละแปด,
เล็ดร้อยละสิบแปด, หกร้อยแปด(๔) ๔๕๓ เท่ากับ $\frac{๔๐๐}{๓}$, ๕๑๘ เท่ากับ $\frac{๕๐๐}{๔}$, ๗๔๐ เท่ากับ $\frac{๗๐๐}{๕}$ ๖๐๑ เท่ากับ $\frac{๖๐๐}{๑}$, ๑๑๑ เท่ากับ $\frac{๑๐๐}{๑}$ ๖๐๑๑๑๑๑

แบบฝึกหัด ที่ ๑๒

(๑) ๗๓๔

(๒) ๙๕๗

(๓) ๕๖๑

(๔) ๒๑๐

(๕) ๕๐๙

(๖) ๙๙๙

- (๗) ๙ (๘) ๔๘๙ (๙) ๙
 (๑๐) ๒๑๗ (๑๑) ๔๘๓ บาท (๑๒) ๑๖๐ บาท
 (๑๓) ๒๑๓ ถ้ำ (๑๔) ๓๑๐ คน (๑๕) ๖๕๕ ถัง
 (๑๖) ๒๓๖ (๑๗) ๒๕๒ บาท (๑๘) ๙๒๕ บาท
 (๑๙) ๑๓๙ ผด (๒๐) ๕๘๖ ผด

จวภาภที่ ๑

แบบ สอบข้อมภาภที่ ๑

- (๑) เกิดร้อย หกสิบ, สร้อยสิบเก้า, ห้าร้อยสี่สิบแปด,
 สามร้อยยี่สิบแปด, ร้อยแปด.
 (๒) ๕๙๒ (๓) ๘๑ (๔) ๗๒๒
 (๕) ๕๙๑ บาท (๖) ๘๒๕ ถ้ำ (๗) ๑๑๖ ถัง
 (๘) ๑๙๘ ถัง (๙) ๑๓๕ ถัง (๑๐) ๘๖ ถัง
 (๑๑) ๑๖๘ ถัง (๑๒) ๑๑๐ บาท (๑๓) ๖๕ ถัง
 (๑๔) ๙๙ บาท (๑๕) ๙๙ (๑๖) ๑
 (๑๗) ๘ (๑๘) ๒๑๕ คน (๑๙) ๙๐ ผด
 (๒๐) ๗๐ คน (๒๑) ๔๒๙ (๒๒) ๑๐๐
 (๒๓) ๑๓๙ บาท (๒๔) ๔๔ ถัง (๒๕) ๑๘๑ บาท

- (໒໒) ໔໓ ກນ (໒໓) ໙ ບາກ (໒໔) ໑໐໙ ຝຸດ
 (໒໕) ໔໕໔ ບາກ (໒໖) ໓໑໑ ບາກ (໒໗) ໙໔໒ ບາກ
 (໒໘) ວິໄສທັມ (໒໙) ນຳໄປ ໑໑໑ (໓໐) ໖໔໓ ບາກ
 (໓໑) ໔ ຕັກ (໓໒) ໔໖ ບາກ (໓໓) ໑໙໙ ຕັກ
 (໓໔) ໓໐໐ ກນ (໓໕) ໙໓໙ ຕັກ (໔໐) ໓໔໐ ຫຼັງ
 (໔໑) ໖໔໔ ບາກ (໔໒) ໓໔ ບາກ (໔໓) ໃບເຕືອຍ
 (໔໔) ໔໔໓ ບາກ (໔໕) ໑໓໙ ບາກ (໔໖) ໑໔໔ ທຸນາມ
 (໔໗) ໑໔໐໐ ຕາງກີ (໔໘) ໑໑໐ ຕາງກີ (໔໙) ໙໐໐ ບາກ
 (໕໐) ໔໐໑ (໕໑) ໓໔໐ ຕາງກີ (໕໒) ໔໓໔ ດຳ
 (໕໓) ໙໙໙ ກະ ດູກ (໕໔) ຕີມ ໙ (໕໕) ນຳໄປທັງໝົດ
 (໕໖) ໙໑໙ ເຕັມ (໕໗) ໕໑໔ (໕໘) ໑໐໙
 (໕໙) ໑໙໙ (໖໐) ໑໙໙ ບາກ (໖໑) ໓໒໐
 (໖໒) ໔໕ (໖໓) ໔໔໐ ຕັກ (໖໔) ໔໐໖ ຕາງກີ
 (໖໕) ໓໔໐ ກນ (໖໖) ໙໓໓ ຫຼັງ (໖໗) ໑໓໐ ບາກ
 (໖໘) ໙໔ ເຕັມ
 (໖໙) (໗) ໙໙, ໑໐໐, ໑໐໑, ໑໐໒, ໑໐໓, ໑໐໔, ໑໐໕, ໑໐໖
 (໘) ໔໓໐
 (໗໐) ໙໔໓ (໗໑) ໑໐໓ (໗໒) ໔໑

(๗๓) เจ็ดร้อยเช็ด, สี่ร้อยห้าสิบ, สามร้อยสิบเก้า, เจ็ดสิบสอง, เก้าสิบเก้า, ร้อยเช็ด, ร้อยสิบเช็ด.

(๗๔) ๘๓๒ บาท (๗๕) ๑๔๐ คน (๗๖) ๗๗๑ คน

(๗๗) ๖๐ บาท (๗๘) ๒๗๒ (๗๙) ๘

(๘๐) ๒๙๔ คน (๘๑) ห้าร้อยเก้าสิบเช็ด (๘๒) ๒๖๘ สี่ทาง

(๘๓) ๙๐ วัน (๘๔) ๖๗๐ วัน (๘๕) ๘๗๐ บาท

(๘๖) ๒๐๒ บาท (๘๗) ๔๐๐ บาท (๘๘) ๘๐ คน

(๘๙) ๑๕๐ (๙๐) ๘๔๓ บาท (๙๑) ๔๔ บาท

(๙๒) ๓๙๒ บาท (๙๓) ๑๒๐ บาท (๙๔) ๗๗๐ เส้น

(๙๕) ๓๔๕ บาท (๙๖) ๙๒ แผ่น (๙๗) สองร้อยเก้าสิบเก้า

(๙๘) ๖๐๙ (๙๙) ๑๙๐ เถม (๑๐๐) ๑๕๐ บาท

ภาคที่ ๒

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

(๑) ๑๐	(๕) ๖	(๙) ๑๔ บาท
(๒) ๑๔	(๖) ๑๔ สี่ทาง	(๑๐) ๑๔ สี่ทาง
(๓) ๑๘	(๗) ๑๖ สี่ถึง	
(๔) ๑๒	(๘) ๑๐ บาท	

๑๔๔

เลข มูล กี่ กษา

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

(๑) ๑๔๔	(๘) ๖๔๔	(๑๕) ๑๐๔ ๔ทางกั
(๒) ๖๖	(๙) ๘๖๖	(๑๖) ๕๐ ๔ทางกั
(๓) ๑๒๔	(๑๐) ๖๔๐	(๑๗) ๑๑๐ ๔ทางกั
(๔) ๑๖๒	(๑๑) ๑๔๔ บาท	(๑๘) ๘๘๖ กษ
(๕) ๑๐๘	(๑๒) ๑๐๖ บาท	(๑๙) ๖๖๔ บาท
(๖) ๒๔๖	(๑๓) ๑๘๒ บาท	(๒๐) ๒๐๘ กั
(๗) ๔๖๘	(๑๔) ๑๖๐ บาท	

แบบฝึกหัดที่ ๑๕

(๑) ๑๑๖	(๕) ๑๙๒	(๙) ๑๙๐
(๒) ๑๓๔	(๖) ๑๕๔	(๑๐) ๑๙๘
(๓) ๑๖๐	(๗) ๙๘	
(๔) ๑๗๐	(๘) ๙๖	

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

(๑) ๑๘๓, ๑๐๕, ๔๒.	(๔) ๑๙๕, ๒๑๖, ๖๐.
(๒) ๒๓๗, ๓๓๓, ๓๑๕.	(๕) ๒๘๘, ๘๗, ๒๙๗.
(๓) ๑๓๕, ๘๑, ๕๗.	

പ്രഥമപാദം

(൧) ഐ	(൨) ഐ	(൩) ഐ
(൪) ഐ	(൫) ഐ	(൬) ഐ
(൭) ഐ	(൮) ഐ	(൯) ഐ
(൧൦) ഐ	(൧൧) ഐ	(൧൨) ഐ
(൧൩) ഐ	(൧൪) ഐ	(൧൫) ഐ
(൧൬) ഐ	(൧൭) ഐ	(൧൮) ഐ

പ്രഥമപാദം

(൧) ഐ, ഐ, ഐ.	(൨) ഐ, ഐ, ഐ.
(൩) ഐ, ഐ, ഐ.	(൪) ഐ, ഐ, ഐ.
(൫) ഐ, ഐ, ഐ.	

പ്രഥമപാദം

(൧) ഐ, ഐ, ഐ.	(൨) ഐ, ഐ, ഐ.
(൩) ഐ, ഐ, ഐ.	(൪) ഐ, ഐ, ഐ.
(൫) ഐ, ഐ, ഐ.	

പ്രഥമപാദം

(൧) ഐ, ഐ, ഐ.	(൨) ഐ, ഐ, ഐ.
(൩) ഐ, ഐ, ഐ.	(൪) ഐ, ഐ, ഐ.
(൫) ഐ, ഐ, ഐ.	

- (๑) ๔๓๔, ๒๔๕, ๙๔๕. (๔) ๔๕๕, ๕๐๔, ๑๔๐.
 (๒) ๕๕๓, ๗๗๗, ๗๓๕. (๕) ๖๗๒, ๒๐๓, ๖๙๓.
 (๓) ๓๑๕, ๑๘๙, ๑๓๓.

แบบฝึกหัดที่ ๒๒

- (๑) ๔๙๖, ๒๘๐, ๑๑๒. (๔) ๕๒๐, ๕๗๖, ๑๖๐.
 (๒) ๖๓๒, ๘๘๘, ๘๔๐. (๕) ๗๖๘, ๒๓๒, ๗๙๒.
 (๓) ๓๖๐, ๒๑๖, ๑๕๒.

แบบฝึกหัดที่ ๒๓

- (๑) ๕๕๘, ๓๑๕, ๑๒๖. (๔) ๕๘๕, ๖๔๘, ๑๘๐.
 (๒) ๗๑๑, ๙๙๙, ๙๔๕. (๕) ๘๖๔, ๒๔๓, ๘๙๑.
 (๓) ๔๐๕, ๒๔๓, ๑๗๑.

แบบฝึกหัดที่ ๒๔

- (๑) สามพัน สองร้อย เก้าสิบ เจ็ด. สี่พัน ร้อย หกสิบ. ห้าพัน สิบสี่.
 ห้าพันร้อย, ห้าพันเก้า, เจ็ดพัน แปดสิบแปด, หกพัน เก้าสิบหก.
 (๒) ๓๔๐๙, ๔๐๘๖, ๗๘๙๐, ๕๐๐๙, ๙๙๐๑.
 (๓) สามพัน เก้าสิบ. สี่พัน เจ็ดร้อย ห้าสิบ. สามร้อย หกสิบ ห้า.
 ห้าพัน ห้า ร้อย สิบ แปด. เก้าพัน เจ็ดร้อย เก้าสิบ เจ็ด. หกพัน
 สิบแปด. เจ็ดพัน เก้าร้อย สิบ.

໗໐໐໐

໒໐໐

(໔) ໗໒໕໓ ເທົ່າກັບ ໕໐

໒

໗໒໕໓

໓໐໐໐

໔໐໐

໓໔໕໓ ເທົ່າກັບ ໕໐

໓

໓໔໕໓

໕໐໐໐

໕໐໐

໕໕໒໔ ເທົ່າກັບ ໓໐

໔

໕໕໒໔

໔໐໐໐

໗໐໐

໔໑໔໐ ເທົ່າກັບ ໔໐

໐

໔໑໔໐

๓๘๘

เลขมูลศึกษา

๔๐๐๐

๖๐๐

๔๖๐๑

เท่ากับ

๐๐

๑

๔๖๐๑

๑๐๐๐

๑๐๐

๑๑๑๑

เท่ากับ

๑๐

๑

๑๑๑๑

๔๐๐๑

๐๐๐

๔๐๔๐

เท่ากับ

๔๐

๐

๔๐๔๐

๔๐๐๐

๔๐๐

๔๔๐๔

เท่ากับ

๐๐

๔๔

๔๔๐๔

๑๕๐

เลข มล คึกษา

- (๓๖) ๑๔๕๖ หน้า (๔๕) ๓๖๘๐ บาท
 (๓๗) ๑๘๗๒ หน้า (๔๖) ๓๘๔๐ มากกว่า ๑๖๐ บาท
 (๓๘) ๑๑๖๔ หน้า (๔๗) ๖๕๖๔ บาท
 (๓๙) ๗๗๖ หน้า (๔๘) ๒๖๖ บาท
 (๔๐) ๒๗๒ กม (๔๙) กงเหล็ย ๒๐๐ บาท
 (๔๑) ๗๑๔ ศัก (๕๐) ๓๑๗๑ เมื่อใช้หนี้แล้ว กงเหล็ย
 (๔๒) ๑๖๖๖ ศัก เงิน ๑๗๑ บาท
 (๔๓) ๔๓๗๖ บาท
 (๔๔) ๒๐๘๒ เกิน ๑๑

แบบฝึกหัดที่ ๒๖

(๑)	๖,	๙,	๗,	(๕)	๓,	๗,	๙,
(๒)	๔,	๖,	๗,	(๖)	๓,	๔,	๙,
(๓)	๓,	๗,	๙,	(๗)	๔,	๗,	๘,
(๔)	๔,	๗,	๙,	(๘)	๓,	๔,	๗,

แบบฝึกหัดที่ ๒๗

(๑)	๕,	๘,	๙,	(๕)	๓,	๗,	๙,
(๒)	๕,	๗,	๘,	(๖)	๓,	๔,	๙,
(๓)	๓,	๗,	๙,	(๗)	๓,	๔,	๗,
(๔)	๓,	๖,	๙,	(๘)	๓,	๔,	๕,

เลขตอบ

๑๔๑

แบบฝึกหัดที่ ๒๔

(๑)	๕,	๔,	๙	(๑๑)	๙	บาท
(๒)	๕,	๗,	๔	(๑๒)	๙	บาท
(๓)	๓,	๗,	๙	(๑๓)	๙	บาท
(๔)	๓,	๖,	๙	(๑๔)	๗	บาท
(๕)	๓,	๗,	๙	(๑๕)	๙	บาท
(๖)	๓,	๔,	๙	(๑๖)	๙	บาท
(๗)	๓,	๔,	๗	(๑๗)	๕	บาท
(๘)	๓,	๔,	๖	(๑๘)	๙	เซ็นต์
(๙)	๖	บาท		(๑๙)	๔	เซ็นต์
(๑๐)	๖	บาท		(๒๐)	๑๒	ด.ท.ก.

แบบฝึกหัดที่ ๒๕

(๑)	๑ บาท	(๘)	๔ บาท	(๑๕)	๔ บาท
(๒)	๓ บาท	(๙)	๗ บาท	(๑๖)	๖ บาท
(๓)	๑ บาท	(๑๐)	๖ บาท	(๑๗)	๑ บาท
(๔)	๑ บาท	(๑๑)	๐ บาท	(๑๘)	๐ บาท
(๕)	๒ บาท	(๑๒)	๖ บาท	(๑๙)	๖ บาท
(๖)	๓ บาท	(๑๓)	๗ บาท	(๒๐)	๒ บาท
(๗)	๓ บาท	(๑๔)	๕ บาท		

แบบฝึกหัดที่ ๓๐

(๑)	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙
(๒)	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙
(๓)	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙
(๔)	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙
(๕)	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙
(๖)	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙
(๗)	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙
(๘)	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙

แบบฝึกหัดที่ ๓๑

(๑)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑	(๕)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑
(๒)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑	(๖)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑
(๓)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑	(๗)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑
(๔)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑	(๘)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑

แบบฝึกหัดที่ ๓๒

(๑)	๑๑๑	๑๑๑	๑๑๑	๑๑๑
(๒)	๑๑๑, ๑๑๑, ๑๑๑			

លេខចម្លង

ទំព័រ

- (៣) ១២១, ៤៣០, ៣៣០៨ តើបំប៉ន ៣.
 (៤) ១០១, ៣៤៤, ១៤៧០ ,, ៣.
 (៥) ១៣៣, ៣០៣, ១៤០១ ,, ១.
 (៦) ១៣១, ៣១៤ តើបំប៉ន ៣, ១៣៤៣ តើបំប៉ន ៦.
 (៧) ១១៣, ១២៤ ,, ៣, ១០១០.
 (៨) ១១០, ១៤១ ,, ៥, ៩០១.
 (៩) ៩៤៣ តើបំប៉ន ១, ១០០៥ តើបំប៉ន ៦, ៣៥៤ តើបំប៉ន ៣.
 (១០) ១៥០៩ ,, ៣, ៣១៥ ,, ១០, ៩៧៣ ,, ៤.

ប្រភេទពាក្យ ៣៣

- (១) ១៤០, ៤២៤
 (២) ៥៤៤, ៣១២៣
 (៣) ១៤៧១, ៤៣៣០
 (៤) ៣៣១២, ៥១៧៣
 (៥) ១៥១៥, ១១៤៤
 (៦) ៣៦, ១៤១
 (៧) ៣១៤, ១០៤០
 (៨) ៥០៩ តើបំប៉ន ៣, ៥៤៦ តើបំប៉ន ៣

- (๘) ๑๑๒ เหลือเศษ ๓, ๕๖๕ เหลือเศษ ๓
 (๑๐) ๓๐๐๖ เหลือเศษ ๓, ๙๔๘ เหลือเศษ ๓

—*—*—*—*—
 ภาภากที่ ๓

แบบ สอบเข้าม ภาภากที่ ๒

(๑) ๓๘๓๐ บาท	(๑๑) ๓๑๖ เหลือเศษ ๔
(๒) ๘๕ บาท	(๑๒) ๑๐๒ บาท
(๓) ๑๐๔ บาท	(๑๓) ๓๔๓ เดิม
(๔) ๑๒ ๗	(๑๔) ๗๒ เกวียน
(๕) ๑๐	(๑๕) ๕๒๕ เหลือเศษ ๖
(๖) ๓๗๔ บาท	(๑๖) ๔๖๐ บาท
(๗) ๔๔ ถึง	(๑๗) ๑๓๘ วัน
(๘) ๙๕ หน้า	(๑๘) ๗๓๘ เหลือเศษ ๓
(๙) ๓๑๕ บาท	(๑๙) ๑๐๔๖ เหลือเศษ ๘
(๑๐) ๕๙ กน	(๒๐) ๑๓๘๘ บาท

ภาคที่ ๓

แบบฝึกหัดที่ ๓๔

- (ก) (๑) ๑ บาท ๗๐ สตางค์ (๒) ๒ บาท ๕๐ สตางค์
 (๓) ๑ .. ๕๐ .. (๔) ๓ .. ๖๐ ..
 (๕) ๔ .. ๗๕ .. (๖) ๕ .. ๗๕ ..
 (๗) ๗ .. ๘ .. (๘) ๔ ..
 (๙) ๒ .. ๕๐ .. (๑๐) ๓ .. ๑๕ ..
 (ข) (๑) ๓๕๐ สตางค์ (๒) ๒๗๕ สตางค์
 (๓) ๕๒๕ .. (๔) ๖๕๐ ..
 (๕) ๒๒๐ .. (๖) ๓๑๕ ..
 (๗) ๗๐๘ .. (๘) ๕๐๕ ..

แบบฝึกหัดที่ ๓๕

- (๒) ๕.๐๕ บาท ๗๐.๗๕ บาท
 ๗.๗๐ .. ๑๕.๗๐ ..
 ๑๐.๑๕ .. ๒๐๐.๒๐ ..
 ๑๐๐.๑๐ .. ๕๐.๐๑ ..
 .๗๕ .. ๑๕.๕๑ ..
 ๗๐.๐๗ .. ๑๗.๐๗ ..

(ก)

- (๑) ๑๑๐ บาท (๙) ๒๙ บาท ๒๕ สตางค์
 (๒) ๒๓๑ บาท ๔๐ สตางค์ (๑๐) ๑๕ บาท ๘๕๙ สตางค์
 (๓) ๘๓ บาท ๔๒ สตางค์ (๑๑) ๒๑๐ บาท
 (๔) ๕๐ บาท ๑๙ สตางค์ (๑๒) ๑๘๔ บาท ๘๕ สตางค์
 (๕) ๕๓ บาท ๘๖ สตางค์ (๑๓) ๑๑ บาท ๙๐ สตางค์
 (๖) ๑๐๔ บาท ๗๗ สตางค์ (๑๔) ๕๑ บาท ๑๘ สตางค์
 (๗) ๕ บาท ๑๙ สตางค์ (๑๕) ๗๔ บาท ๖๖ สตางค์
 (๘) ๑๑๕ บาท ๕๐ สตางค์

(ข)

- (๑) ๙ บาท ๒๙ สตางค์ (๙) ไม่เหลือ
 (๒) ๖๕ บาท ๓๕ สตางค์ (๑๐) ๒๐ บาท ๑๐ สตางค์
 (๓) ๖๙ บาท ๘๕ สตางค์ (๑๑) ๔๔ บาท ๖๕ สตางค์
 (๔) ๔๑ บาท ๕๐ สตางค์ (๑๒) ยังขาดอีก ๓ บาท ๒๕ สตางค์
 (๕) ๓ บาท ๘๕ สตางค์ (๑๓) ๒๔ บาท ๙๐ สตางค์
 (๖) ๒๕ บาท ๙๔ สตางค์ (๑๔) ขาดทุน ๗ บาท ๒๕ สตางค์
 (๗) ๘๗ บาท ๑๒ สตางค์ (๑๕) คงเหลือเกินหนี้: ๕๔ บาท
 (๘) ๖๑ บาท ๒๐ สตางค์ ๗๕ สตางค์

เลขคี่

๑๔๘

แบบฝึกหัดที่ ๓๗

(ก)

(๑) ๙๐ บาท ๕๑ สตางค์	(๙) ๒๒.๘๕ บาท
(๒) ๙๐ บาท ๙๐ สตางค์	(๑๐) ๓๔.๕๐ บาท
(๓) ๒๔.๑๕ บาท	(๑๑) ๕๕๑.๒๕ บาท
(๔) ๑๕๕๖.๓๕ บาท	(๑๒) ๒๕๐.๘๐ บาท
(๕) ๒๒.๖๘ บาท	(๑๓) ๒๑.๗๕ บาท
(๖) ๕๑๒.๕๖ บาท	(๑๔) ๔๒๕.๗๕ บาท
(๗) ๙.๙๙ บาท	(๑๕) ๑๐.๗๑ บาท
(๘) ๒๑.๗๕ บาท	

(ข)

(๑) ๕๓.๖๒ บาท	(๘) ๕.๒๘ บาท
(๒) ๗๘.๕๙ บาท	(๙) ๑๑.๔๕ บาท
(๓) ๒๕๖.๐๐ บาท	(๑๐) ๘๕ สตางค์
(๔) ๒๓.๐๓ บาท	(๑๑) ๗๕.๗๕ บาท
(๕) ๖๓.๑๑ บาท	(๑๒) ๑๑๑.๑๕ บาท
(๖) ๗.๑๕ บาท	(๑๓) ๑๕๕.๑๕ บาท
(๗) ๑๔๓.๗๕ บาท	(๑๔) ๖.๙๕ บาท
	(๑๕) ๕๐.๓๕ บาท

เลข มูล ศึกษา
แบบฝึกหัดที่ ๓๘

(๑) ๓๓ ต่ทางค	(๑๑) ๑.๙๐ บาท
(๒) ๖๐ ต่ทางค	(๑๒) ๙.๙๕ บาท
(๓) ๘๐ ต่ทางค	(๑๓) ๙.๘๕ บาท
(๔) ๖๘ ต่ทางค	(๑๔) ๘๐ ต่ทางค
(๕) ๔๕ ต่ทางค	(๑๕) ๘๙.๗๐ บาท
(๖) ๗๐ ต่ทางค	(๑๖) ๗๐.๙๒ บาท
(๗) ๙๔ ต่ทางค	(๑๗) ๑๖.๗๕ บาท
(๘) ๖๒ ต่ทางค	(๑๘) ๔.๔.๙๖ บาท
(๙) ๗๙ ต่ทางค	(๑๙) ๔๐.๙๕ บาท
(๑๐) ๖๓ ต่ทางค	(๒๐) ๑๒.๔๐ บาท

แบบฝึกหัดที่ ๓๙

(๑) ๗.๔๐ บาท	(๗) ๖ บาท
(๒) ๖.๓๕ บาท	(๘) ๓ ต่ถึง
(๓) ๑๑.๐๕ บาท	(๙) ๓ บาท ๒๘ ต่ทางค
(๔) ๘.๑๐ บาท	(๑๐) ๔๕ บาท
(๕) ๔๘ ต่ถึง	(๑๑) ๔๙ บาท
(๖) ๗๐๐ ต่ทางค	(๑๒) ๕๒.๑๕ บาท

តេឡេក្រាម

១៩៩៩

(១៣) ៩៩.៦៧ បាត	(២៥) ១០០ បាត
(១៤) ១០៥.៥០ បាត	(២៦) ៩០.៩៩៥ បាត
(១៥) ១៤.៥៥៥ បាត	(២៧) ៩៧៥.៩០០ បាត
(១៦) ៥៩៧៥ បាត	(២៨) ១០.៦៣ បាត
(១៧) ១២០ បាត	(២៩) ៥ បាត
(១៨) ១៥០ បាត	(៣០) ១០១.២០ បាត
(១៩) ៥០ បាត	(៣១) ១០២ បាត
(២០) ៣៧.១១ បាត	(៣២) ២.៩០ បាត
(២១) ១០.១៧ បាត	(៣៣) ៩៧.២៥ បាត
(២២) ២៥.៥៧ បាត	(៣៤) ម៉ឺន ប៊ីប៊ី ប្រាំ បាត
(២៣) ៣០ បាត	៩៥ បាត
(២៤) ១២០ បាត	(៣៥) ២៧.១០ បាត

សម្រាប់ការប្រើប្រាស់

ตอบทั่ว ข้าง ข้อ สอบไล่ เลข มูล ศึกษา

ก

- (๑) หกสิบเก้า (๒) ๑๙ บาท (๓) ๑๑บาท๕๔สตางค์
(๔) ๓๗๕๓ เส้น

ข

- (๑) หกร้อยเก้า (๒) ๖๗๒ บาท (๓) ๓๗ ชั่ง
(๔) ๑๓ บาท ๖๕ สตางค์

ช

- (๑) ๖๔ บาท (๒) ๓๖บาท (๓) ๑๕บาท ๒๗สตางค์
(๔) ๒๘๒ เกวียน

ค

- (๑) ๙๖ ลูก (๒) ๔๐๖ บาท (๓) ๗๖ บาท
(๔) ๕ บาท ๘๕ สตางค์

ด

- (๑) สิบ ร้อยแปด สิบเจ็ด (๒) ๑๓๐๕ ลูก
(๓) ๒ บาท ๔๕ สตางค์ (๔) ๗๕ บาท

ต

- (๑) ๓๒๙ หน้า (๒) ๔๖๐ บาท (๓) ๑๒บาท๒๘สตางค์
(๔) ๒๕๒ บาท

ຈ

- (໑) ເກົ້າດິບຕຳມ (໒) ໓໐໐ ບາກ (໓) ໔໕ ບາກ
(໔) ໑໓ ບາກ ໓໐ ດ້ຕາງກ

ຈ

- (໑) ໑໐໕ ກນ (໒) ໓໑ ບາກ (໓) ໓໕໐ ບາກ
(໔) ໖໔໕ ບາກ ໔໐ ດ້ຕາງກ

ຊ

- (໑) ໔໕ ບາກ (໒) ໔໕ ດ້າ (໓) ໑໒໐໐ ບາກ
(໔) ໔໔ ບາກ ໔໔ ດ້ຕາງກ

ຊ

- (໑) ໑໓໐໔ ບາກ (໒) ໑໔ ບາກ (໓) ໔໕ ບາກ
(໔) ໕໓ ບາກ ໕໐ ດ້ຕາງກ

บทเพิ่มเติมเป็นพิเศษ

อาหารยาว

บทนี้ได้คิดจัดเพิ่มเติมขึ้นเป็น บทพิเศษ สำหรับให้ ครู
ฝึกสอน นักเรียน ที่ได้เล่าเรียน บทก่อน ๆ สำเร็จ คือ แล้ว
แต่จะไม่เรียนชั้น ประถม ศึกษา อีกต่อไป

คำอธิบายวิธีสอน

ในบทก่อน ๆ นักเรียนได้เรียนวิธีหา อย่างใช้ตัว
หา ที่มี จำนวน ตั้งแต่ ๑ ถึง ๙ ซึ่ง เรียกว่า
วิธีหาสั้น มาในตอนนี้นักครูควร จะลง มีขสอนวิธี
หา ด้วย ตัว หา ที่มากกว่า ๙ เช่น ๑๓, ๑๖, ๑๗
เป็นต้น วิธีหา ชนิดนี้ เรียกว่า หา ยาว

ให้นักเรียนอธิบายว่า วิธีหา ยาว อย่างนี้ คล้าย
กับวิธีหาสั้น หรือจะว่า เป็น วิธีเดียวกันก็ได้
ที่ผิดกันก็ แต่เป็น วิธี ยาว ต้อง เขียน เป็น ตัวเลข มาก ขึ้น
กว่าเท่านั้น

ตัวอย่าง.

$$๑๔๗ \div ๑๓$$

ขั้นที่ ๑ ก่อนที่จะลงมือหาร ให้ครูเขียน ตัวตั้ง ตัวคูณ ลงใน
กระดานดำ แล้วให้นักเรียนคำนวณเอง ดังนี้

$$๑๓ \times ๒ = ๒๖$$

$$๑๓ \times ๓ = ๓๙$$

$$๑๓ \times ๔ = ๕๒$$

$$๑๓ \times ๕ = ๖๕$$

$$๑๓ \times ๖ = ๗๘$$

$$๑๓ \times ๗ = ๙๑$$

$$๑๓ \times ๘ = ๑๐๔$$

$$๑๓ \times ๙ = ๑๑๗$$

ถ้าพิจารณาให้ดูให้ดี ก็จะเห็นได้ว่า ตัวตั้ง ตัวคูณ ที่
เรียงกัน ลง มา เป็นแถว ดังข้างบนนี้ ก็คือ ผู้หาร คูณ
แม่ ๑๓ ที่นักเรียนอาจจะคิดเขาเองได้ ในปัจจุบันทันด่วน
โดยไม่ต้องท่องจำไว้นั่นเอง

ขั้นที่ ๒ ให้ครูตั้งเลขหาร ลง ดังนี้

$$๑๓ \overline{) ๒๔๗}$$

ขั้นที่ ๓ ครูจะถามว่า ในจำนวน ๒๔ นั้น มี ๑๓ กี่หน
เมื่อนักเรียนได้ตรวจสอบดูแบบ คูณข้างบนนี้แล้ว คงเห็นว่า

๒๔ ไม่ถึง ๒๖ เพราะฉะนั้นใน ๒๖ จึงมีจำนวน
๑๓ แต่หนึ่งเดียว เมื่อเช่นนั้นก็ให้ลงเลข ๑ ใน
ช่อง千百ทั้งนี้

๑๓) ๒๔๗ (๑

แล้วเอา ๑๓ เขียนไว้ใต้เลข ๒๔ ทั้งนี้

๑๓) ๒๔๗ (๑

๑๓

ต่อไปให้เอา ๑๓ ลบ ๒๔ คงเหลือ ๑๑ แล้วเอา
๑๑ เขียนไว้ดังนี้

๑๓) ๒๔๗ (๑

๑๓

๑๑

เลข ๗ ก็ยังเหลืออยู่ในจำนวนเลขตั้ง ให้ยกเลข
มาเขียนไว้ท้ายเลข ๑๑ ดังนี้

๑๓) ๒๔๗ (๑

๑๓

๑๑๗

ครูถามต่อไปว่า ในจำนวน ๑๑๗ มี ๑๓ กี่หน
เมื่อนักเรียนได้ตรวจแบบคูณข้างบนแล้ว คงตอบว่า
๙ หน เพราะว่า $๑๓ \times ๙ = ๑๑๗$. เลข ๙ นี้
ให้ลงไว้ในช่องตอบดังนี้

$$๑๓ \overline{) ๑๑๗} (๙$$

$$\begin{array}{r} ๑๓ \\ \hline ๑๑๗ \end{array}$$

เขา ๙ คูณ ๑๓ ได้ ๑๑๗ ลงเขาจำนวน ๑๑๗ นี้
เขียนลงใต้เลข ๑๑๗ จำนวนเต็ม

$$๑๓ \overline{) ๑๑๗} (๙$$

$$\begin{array}{r} ๑๓ \\ \hline ๑๑๗ \\ ๑๑๗ \\ \hline \end{array}$$

แล้วตอบกัน ก็ยอมไม่เหลือเศษ เพราะฉะนั้นเมื่อ
เขา ๑๓ หาร ๑๑๗ ก็คงได้ตอบ ๙

ตัวอย่างที่ ๒

$$๑๓๖๘๘ \div ๑๗$$

ขั้นที่ ๑. ให้ครูเขียนแบบคูณแม่ ๑๗ ลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนคำนวณเองดังต่อไปนี้

$$๑๗ \times ๒ = ๓๔$$

$$๑๗ \times ๓ = ๕๑$$

$$๑๗ \times ๔ = ๖๘$$

$$๑๗ \times ๕ = ๘๕$$

$$๑๗ \times ๖ = ๑๐๒$$

$$๑๗ \times ๗ = ๑๑๙$$

$$๑๗ \times ๘ = ๑๓๖$$

$$๑๗ \times ๙ = ๑๕๓$$

ขั้นที่ ๒. ให้ครูตั้งเลขหารดังนี้

$$๑๗ \overline{) ๑๓๖๘๘}$$

ขั้นที่ ๓. ในเลขตั้ง ๒ ตัวที่อยู่หน้า คือ ๑๓ น้อยกว่า ๑๗ เหตุฉะนั้น ๑๗ ก็หารไม่ได้ จึงเลื่อนไปหาจำนวน ๑๓๖ อีกตัวหนึ่ง แล้วถามว่าใน ๑๓๖ เป็น ๑๗ กี่หน เมื่อนักเรียนตรวจในแบบคูณข้างบนนี้ คงเห็นว่า ๑๗ คูณ ๘ ได้ ๑๓๖ เพราะฉะนั้นใน ๑๓๖ จึงเป็น ๑๗

แปลว่า เขาเลข ๘ นั้นเขียนลงไว้ในช่องตอบดังนี้

๑๗) ๑๓๖๘๘ (๘

เขา ๘ คูณ ๑๗ ได้ ๑๓๖ เขา ๑๓๖ นี้ก็ตั้งลงไว้
ใต้เลข ๑๓๖ จำนวนเดิมดังนี้

๑๗) ๑๓๖๘๘ (๘

๑๓๖

...

ลบ กันไม่เหลือเศษ คราวนี้ลบเขาเลข ๘ ใน
จำนวนตั้งมา เขียนลงไว้ดังนี้

๑๗) ๑๓๖๘๘ (๘

๑๓๖

...

สรุปถามต่อไปว่า ๘ เป็น ๑๗ ก็หา นักเรียนคง
ตอบว่า หาด้วยก็ได้ เมื่อเช่นนั้นก็ให้ลงเลข ๐
ไว้ในช่องตอบ ดังนี้

๑๗) ๑๓๖๘๘ (๘๐

๑๓๖

...

ต่อไปให้ลอกเลข ๙ ในจำนวนตั้งลงมาเขียนไว้ท้าย
เลข ๘ ดังนี้

๑๗) ๑๓๖๘๙ (๘๐

๑๓๖

...๘๙

แต่จกถามนักเรียนว่า ๘๙ เป็น ๑๗ กี่หน เมื่อ
นักเรียนตรวจดูในแบบคูณข้างบน คงจะเห็นว่า เป็น
๕ หน แต่เหลือเศษ เพราะว่า $๑๗ \times ๕ = ๘๕$
เขาเลข ๕ เขียนลงไว้ในช่องขอบดังนี้

๑๗) ๑๓๖๘๙ (๘๐๕

๑๓๖

...๘๙

เขา ๕ คูณ ๑๗ ได้ ๘๕ เขา ๘๕ เขียนลงไว้
ใต้เลข ๘๙ ดังนี้

๑๗) ๑๓๖๘๙ (๘๐๕

๑๓๖

...๘๙

๘๕

แล้วลบกัน คงเหลือเศษ ๔ ให้เขียนเลข ๔ ลงไว้ดังนี้

$$๑๗) ๓๓๖๘๘ (๘๐๕$$

$$\underline{๑๓๖}$$

$$\dots ๘๘$$

$$\underline{๘๕}$$

$$\dots ๔$$

เมื่อครูได้ หารจำนวนทั้งหมด ทุก ๆ ตัวแล้ว คงได้
ผล ๘๐๕ เหลือเศษ ๔ ก็ให้เขียนเลข ๔ ลง
ลงดังนี้

$$\underline{๓๓๖๘๘ \text{ เหลือเศษ } ๔}$$

แบบฝึกหัด

(๑) $๒๓๔ \div ๑๓$ (๖) $๘๔๐๗ \div ๑๗$

(๒) $๓๗๘ \div ๑๔$ (๗) $๙๐๓๖ \div ๑๙$

(๓) $๓๗๐ \div ๑๕$ (๘) $๘๘๑๑ \div ๑๗$

(๔) $๗๐๘ \div ๑๗$ (๙) $๗๐๐๓ \div ๑๓$

(๕) $๑๒๕๖ \div ๑๓$ (๑๐) $๓๓๐๕ \div ๒๓$

តេឡេហ្វូន

(១)	១៨	(៦)	៤៩៤ ក្រុង ៩
(២)	២៧	(៧)	៤៩៥ ក្រុង ១១
(៣)	២៤ ក្រុង ១០	(៨)	៥២៤ ក្រុង ៣
(៤)	៤១ ក្រុង ១១	(៩)	៥៣៨ ក្រុង ៩
(៥)	៩៦ ក្រុង ៨	(១០)	១១៣ ក្រុង ១២

7. 13